

GOLF.NL

JAARGANG 5 • MAART 2019

Word een betere golfer

**VERRIJK
JE BREIN!**

NGF

KONINKLIJKE
NEDERLANDSE
GOLF FEDERATIE

INTERVIEW
'BEWEEGPROFESSOR'
ERIK SCHERDER

TRAVEL
AUSTRALIË, PORTUGAL &
NOORD-IERLAND

20 NIEUWE REGELS
VOOR IN
JE BROEKZAK

THE DAY-DATE 40

The international symbol of performance and success, reinterpreted with a modernised design and a new-generation mechanical movement.
It doesn't just tell time. It tells history.

SCHAAP- CITROEN

T. +31(0)20 346 34 00

schaapcitroen.nl

ROLEX BOUTIQUE

T. +31(0)20 671 47 14

P.C. Hoofstraat 40 - Amsterdam

LEON MARTENS

T. +31(0)43 325 63 63

leonmartens.com

OYSTER PERPETUAL DAY-DATE 40

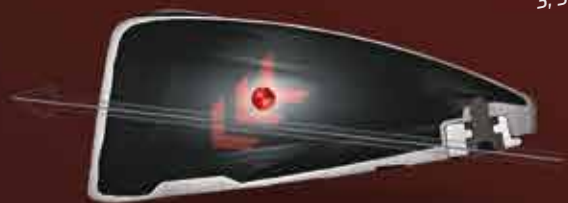

410

**STOP STEERING.
START DRIVING.
FASTER.**

**DISTANCE
COMES EASY.**

CG is positioned closer to the face and sole to deliver more energy for higher ball speed while also providing maximum forgiveness.

Available in
3, 5, 7 & 9 woods

FAIRWAYS

SFT

Available in
3, 5 & 7 woods

PING

G410

INTRODUCING THE G410 SERIES

It's time you had the confidence to swing away on the tee box without fear of missing the fairway. Our new, movable-weight technology allows you to shape your shots to find the fairway with control and consistency. And it comes with all the distance and forgiveness you need to play with power.

MOVABLE WEIGHT

Positions centre of gravity to control your ball flight - putting tour-level fitting in your hands.

GET FIT TODAY

©2019 PING

SFT

STRAIGHT FLIGHT

PLUS

OUR BEST FOR YOUR BEST

APEX REDEFINES THE PLAYERS IRON. UNMATCHED FEEL, DISTANCE, PLAYABILITY AND CONTROL HAVE BEEN FORGED TO PERFECTION TO DELIVER CATEGORY-DEFINING PERFORMANCE. THE NEW APEX IS THE ULTIMATE FORGED PLAYERS DISTANCE IRON.

APEX

Magazine GOLF.NL is onderdeel van GOLF.NL en wordt twee keer per jaar als special uitgegeven door de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie in samenwerking met TIG Sports. Magazine GOLF.NL wordt verzonden naar alle leden van golfclubs die lid zijn van de NGF, één exemplaar per adres.

ADRESWIJZIGINGEN, LEVERING EN ONTVANGST

Adreswijzigingen moeten worden doorgegeven aan het secretariaat van de eigen golfclub. Je kunt daar ook terecht voor vragen over levering en ontvangst.

ONLINE
GOLF.NL
FACEBOOK.COM/GOLF.NL
TWITTER.COM/GOLFNL

REDACTIE
REDACTIE@GOLF.NL

Managing editor - **Edwin Alblas**
Eindredacteur - **Karianne van der Zant**
Hoofdredacteur GOLF.NL Weekly
Gerard Louter
Adjunct-hoofdredacteur GOLF.NL Weekly
Chris Veldkamp
Redacteur - **Sietse Herrema**
Video producer - **Niels Hooft**
Art director - **Saskia van Geijlswijk**
Online marketeer - **Frank Mulders**

MEDEWERKERS
Karin Barnhoorn - Hans Botman
Annemart van Rhee - Bert van der Toorn

FOTOGRAFIE/ILLUSTRATIES
Joep Bertrams - LET - Mark Kohn
Phil Nijhuis - Ronald Speijer (o.m. cover)
Koen Suyk - Getty Images - Golfsupport.nl

CONCEPT VORMGEVING
YAZOKA
Sacha Serano - Maarten de Ru

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE
TIG SPORTS
Diederick Camphuysen
diederick@golf.nl • 06-12867870
Rob van den Berg
rob@golf.nl • 06-24229662

MARKETING & COMMUNICATIE
Maarten Voermans
maarten.voermans@ngf.nl

DRUK & DISTRIBUTIE
PIJPER MEDIA • Groningen

© 2019 NGF, UTRECHT
Alle rechten worden voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de NGF.

Edwin Alblas, managing editor GOLF.NL

GOLFWEER

Nog niet zo lang geleden werd bekend dat Piet Paulusma na dit jaar zijn baantje als weerman bij SBS6 moet opgeven. Dat is in de eerste plaats voor Piet persoonlijk geen leuk nieuws, maar laat ook ons golfers niet helemaal koud. Want weervrouwen en -mannen hebben nogal een grote invloed. En Piet met een miljoenenpubliek dus ook. Hoeveel van jullie laten wel of niet spelen immers afhangen van het weer of laten het plannen van een golfafspraak beïnvloeden door voorspellingen? Velen, schat ik in. Piet weet er altijd wel een positieve draai aan te geven; bij hem regent het nooit een hele dag. Je hebt nooit een reden om de hele dag binnen te blijven. Natuurlijk, de *diehard* golfers laten zich sowieso niet kisten door een flinke bui. Maar die categorie is helaas nog steeds flink in de minderheid.

Hoe je het wendt of keert, weer speelt een belangrijke rol. De vooruitzichten van een (blakend) zonnetje stimuleert de zin in golf. Dat is een hersendingetje. Eigenlijk is alles wat we doen natuurlijk een gevolg van wat er in onze bovenkamer gebeurt. Golf is naast een fysieke inspanning ook een mindgame. Daar zijn boekenkasten over volgeschreven. Het brein draait op volle toeren tijdens het spelen van een rondje golf. Ontspannend en soms hoofdbrekend tegelijk. Hoogleraar neuropsychologie Erik Scherder heeft daar verderop in dit magazine wel wat zinnigs over te zeggen. Angst op de golfbaan? Ja, als die waterhindernis voor je opdoemt.

Heus, daar is op te trainen. Overwin je angsten op de golfbaan. Deze editie van GOLF.NL Magazine gaat je daarbij helpen.

Ook zonder het wetenschappelijke bewijs dat bij lekker weer mijn hersenen mij richting de golfbaan duwen, durf ik wel de conclusie te trekken dat het naderende voorjaar, de lente en zomer inactieve golfers aan het golfen krijgen. Wat dat betreft is onze Facebookpagina een legitieme graadmeter. Elke keer als wij een foto van een mooie zonovergoten golfbaan inclusief aanstekelijke tekst posten, tuimelen de volgers over elkaar heen om vrienden te taggen en uit te nodigen voor een ronde golf. Die ene woensdag in februari waarop het kwik de 20 graden Celsius aantikte, werden er met de app GOLF.NL (meer dan 100.000 downloads!) twee keer zoveel qualifying kaarten (1500+) gespeeld als de dinsdag ervoor of de donderdag erna. Je kunt je (terecht) afvragen of zo'n zomerse dag in februari niet verontwaardigend is. Maar het stimuleert wel meer golf. Hadden wij het klimaat van Spanje, dan zouden we twee keer zo veel golfers hebben.

Daarom treur ik toch ook een beetje om het aanstaande vertrek van Piet Paulusma. Tegelijkertijd hoop ik hem op korte termijn in te wijden als golfer, want wellicht heeft hij straks iets meer vrije tijd. We sturen alvast één exemplaar van dit magazine naar zijn woonadres in Harlingen om hem warm voor golf te maken.

GOLF.NL

13 FOCUS

Met onder meer golfcijfers, de 100ste editie van het Dutch Open, Joost vs Anne, tropisch golfeiland en equipment van Bentley

25 WINACTIE

Maak kans op een verzorgde golftrip voor twee personen!

38 WATERHINDERNISSEN

Met deze korte regelbijles beperk je de schade op je scorekaart

83 TEST JE KENNIS

Zou jij nu slagen voor het regelexamen? Test jezelf (met of zonder spiekbrieftje!)

98 APP GOLF.NL (IN CIJFERS)

Meer dan 100.000 downloads en 200.000 ingevoerde q-kaarten leveren heel wat leuke statistieken op.

134 GOLF VOOR KIDS

Verveel je je een woensdagmiddag? Trommel je vrienden en vriendinnen op voor streetgolf!

138 PUZZEL MAAR RAAK!

En win een van de vijf golfsetjes

146 MIJN GOLF

Beachvolleyballer Robert Meeuwssen

INBEELD

60 PLONS?!

Nederland kent genoeg waterhindernissen die menig golfer angst inboezemen. Een kleine selectie. Herken je ze?

88 ONDER DE PANNEN

Deze vier prachtige nieuwe clubhuizen blinken ook nog eens uit in duurzaamheid

INSTRUCTIE

55 DEBLOKKEER: 12 DRILLS

Ontspanning is de sleutel voor golfsucces maar stress blokkert vaak de vloeiende beweging. Er zijn oefeningen om je te helpen!

INHOUD

JAARGANG 5 • MAART 2019

60

126

55

100

” INTERVIEW

28 ERIK SCHERDER

De hoogleraar neuropsychologie adviseert voor een gezonder brein: speel sneller en zet je onzekerheid opzij.

74 GOLF ALS REDDINGSBOEI

Ex-militair Wouter Hendrikse vond zijn leven terug op de golfbaan.

141 TEE TALK

Voor deze tien golfers is het seizoen begonnen!

▶ BANEN EN CLUBS

34 ZUINIG MET WATER

Waarom zijn er eigenlijk (water)hindernissen op de baan? En zijn ze wel nodig?

118 REKENINGGOLFEN

Op veel golfclubs betalen alle leden hetzelfde bedrag aan contributie, of ze nu tien rondjes per jaar spelen of honderd. Is die situatie houdbaar of moeten de veelspelers zich zorgen maken?

✈ TRAVEL

68 TRAVEL LIGHT NAAR LISSABON

Een korte golfbreak in Portugal met het gemak van een gehuurde golfset.

100 DROOMREIS DOWN UNDER

28 dagen via Hongkong Australië ontdekken, golfend en wel. Once in a lifetime

126 MYTHISCHE WERELD

Meedogenloos golf in Noord-Ierland

⚔ EQUIPMENT

40 WONDERSTOKKEN

Super game improvement ijzers, de naam belooft wat. Maar wat brengen deze stokken je in de praktijk?

96 OPVALLENDE BALLE

Het is geen regel, maar wel goed gebruik: het markeren van je golfbal. Dat kan op vele manieren. En soms zit er ook nog een mooi verhaal aan vast.

112 LENTEMODE

Swing of stijl?

KNULLETJE TIGER

Een knulletje was Tiger nog maar, toen hij in 1995 zijn eerste Masters op Augusta National speelde. Onbevangen, zo leek hij, niet met een gesponsord petje, maar met een cap van de universiteit (Stanford) waar hij studeerde. Negentien lentes jong, maar de golfwereld had hem al op een voetstuk geplaatst. Hij kwam als US Amateur Champion en had al heel veel andere toernooien gewonnen. Niet de eerste zwarte golfer, maar op slag wel de beroemdste. Bij zijn debuut in The Master werd hij zeer verdienstelijk 41ste. Met rondjes 72-72-77-72 en een totaal van +5. Een jaar later miste hij evenwel de cut op Augusta National. In 1997 leerde de hele wereld hem kennen. Hij won, als jongste winnaar ooit (21), met een recordscore van -18 en met 12 slagen voorsprong op de nummer twee (Tom Kite). Ook dat staat nog als record in de boeken. Inmiddels zijn we ruim twintig jaar en vele titels en drama's verder. De editie van The Masters 2019 wordt de 23ste van Tiger. Het voetstuk is iets lager nu, maar hij staat er nog wel op.

Handicap omlaag, spelplezier omhoog

Als hoofdsponsor van het Nederlandse golf stimuleert ING Private Banking de sport in de volle breedte. Daarnaast willen we van iedere liefhebber een betere golfer maken. Kortom: handicap omlaag, spelplezier omhoog.

Kijk hoe jij meer plezier uit het spel kunt halen op ING.nl/golf

Hoofdsponsor van het Nederlandse golf

ING
Private Banking

IN DE TOP 20 VAN
LANDEN MET DE MEESTE
GOLBANEN STAAN **TIEN**
EUROPESE LANDEN

VERENIGDE STATEN	16.752
JAPAN	3.169
CANADA	2.633
ENGELAND	2.270
AUSTRALIË	1.616
DUITSLAND	1.050
FRANKRIJK	804
ZUID-KOREA	798
ZWEDEN	662
SCHOTLAND	614
CHINA	599
SPANJE	497
IERLAND	494
ZUID-AFRIKA	489
NIEUW-ZEELAND	418
ARGENTINIË	349
DENEMARKEN	346
NEDERLAND	330
ITALIË	321
THAILAND	315

EUROPA BEVAT
10% VAN DE
WERELDBEVOLKING

EUROPA BESLAAT
7% VAN HET
AARDOPPERVLAK

EUROPA HEEFT **23%** VAN ALLE
GOLFBANEN TER WERELD

IN **28** EUROPESE LANDEN WORDEN OP
HET MOMENT **151** NIEUWE GOLFBANEN
GEBOUWD, **28%** VAN DE WERELDWIJDE
GOLFBANEN IN ONTWIKKELING

EUROPA TELT **125.268** GOLFHOLES, NEDERLAND **3.924**

ANNE & JOOST

Met Anne van Dam (23) en Joost Luiten (33) heeft Nederland twee topgolfers in huis. Joost is al jaren een vaste waarde op de European Tour, Anne maakt in rap tempo naam in het internationale vrouwengolf. Luiten heeft al twaalf seizoenen achtereen een tourkaart, speelde onlangs zijn 250ste toernooi op de European Tour en won al zes keer op dat niveau. Anne van Dam is met afstand onze beste vrouwelijke golfer, imponeert met lange drives en een prachtige, alom bewierookte swing en was al eens te gast in de ontbijtshow van de Amerikaanse Golf Channel. Daar in Amerika wil ze het dit seizoen gaan maken.

Joost over Anne

"Anne heeft alles in zich om uit te groeien tot een top-20-speelster van de wereld en misschien wel meer. De power die zij heeft, de afstand met haar drives, die hebben heel weinig vrouwen. Anne moet, denk ik, nog beter uitvinden hoe ze die power optimaal kan benutten. Ze maakt voor mijn gevoel nog net te veel fouten, kostbare dubbel-bogeys. Daarom is het heel goed dat ze op de LPGA Tour met een ervaren Tourcaddie gaat werken, die haar kan behoeden voor die dure fouten. Anne staat nog maar aan het begin van haar carrière, ze kan nog zo veel beter. Ik zie haar in de toekomst zeker majors winnen. Ze slaat de bal zo ver, als ze haar drives op de fairway krijgt, kan ze bal zo'n beetje naar de green gooien. Golf wordt dan een heel stuk makkelijker, hoor."

Anne over Joost

"Wat Joost doet is indrukwekkend, zes keer winnen op de European Tour is ontzettend knap. En dit jaar is hij ook weer geweldig begonnen. Joost is als golfer heel erg constant. Ik ben zelf ook een goede driver van de bal, dus ben ik niet heel snel onder de indruk. Maar als je ziet hoe geweldig Joost de lange ijzers slaat, met de juiste

Nee, ik vind niet dat Joost genoeg waardering krijgt in Nederland

spincontrole altijd pinhigh op de green, dan geef je jezelf ontzettend veel birdiekansen. Nee, ik vind niet dat Joost genoeg waardering krijgt in Nederland. We hebben sowieso een lastige sportcultuur; of je wordt de hemel in geprezen of het is helemaal niets. Bij mij is iedereen nu positief, maar stel dat ik in mijn eerste toernooien dit jaar op de LPGA Tour een paar cuts mis, dan wordt er ongetwijfeld gezegd dat ik het op dat hogere niveau niet kan. Mensen oordelen vaak heel snel en heel hard. Zelf zit ik gelukkig anders in elkaar.”

Anne mét Joost

Anne: “Ik zou het superleuk vinden tijdens de Olympische Spelen in een landenwedstrijd met Joost te spelen. Als je als Nederlanders een team vormt, is er heel snel sprake van een goede chemie, je komt toch uit dezelfde cultuur.”

Joost: “Ik denk dat we ook een heel goede kans zouden maken! Er gaan geruchten dat in Tokio wellicht een toernooi met een mix van mannen en vrouwen wordt gespeeld. Ik ben daar heel erg voor. Bij de Olympische Spelen is het veel leuker om als team uit te komen. Als dat samen met Anne is, zou ik dat helemaal mooi vinden.”

VOLG HET SEIZOEN VAN JOOST
LUITEN EN ANNE VAN DAM
ONLINE VIA ► **GOLF.NL**

LET

This moment matters

This is a time to be wide awake to the challenge of change; to find opportunity in new technologies, new markets and new situations. This is a moment to connect to deep and broad capabilities. At times of transformation, Deloitte never rest in getting to the heart of what matters to make sure that these moments count.

deloitte.nl

Deloitte.

GOLFERS PARADISE...

Een enkeling wordt 's nachts wakker van die gemiste putt in dat rondje met vrienden, maar fijner is om te dromen van een paradijselijke golfbestemming. Jawel, die zijn er echt. Wat te denken van dit privé-eilandje Velaa in de Indische oceaan, onderdeel van de Malediven. Er ligt geen volwaardige golfbaan, maar is dat erg als je hier mag verblijven? Hier kom je lekker tot rust en af en toe loop je naar de Velaa Golf Academy van José María Olazábal om op het groen met negen verschillende tees, zes greens, zeven bunkers en een klein waterhindernis wat balletjes te slaan. En dan weer lekker terug naar je luxe hangmat. Overnachten kan hier vanaf 3000 euro per nacht.

Justin

Hey Frank, mooie ronde heb je gespeeld!

14:54

Frank

Thanks! Wanneer gaan wij de baan op?

14:56

Justin

Zaterdag 13:00 uur? Ik heb Antoine ook uitgenodigd!

15:02

Eenvoudig en overal
je scorekaart indienen

Actuele handicap én
scores altijd bij de hand

Directe koppeling met
je golfvereniging

GOLF.NL

APP GOLF.NL

Reageer. Daag uit. Speel!

De app GOLF.NL is verbeterd. Ontdek snel de nieuwe mogelijkheden!

iPhone

Android

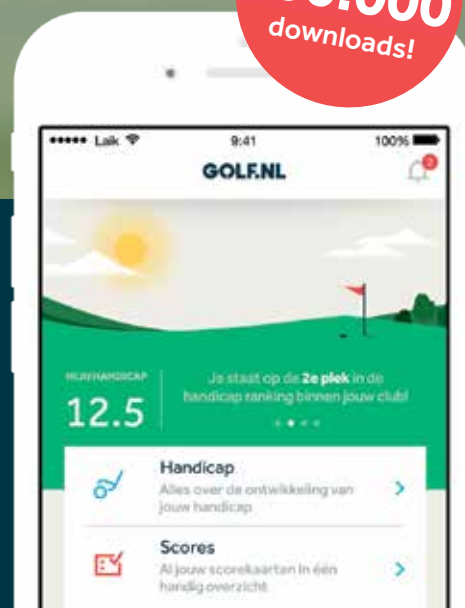
al meer dan
100.000
downloads!

Ontvang awards voor behaalde resultaten

Nodig je vrienden uit en motiveer elkaar

Powered by

ING
Private Banking

100

Voor het KLM Open is 2019 een bijzonder jaar. Niet alleen wordt dit jaar de 100ste editie van het golftoernooi gehouden, ook de huidige titelsponsor KLM viert in 2019 het eeuwfeest. Groot feest dus op The International naast Schiphol, waar van 12 tot en met 15 september het toernooi wordt gehouden. De vraag is: wordt er straks een geheel nieuwe naam op de trofee gegraveerd of krijgen we een winnaar die al weet hoe het is om het KLM Open te winnen?

In de 99-jarige historie van het Dutch Open smaakten vijftien spelers het genoeg om het toernooi twee of meerdere keren te winnen. De Belg Flory van Donck is recordhouder met vijf titels.

GEORGE PANNELL | 1912 • 1922
DIRK OOSTERVEER | 1919 • 1930
RAMON SOTA | 1966 • 1971
BOB BYMAN | 1977 • 1978
GRAHAM MARSH | 1979 • 1985
STEPEN LEANEY | 1998 • 2000
JOOST LUITEN | 2013 • 2016

AUBREY BOOMER | 1924 • 1925 • 1926
HENRY BURROWS | 1920 • 1921 • 1923
SID BREWS | 1934 • 1935 • 1939
SEWSUNKER SEWGOLUM | 1959 • 1960 • 1964
SEVE BALLESTEROS | 1976 • 1980 • 1986
BERNARD LANGER | 1984 • 1992 • 2001
SIMON DYSON | 2006 • 2009 • 2011

FLORY VAN DONCK
| 1936 • 1937 • 1939 • 1951 • 1953

S. Sewgolum

H. Burrows

G. Pannell

A. Boomer

D. Oosterveer

F. van Donck

B. Byman

S. Brews

B. Langer

S. Ballesteros

G. Marsh

J. Luiten

S. Dyson

S. Leaney

R. Sota

BIRDIES MET BENTLEY

Als je aan Bentley denkt, denk je aan luxe auto's, zeker niet aan golfclubs. Of toch wel...? Het Engelse merk is sinds drie jaar actief op de golfclubmarkt. Net als bij de grote bolides is bij het ontwerp van de golfclubs aan elk detail gedacht. Alleen de meest hoogwaardige materialen zijn gebruikt en in de afwerking is niets te gek. En wat moet dat kosten? Een beetje Bentley begint bij 270.000 euro, dus dat nieuwe setje kan er nog wel bij. Een volledige set uit de Centenary Collection (verkrijgbaar in een beperkte oplage van honderd stuks ter ere van het honderdjarig jubileum) kost 16.000 dollar. De tas en headcovers - gemaakt van koolstofvezel - krijg je er gratis bij. Grips van krokodillenleer, zilveren markers, alles is mogelijk. Als geld echt geen probleem is, kan je je eigen shafts, volledig custom-made naar jouw swing, laten maken bij Seven Dreamers, een Japans ruimtevaartbedrijf. Kosten: 1200 dollar per shaft. Natuurlijk heeft het zeer luxueuze automerk een bijpassende golfrolley, voor 12.000 dollar.

► bentleygolf.com

1 DUITSLAND

Golf International Moyland (18 holes, greenfee: 50 euro)

4 SPANJE

Golf Las Ramblas - Golf Quara (18 holes, greenfee: 50 euro)

2 BELGIË

Golf de Durbuy (27 holes, 9 golfbanen, greenfee: 64-73 euro)

3 PORTUGAL

Castro Marim (27 holes, 2 golfbanen, greenfee: 54-62 euro)

5 FRANKRIJK

Aa Saint Omer (27 holes, 2 golfbanen, greenfee 64-72 euro)

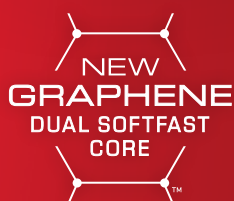
TOP 5**POPULAIRSTE EUROPESE BANEN
BIJ NEDERLANDERS**

Nederlanders zijn een reislustig volkje (waar kom je immers geen landgenoten tegen...?) en Nederlandse golfers bevestigen dat alleen maar. En als er geen echte golfvakantie geboekt wordt, gaan in ieder geval de clubs mee om te kunnen spelen als er *heel toevallig* een baan in de buurt blijkt te zijn. Populaire golflanden zijn Duitsland, Spanje en Portugal maar wat zijn nu de populairste golfbanen buiten Nederland? Leadingscourses.com, de site waar je al bij meer dan 850 banen rechtstreeks tee times kunt boeken én beoordelingen kunt vinden van 25.000 golfbanen in de hele wereld, heeft op basis van onder meer tee time-verzoeken, boekingen en reviews van golfers een top 5 samengesteld van Europese banen.

YOU'VE NEVER PLAYED A BALL LIKE THIS

Every ball has a core. But only Chrome Soft has a Dual SoftFast Core engineered with Graphene – the strongest and lightest material known to man. That's how we deliver unbelievable ball speed and more control around the greens. You've never played a ball like Chrome Soft because no other ball is made like Chrome Soft.

THE BALL THAT CHANGED THE BALL.

CHROME SOFT | CHROME SOFT X

WIN EEN GOLFREIS NAAR PORTUGAL!

GA NAAR [GOLF.NL/WINACTIE](https://golf.nl/winactie)

WINACTIE

Volledig verzorgde golftrip voor 2 personen!

Waar?

Vijfsterrenresort Bom
Sucesso, Obidos, Portugal
(ten noorden van Lissabon)

De golfbaan

De European Tour-baan Guardian Bom Sucesso is heuvelachtig en ontworpen door de beroemde architect Donald Steel. De golfbaan is lastig door de vele doglegs, hellende fairways en golvende greens. Het voelt enigszins als spelen in een Star Wars film van-

wege het design rondom de baan.

De opening met een tee-box vanaf het dak is al meteen spectaculair!

De accommodatie

Je logeert in een van de strak vormgegeven geschakelde één-slaapkamervilla's. Vanaf de gemeubileerde patio wandel je zo de tuin in. Er is een gezamenlijk zwembad, twee restaurants, vier tennisbanen, twee paddle tennisbanen en een supermarkt.

Inclusief

- Vier overnachtingen voor twee personen inclusief ontbijt
- Drie greenfees voor de Guardian Bom Sucesso.
- Twee retour vliegtickets: luchthaven van vertrek (ntb) - Lissabon (maximaal € 250 p.p. incl. golfbag en koffer. Extra kosten voor rekening van de winnaar)
- Huurauto categorie B

Wanneer?

Op basis van beschikbaarheid.

Deze prijs wordt mede mogelijk gemaakt door

GA NAAR [GOLF.NL/WINACTIE](https://golf.nl/winactie)

MEN'S STYLES

Shoes for a new Generation.
ITALIAN STYLE BOTH ON AND OFF THE GOLF COURSE

 KLM Open
Official sponsor

LADIES STYLES

DUCA DEL COSMA®
ITALIAN GOLF EVOLUTION

Shop Amsterdam - Stadhouderskade 24 B

Head Office - Tel. + 31 (0)85 250 00 10

www.ducadelcosma.com

‘ZIN IN EEN HOLE-IN-ONE? DOEN!’

Hoogleraar neuropsychologie Erik Scherder werd een bekende Nederlander door zijn televisieoptredens bij De Wereld Draait Door, Pauw en Jinek. De man die heel veel weet over het brein heeft een advies voor golfers: speel sneller en zet je onzekerheid opzij!

MEER PRECISIE. MEER CONSISTENTIE. MEER SNELHEID.

DE **NIEUWE** PRO V1 EN PRO V1x 2019

Een snellere kern, dunnere cover en een casin tussenlaag die meer snelheid genereert, brengen de prestatie van de golfbal naar een nieuw niveau. Probeer zelf hoe goed je presteert met de nieuwe Pro V1® en Pro V1x®

Gele modellen van de Pro V1 en Pro V1x zijn vanaf maart verkrijgbaar.

#PROVINGIT

©2019 Acushnet Company.

Titleist
#1 ball in golf®

www.titleist.co.uk

Erik Scherder wordt ook wel de beweegprofessor genoemd. Op allerlei podia verkondigt hij op aanstekelijke wijze en bruisend van energie zijn boodschap: ga meer bewegen! Dat is niet alleen goed voor de lichamelijke conditie, maar ook ontzettend belangrijk voor de gezondheid van het brein. Bij aanvang van het interview met GOLF.NL wil Scherder één ding vast nadrukkelijk gezegd hebben. “Ik vind golf een prachtige sport.” Vervolgens begint hij smakelijk te lachen. “Ik ben zelf geen golfer en heb me in het verleden een paar keer wat laatdunkend uitgelaten over de sport. Daardoor is een beeld ontstaan dat ik iets tegen golf heb, maar dat is echt niet zo. Die opmerkingen waren vooral bedoeld om een beetje te plagen.” Maar wel plagen met een serieuze ondertoon. Want Scherder wil golfers duidelijk maken dat er voor een positief effect op het brein meer nodig is dan een paar uur rustig van hole naar hole lopen. “Ik ben op golfgebied een leek, maar als ik langs een golfbaan fiets, is mijn beeld dat van mensen die relaxt over de baan wandelen, liefst met een karretje achter zich aan. Als ik over vitaliteitsprogramma’s spreek, roept er soms iemand in de zaal enthousiast: *Ik speel golf!* Mijn reactie is dan altijd: *heel mooi dat u golft, maar neemt u dat karretje ook op uw rug?* De inspanning tijdens een rondje golf valt volgens mij tegen.”

Harder lopen

Wil je tijdens een rondje golf aan de fitheid van je brein werken, loop dan vooral flink door, is Scherders devies. “Je moet aan *brisk walking* doen, dus heel stevig doorstappen zodat je je hart voelt kloppen. En dat eigenlijk minimaal een half uur zonder onderbreking zodat het hart het bloed goed kan rondpompen naar het brein. Dat stimuleert de aanmaak van nieuwe hersencellen en de groei van het aantal verbindingen tussen de hersencellen onderling. Ik zou zeggen, haal die golftas van dat karretje af, doe ’m op je rug en loop harder,

dan wordt golf wat we noemen een matig intensieve activiteit en dat is wél voldoende voor een positief effect op het brein.” Of golf de norm matig intensief wel of niet haalt, daarover gaan we maar niet in discussie met de hoogleraar. Wel vragen we of Scherder op de hoogte is van diverse onderzoeken waaruit blijkt dat golfers langer leven en ook langer gezond blijven. “Nee, die onderzoeken ken ik niet maar de uitkomst verbaast me niets. Golfers zitten doorgaans in de hogere welvaartsklasse, dan leef je gemiddeld langer. Als er een studie is die aantoonst dat golfers langer leven dan niet-golfers in dezelfde welvaartsklasse, dan wil ik die heel graag zien.”

Maar golfen, uren buiten lopen, is hoe dan ook toch heel gezond?

“Zeker, ik kan ook veel mooie dingen over golf zeggen. Een paar uur lopen, ook in een sukkel-gangetje, is stukken beter dan vier uur op een stoel zitten. Golf speel je in de buitenlucht en met andere mensen, die sociale interactie heeft ook een verrijkend effect. Golf is volgens mij ook iedere keer weer anders omdat de omstandigheden steeds verschillend zijn. Hoe meer variatie in je leven, hoe beter het is voor je brein. Ik fiets iedere dag naar mijn werk en kies steeds andere routes, zo blijft de omgeving uitdagend ▶

“**HEEL MOOI DAT U GOLFT, MAAR NEEMT U DAT *karretje ook op uw rug?***”

voor mijn hersenen. Als je elke dag hetzelfde rondje fietst, ken je iedere bocht en ieder obstakel en gaat het op de automatische piloot.”

Naar golf vertaald betekent dat dus dat we regelmatig op andere banen moeten spelen?

“Dat lijkt me voor het brein heel goed, ja. Een andere omgeving zorgt voor positieve prikkels. Het is belangrijk op allerlei gebieden steeds nieuwe uitdagingen te blijven zoeken. Ik ben nu 67 en 2,5 jaar geleden begonnen met vioollessen. Viool leren spelen is, zeker als je ouder bent, heel moeilijk, een worsteling vaak. Daar doe ik mijn brein een groot plezier mee want alles wat inspanning vereist is goed, de stofwisseling in de hersenen neemt daardoor toe.”

Veel golfers worstelen op de baan omdat de sport zo moeilijk is, de frustratie slaat regelmatig toe als het niet lukt. Dat is voor de hersenen dus zo slecht nog niet?

“Zolang het niet doorslaat in super veel stress of grote woede en je tegenstander te lijf gaan, zou ik die frustratie toejuichen. Het geeft aan dat je moeite doet om het beter te doen. Als je dik tevreden bent met je golfhandicap, zomaar een balletje slaat en gezellig babbelend over de baan slentert, ook prima, ik gun iedereen alles. Maar gezien vanuit de gezondheid van het brein is het veel beter om steeds weer nieuwe doelen te stellen en moeite te doen een betere golfer te worden, hoe meer je uitgedaagd wordt hoe beter.”

Ongeacht je leeftijd?

“Heel veel hersenstudies laten zien: leef níet naar je leeftijd! Een recent paper van de Amerikaanse onderzoeker Denise Park heeft als titel *The busier the better*, dat gaat over mensen tussen de vijftig en negentig jaar. Alle cognitieve functies gaan omhoog als je heel actief blijft. Ik hoor mensen die met pensioen gaan vaak zeggen *nu ga ik alleen nog leuke dingen doen. Dat ziet er dan niet goed voor u uit*, reageer ik dan een beetje pestend. Blijf ook als je ouder wordt dingen doen die moeite kosten, zowel fysiek als mentaal. Ga sporten, een instrument leren bespelen, studeren. Ook al denk je: *ik kan het niet*, doe het toch. Je houdt de vitaliteit van je brein hoog en verlaagt de risico's op hersenziekten, dat staat onomstotelijk vast.”

Veel golfers kunnen zich helemaal in het spel verliezen, zijn op de baan alleen met dat balletje bezig en denken een paar uur nergens anders aan. Goed voor de hersenen?

“Heel goed. Als je opgaat in het spel, tob je niet over allerlei alledaagse dingen. Op dat soort momenten kunnen in de hersenen bepaalde netwerken actief worden, onder andere het *default mode* netwerk. Dat komt alleen boven als je niet cognitief belast bent. Als het default netwerk wordt geactiveerd nemen de creativiteit en het probleemoplossend vermogen toe en is er minder stress, allemaal super belangrijk.”

“

**GEZIEN VANUIT DE GEZONDHEID VAN HET BREIN IS
HET VEEL BETER OM STEEDS WEER NIEUWE
DOELEN TE STELLEN en moeite te doen een
betere golfer te worden.**

Hoe kijkt u naar mental coaching bij sporters?

“Als een sporter zich gesteund voelt door een mental coach, is dat natuurlijk prima. Als iemand zegt dat je iets heel goed kan, je diep in de ogen kijkt en zo meer zelfvertrouwen geeft, kan dat stressverlagend werken. Maar ik heb nogal wat van zulke coaches ontmoet en de meesten hebben nul verstand van het brein, dat vind ik een zwakgebod. Het zou helpen als coaches in het algemeen meer verstand zouden hebben van wat zich in de hersenen afspeelt.”

In golf kennen we het fenomeen de yips, een balletje van twintig centimeter in de hole slaan lukt niet meer en er zijn gevallen bekend van golfers die de club niet eens meer konden wegnemen.

“Het fenomeen yips ken ik niet, choken wel. Ik heb veel getennist en moet bij choken aan Jana Novotna à

Wimbledon heel ruim voor (4-1 en 40-30 in de beslissende set, red.) en plotseling maakte ze dubbele fouten en sloeg ze de simpelste ballen in het net. Met de overwinning voor het grijpen sloeg de stress toe. Er komt dan te veel cortisol vrij, dat stofje zorgt ervoor dat het systeem blokkeert waardoor de vloeiende beweging onmogelijk wordt. Je slaat die bal niet meer vrijuit maar gaat nadenken over de techniek.”

Valt er iets te doen tegen choken?

“Je kunt proberen tijdens een training stressvolle situaties na te bootsen, maar de spanning van bijvoorbeeld een strafschoptenserie in de finale van de Champions League roep je niet makkelijk op. Ik heb tegen voetbalcoaches wel gezegd dat ik het niet slim vind dat voetballers tijdens een strafschoptenserie allemaal stil blijven staan en keurig op hun beurt wachten. Zo hebben ze veel tijd om te denken aan dat super spannende moment dat eraan zit te komen. Veel beter zou zijn om te blijven lopen tot je aan de beurt bent, dan zakt het cortisolgehalte en dat werkt stressverminderend.”

Een golfer die een heel lastige slag heeft over het water waarbij het goed mis kan gaan, kan dus beter niet bij zijn bal staan wachten tot zijn medespelers hebben gespeeld maar moet in beweging blijven?

“Dat zou, denk ik, wel beter zijn. Loop een rondje, even niet denken aan die moeilijke slag die komen gaat, ga als het jouw beurt is naar je bal en sla. Het lijkt me sterk dat die dan niet in de hole gaat, maar dit zeg ik natuurlijk zonder enige wetenschappelijke onderbouwing...”

Veel golfers zijn heel onzeker op de baan. Als er bijvoorbeeld een waterhinder ligt tussen de bal en de hole dringt de gedachte ‘die bal gaat het water in’ zich onherroepelijk op en slaat de angst toe.

“Acute stress uit angst een balletje in het water te slaan? Daar kan ik me eerlijk gezegd heel weinig bij voorstellen, maar als leek kan ik me moeilijk in golfers verplaatsen. Die onzekerheid zal ongetwijfeld te maken hebben met denken aan de gevolgen van een mislukte slag. Dat moet je proberen los te laten, sla die bal gewoon. Veel briljante mensen zijn jong, ze doen dingen zonder de gevolgen te overzien. Hun prefrontale cortex, het voorste stuk van het brein, is nog niet volgroeid, dat is het deel van de hersenen waar onder andere emoties en impulsen worden gecontroleerd. Jonge golfers zullen die angsten en twijfels op de baan niet of veel minder hebben, het interesseert ze geen hol wat er gebeurt. Dat is als je ouder bent veel lastiger, maar je kunt het wel proberen. Sta je op de golfbaan en je hebt zin in een hole-in-one? Gewoon doen, kan jou het schelen!”

 Ernie Els, viervoudig major-winnaar, putte in 2016 op de eerste hole tijdens de Masters maar liefst zes keer. Hij miste steeds van korte afstand. Typisch geval van de yips. “Ik kon gewoon de putter niet wegnemen,” was zijn reactie achteraf.

📷 Spektakel verzekerd op Amen Corner, hole 12 van Augusta, dankzij het water.

Z U I N I G M E T WATER!

Onder de obstakels en hindernissen op golfbanen is één categorie die buitensporig veel angst opwekt: water. Vroeger was het een zeldzaamheid maar tegenwoordig moet een golfer geregeld een vijver of slootje overmeesteren. Is de weegschaal naar de verkeerde kant doorgeslagen?

TEKST CHRIS VELDKAMP | BEELD GETTY IMAGES

Water veroorzaakt een neurose bij golfers”, zei de grote golfschrijver Peter Dobereiner. “Alleen al bij de gedachte aan deze onschadelijke stof worden ze beroofd van hun normale vermogen om rationeel te denken, veranderen hun benen in gelatine en raken hun armen verlamd.” We hebben daar allemaal in meer of mindere mate last van. En het zal ook niet veranderen; we moeten er beter mee leren omgaan, want water op golfbanen is niet weg te denken. Hoe anders was dat vroeger? De eerste banen lagen op onvruchtbare grond dichtbij zee. De hindernissen bestonden uit lage struikjes en zanderige gebieden. Die geërodeerde zandhoekjes, vaak gevormd door schapen die schuilden voor de wind, werden in de loop der tijd gemanicurd en heten nu bunkers. Water was er nauwelijks, hooguit een stroompje van het binnenland naar de zee. Denk aan de Swilcan Burn op de Old Course in St Andrews of de Barry Burn op Carnoustie.

OP ZANDGROND

Toen de golfsport aan het begin van de twintigste eeuw populair werd, ontstond er vraag naar meer golfbanen. De initiatiefnemers konden toen nog kiezen uit mooie, glooiende terreinen die zich goed leenden voor interessante golfholes. Het waren vrijwel altijd gebieden bij zee of zanderige natuurgebieden in het binnenland (zand is immers de ideale ondergrond voor golf want hier zakt het regenwater meteen weg). Enkele voorbeelden in Nederland: de Rosendaelsche (1906, aangelegd in een gebied met heide en zand), de Domburgsche (1914, in de duinen) en de eerste niet meer bestaande baan van de Noordwijkse (1915, in de duinen). Op deze zandlocaties werden artificiële bunkers gebouwd. Water was er meestal niet en er werd in het algemeen ook geen water gecreëerd. In de

visie van de vroege golfbaanarchitecten bestonden hindernissen uit bunkers, duinstruikjes en heide. Bomen? Rondom de holes, maar niet erop. Als er al water op een locatie was, dan gebruikten ontwerpers het meestal als decor, niet als hindernis. Denk aan het Galgenven op de Eindhovensche Golf (1930). Dit ven is echter niet in spel en dat was een bewuste keuze van de golfbaanarchitect; er wordt in de zomer gezwommen, het is geen golfballenbegraafplaats.

FATAAL

Water als hindernis op één of twee holes, dat was tot de Tweede Wereldoorlog niet ongewoon, maar water mocht niet te vaak in spel komen. De motivatie was eenvoudig: een bal in een stroompje of meertje is niet leuk voor het spel – je raakt je bal kwijt – en ook niet voor je score. Zoals golflegende Bobby Jones (1902-1971) het verwoordde: “Het verschil tussen een bunker en water is het verschil tussen een auto- en vliegtuig-ongeluk. Bij dat laatste is het resultaat fataal, bij een auto-ongeluk heb je kans er weer bovenop te komen.”

WATER MAKEN, GROND WINNEN

In de loop der tijd werd het steeds zeldzamer dat een golfbaan aangelegd mocht worden in de duinen of heidegebieden, maar de vraag naar golfbanen nam nog steeds toe. Zo moest men uitwijken naar gebieden die eigenlijk minder geschikt zijn: landbouwgrond en polders. Het verwerken van regenwater is daar een uitdaging. De kunst is om de holes op te hogen en de fairways en greens zo zanderig mogelijk te maken. Maar voor het ophogen van een fairway heb je grond nodig en het is een dure grap dat met vrachtwagens van buitenaf aan te voeren. Golfbaanarchitecten en aannemers hebben daar iets slims op bedacht: grote waterpartijen graven. Je hebt dan in één klap vijvers waar het regenwater naartoe kan, waterreservoirs voor irrigatie van de golfbaan én grond waarmee je greens, ►

EPIC
FLASH

**ARTIFICIAL
INTELLIGENCE
REAL BALL
SPEED**

This is Callaway's first Driver ever to be engineered
using breakthrough Artificial Intelligence.

tees, fairways en roughgebieden kunt ophogen en onduleren. Dan nog is er meer zand nodig om droge tees, greens en fairways te garanderen, maar in elk geval heb je de ophoging van het terrein al voor elkaar met een *gesloten grondbalans* zoals dat heet. Zo kwam er in de loop der tijd steeds meer water op golfbanen en tegelijk raakte water als hindernis populair bij architecten. Waterpartijen maken een hole niet alleen fotogenieker, ze stellen ontwerpers ook in staat sterke *heroische holes* te ontwerpen. Dat zijn holes waarbij een speler met één heldhaftige (afsnijdende) slag een enorme afstand overwint, wat in het algemeen leidt tot birdies en eagles (maar als het mislukt tot bogeys en erger). Een goed voorbeeld is de korte par 4 10de hole van de Brabazon Course van The Belfry (1977): voor sommige spelers is de green vanaf de afslagplaats te halen maar dan moet de bal wel ver en recht geslagen worden: net over de waterpartij die voor de green ligt.

DURE GRAP

Een aantal mooie of moeilijke waterholes per ronde, dat vindt iedereen spannend. Het leidt tot spektakel, zowel bij recreatiespelers als in de grote toernooien voor de professionals. Amen Corner op Augusta National levert elk jaar televisiedrama op en zonder de Barry Burn op Carnoustie hadden we nooit de adembenemende tragedie van Jean van de Velde meegemaakt. (De Fransman verslikte zich op weg naar een overwinning in het Brits Open van 1999 in het stroompje op de slothole.) Maar je zou wel kunnen zeggen dat de moderne architecten een beetje zijn doorgeslagen. Te veel water op een baan, daar doe je golfers geen plezier mee. Water werkt immers als een magneet, zeker als je nog niet zo bedreven bent in het spelletje. Een ongeschreven regel in de moderne golfbaanarchitectuur is dat een speler op hooguit een derde van de holes met water heeft te maken, maar niet elke ontwerper houdt zich daaraan... En een andere ongeschreven regel wordt ook niet altijd opgevolgd: een architect moet voor minder goede golfers genoeg ruimte op een waterhole creëren zodat zij met een ruime omweg om het water heen kunnen spelen. Een bal in het water betekent immers niet alleen een strafslag (tenzij je de bal nog kunt

Ronald Speijer

Water werkt als een magneet, zeker als je nog niet zo bedreven bent

📷 Een 'ouderwetse' hole; het Galgenven bij de 16de van de Eindhovensche komt niet in spel.

spelen), het is ook kostbaar. Wie in het water slaat, is meestal zijn bal kwijt en als je zo'n vijf golfballen per negen holes verliest – we kennen genoeg spelers bij wie dat gebeurt – dan is dat best een dure grap.

OVERDAAD SCHAADT

Beginners moeten soms meteen op de eerste afslag over water slaan, een hindernis die de betere golfers niet eens meer opmerken. Waarom water vlakbij de afslagplaats als je daarmee alleen beginners pest? We pleiten daarom voor iets meer water als decor en iets minder als hindernis. Het is leuker een bunker te omzeilen of te overmeesteren, of bulten en dalletjes rondom de greens. Want een geslaagde herstelslag geeft enorm veel voldoening. En mocht zo'n slag mislukken, dan vind je in elk geval je bal terug. Maar ook voor bunkers geldt: met mate. Veel van de beste holes op de wereld hebben maar één bunker; de minder goede golfers kunnen die omzeilen, de betere golfers moeten de hindernis trotseren om laag te scoren. Kortom, te veel is nooit goed, ook niet in de golfbaanarchitectuur. Veel water en bunkers maken golf niet leuker. Een goed geplaatste bunker en waterpartij wel! 🌀

WATERHINDERNISSEN

'VERDWENEN'

(Water)hindernissen boezemen niet alleen angst in, de (nieuwe) regels die hier gelden, zijn ook al lastig. Maar als je ze goed kent, kun je de schade in je score beperken zodra je in een hindernis terechtkomt. Tijd voor een korte bijles.

Een slootje, vijver, meer of zee: vroeger werd dat alles een waterhindernis genoemd en afhankelijk van de locatie op de hole (zijkant of overdwars) stonden er rode of gele paaltjes omheen. Maar in de nieuwe regels per 1 januari 2019 is water één van vele *penalty areas* (hindernissen, in de Nederlandse regels) die je kunt tegenkomen. Ook een gebied met woestijn, lava, rotsen, jungle of struiken kan nu gemarkeerd zijn met rode of gele palen en dus een *penalty area* zijn. Golfbanen mogen niet langer alleen water als hindernis markeren omdat dit het spel vereenvoudigt. Een speler kan nu snel een keuze maken. Je zoekt in de hindernis en kijkt of je je bal nog kunt spelen zoals hij ligt (dat scheelt een strafslag). Maar

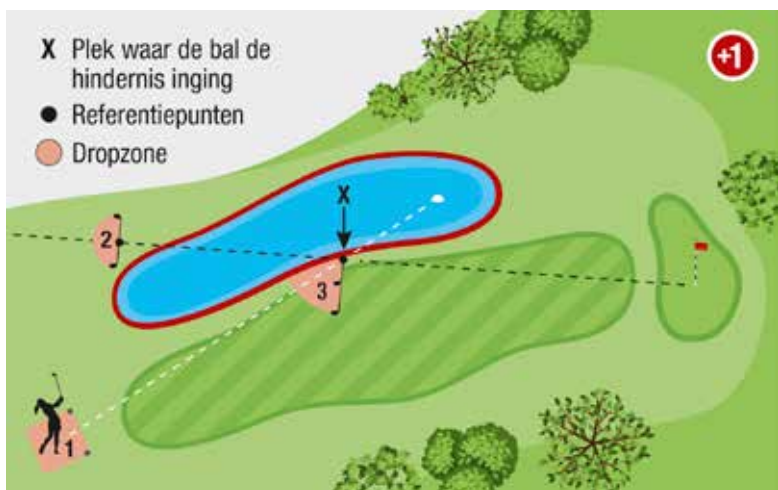
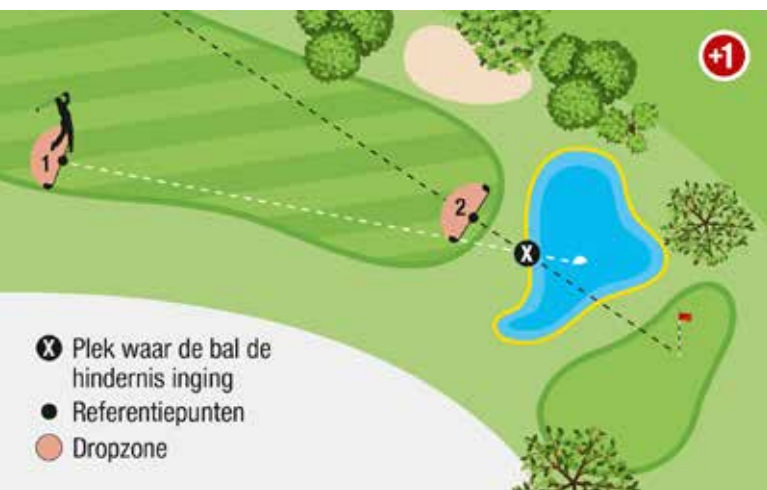
als je de bal niet uit de hindernis wilt slaan, of daar niet te vinden is, kun je ervoor kiezen het spel te vervolgen met het droppen van een bal en het bijtellen van een strafslag.

MEER MAG

Als de bal nog te spelen is uit een hindernis (of het nu water is of een struikengebied of wat dan ook), dan mag je tegenwoordig veel meer dan vroeger.

- Voordat je een bal uit een hindernis slaat, mag je losse natuurlijke voorwerpen verplaatsen. (Maar als je daarbij de bal beweegt, krijg je wel één strafslag.)
- Je mag oefenswings maken waarbij de grond of het water in de hindernis geraakt wordt.
- Je mag de stok grounden bij de bal (de grond aanraken met je club) als je bal in een hindernis ligt.

📌 Links de opties voor een bal in een gele hindernis, rechts in de rode hindernis.

Het is makkelijk te onthouden: als je je bal vindt in een hindernis en vanuit daar wilt spelen, dan gelden dezelfde regels als wanneer je de bal speelt vanaf de fairway of vanuit de rough.

SCHADE BEPERKEN

We slaan allemaal wel eens in het water, zelfs Tourspelers. Belangrijk is dat je de schade beperkt en een streep op de scorekaart voorkomt. Als je de hindernisregels goed kent, wordt dat eenvoudiger.

De hindernisregel in het kort:

als een bal in een hindernis met rode palen ligt, mag je optie 1, 2 of 3 uitvoeren. Als een bal in een hindernis met gele palen ligt, gelden alleen optie 1 en 2.

1. Slag en afstand: een bal droppen waar de oorspronkelijke bal is gespeeld, met bijtelling van één strafslag.
2. Een bal droppen in een rechte lijn naar achteren,

met bijtelling van één strafslag. (Schat in waar de bal de hindernis kruiste en trek een denkbeeldige lijn vanaf de hole via het geschatte punt naar achteren. Ga zo ver naar achteren als je wilt en drop de bal binnen één stoklengte van de denkbeeldige lijn.)

3. Een bal droppen aan de zijkant van de hindernis (de hindernis 'zijwaarts ontwijken'), met bijtelling van één strafslag. (Schat in op welk punt de bal de rode hindernis kruiste. Meet vanaf dat punt je dropzone van twee stoklengten buiten de hindernis. De dropzone mag niet dichterbij de hole zijn dan het punt waar de hindernis de bal kruiste.) Bij het zijwaarts ontwijken van een rode hindernis mag men niet meer aan de overkant van de hindernis droppen.

Tot slot: je mag alleen handelen volgens de hindernisregel als je minstens 95 procent zeker bent dat de bal in de hindernis is. En vergeet niet dat je in de nieuwe regels moet droppen vanaf kniehoogte!

De hindernisregel en alle andere regels worden met video's toegelicht op GOLF.NL/regels2019.

Advertentie

JUMBO GOLF

KEN JIJ DE NIEUWE REGELS AL?

haal nu gratis
**HET NIEUWE
GOLFREGELBOEK!**

BIJ JOUW JUMBO GOLF SUPERSTORE!

► IN DE HELE MAAND APRIL ► OP VERTOON VAN JOUW NGF PAS ► ZOLANG DE VOORRAAD STREKT ► IN SAMENWERKING MET GOLFBOEKEN.NL

WWW.JUMBOGOLF.COM

BESTAAN WONDERSTOKKEN ECHT?

CLUBS WAARMEE JE MAKKELIJK OVER WATERHINDERNISSEN, BUNKERS EN ANDERE OBSTAKELS HEEN KOMT EN DIE JE HANDICAP ZONDER MOEITE OMLAAG BRENGEN, HET IS EEN DROOM VOOR ELKE GOLFER. ZIJN DE ZOGENOEMDE SUPER GAME IMPROVEMENT IJZERS TE MOOI OM WAAR TE ZIJN, OF NIET?

Elke slag telt in golf, maar onderzoek heeft aangetoond dat de approach, de slag naar de green, het grootste verschil maakt tussen een goede amateur en een beginner met handicap 54. Dus kan je maar beter zorgen dat je goede ijzers in je tas hebt. Maar welke? IJzers zijn er in alle soorten en maten: van kleine blades tot subtiele *cavity-backs* tot de met technologie volgepropte grote *chunky* ijzers. Er zijn aardig wat golfers die niks moeten hebben van die laatste categorie: *Met die grote klompen speel ik niet, hoor*. Zonde, want die grote ijzers – heel toepas-selijk *super game improvement* ijzers genoemd – zouden je wel eens kunnen helpen met die slag naar de vlag...

VERGEVINGSGEZINDHEID

Als we het hebben over *super game improvement* ijzers (bekijk het overzicht op pagina 45) valt het woord vergevingsgezindheid. Veel golfers denken dat vergevingsgezindheid iets zegt over het gemak waarmee je de bal recht slaat. Dan hebben we slecht nieuws voor je, want een afwijking naar links of naar rechts is vooral het gevolg van een (slechte) swing, en daar kan de golfclub weinig aan doen. Als je de bal niet altijd op de sweetspot, het meest stabiele punt van het clubblad, raakt kunnen de *super game improvers* je wel helpen met iets anders: afstand. Hoe dat zit? Als je de bal niet zo goed raakt, dus op de teen of hiel van het clubblad, heb je baat bij een zo stabiel mogelijk

Naarmate de *super game improvement* clubs langer worden met minder loft, krijg je meer hulp dankzij extra gewicht laag en achterin het clubhoofd.

ECHT MAATWERK BLIJFT DE OPLOSSING

clubblad. Een stabiel ijzer draagt de energie efficiënter over naar de bal, en dat betekent meer afstand. Binnen de categorie zijn er verschillen, maar voor maximale vergevingsgezindheid (een hoog traagheidsmoment, ook wel *moment of inertia* genoemd) vallen de clubfabrikanten vaak terug op dezelfde principes. De belangrijkste is het verplaatsen van extra gewicht naar de randen van het slagvlak. Meer massa op die plekken zorgt voor stabiliteit. Maar er is meer, bijvoorbeeld een zo laag en diep mogelijk zwaartepunt voor een hoge lancering. Er zijn zelfs ijzers die meer weg hebben van een hybride (zie de Cleveland Launcher HB, pagina 47), waarbij het holle ontwerp nog meer gewicht laag en achterin het clubhoofd brengt. Daarnaast hebben veel ijzers flink wat offset (de afstand tussen de voorkant van de hosel en clubblad, helpt tegen een slice), dikke toplines (iets wat groot is, geeft vertrouwen) en wijde zolen (om de club zo snel mogelijk uit gras te krijgen als je voor de bal de grond raakt). Om de swingsnelheid te verhogen – belangrijk voor een mooie, hoge balvlucht – hebben veel modellen standaard een lichte graphite shaft.

DE LUCHT IN

Als er één merk groot is geworden met grote vergevingsgezinde clubs is het Callaway. Na het succes

van de in 1991 gelanceerde oversized Great Big Bertha driver waren de ijzers aan de beurt. “De Big Bertha ijzers gaven ons een jumpstart”, zegt Dave Neville, Senior Director Brand Management bij Callaway Golf. “We waren met Big Bertha de eerste met een echte super game improvement ijzer.” Dit jaar lanceert Callaway de nieuwste versie van de Big Bertha (zie pagina 49), waarin alle kenmerken van een super game improver terugkomen. Zoveel mogelijk gewicht in de teen en hiel, een laag zwaartepunt, veel offset, een groot clubhoofd, dito clubblad en een dikke topline. “Golf is al moeilijk genoeg, dus waarom zou je het nog moeilijker maken?”, vraagt Neville zich af. “Je kan niet zeggen dat je met handicap 15 of hoger sowieso een super game improvement ijzer nodig hebt, maar we weten dat er een flinke groep is met een lagere swingsnelheid die geholpen kan worden met een groter ijzer waarmee ze de bal makkelijker de lucht in krijgen. Als je het gewoon mooier vindt met blades (de kleinste ijzers, red.) te spelen, dan moet je dat zeker doen. Maar het zegt genoeg dat Tourspelers als Sergio Garcia en Henrik Stenson met onze Apex-ijzers spelen, een model dat vergevingsgezinder is dan een blade.”

STEEDS MEER LOFT

Net als veel andere merken heeft Callaway de loft (de hellingshoek van het clubblad) van ijzers sterker gemaakt, oftewel verlaagd. De clubloft bepaalt voor een groot deel de afstand die je met een club kunt slaan. Door de jaren heen hebben fabrikanten ten behoeve van marketing de lofts flink verlaagd. Logisch: je verkoopt meer clubs als je zegt dat ze verder vliegen. Waar een ijzer 7 in de jaren '90 nog een loft had van

34 graden, is dat tegenwoordig 30 graden, de loft van een ijzer 6. Die tendens heeft een vervelend bijeffect: golfers, zeker die met een lagere swingsnelheid, krijgen steeds meer moeite krijgen de bal fatsoenlijk de lucht in te krijgen. Bij je slagen naar de green heb je controle nodig, dat de bal snel stopt op de green. Daar hebben merken als Callaway iets op gevonden: een nog lager zwaartepunt. “Wij hebben de loft van de pitching wedge inderdaad met twee graden verlaagd”, zegt Neville, “maar als we dat niet zouden doen, zou de bal met al het gewicht onderin het clubhoofd gaan *balloonen*, te veel stijgen en aanzienlijk afstand verliezen. Natuurlijk kijken we of de bal genoeg hoogte en een steile landingshoek heeft voor een zachte landing. Wij moedigen daarom iedereen aan je te laten fitten en zo uit te zoeken wat het beste bij je past”, aldus Neville.

VOORSPELBAARHEID

Als het zo makkelijk is, waarom spelen dan niet alle golfers met een super game improvement ijzer? Het antwoord is dat het een prijs heeft: de ijzers zijn ook vergevingsgezind als je dat juist niet wil. Ben je een oefende golfer en sla je graag met effect (bijvoorbeeld een hoge draw van rechts naar links, of een lage fade van links naar rechts), dan is dat doorgaans moeilijker met zo’n ijzer. Je krijgt meer afstand en hoogte, ook als je de bal niet goed raakt, maar je levert wel in op precisie en controle, vooral uit de rough. “Een bal in het hoge gras is met een grotere kop moeilijker te raken”, vertelt Paul Goodfellow, sales manager en clubfitter bij Titleist. “De weerstand van het gras zorgt ervoor dat je harder moet werken en meer snelheid moet maken.” Een ander belangrijk nadeel is voorspelbaarheid. Spelers als Joost Luiten en Tiger Woods houden niet van verrassingen; ze willen zeker weten dat als ze de bal goed raken, deze een bepaalde afstand vliegt. De meeste Tourprofessionals spelen daarom met kleinere ijzers die gebouwd zijn om elke slag opnieuw – indien goed geraakt – hetzelfde resultaat te geven. “Om in een kleiner clubhoofd toch nog aardig wat vergevingsgezindheid te bouwen, kan je andere materialen gebruiken”, legt Goodfellow uit. “Wij gebruiken wolfram in onze AP1-ijzers, ons meest vergevingsgezinde model. Er zijn zeker spelers die een nog groter clubblad nodig hebben, maar dat is niet onze doelgroep.”

GEEN GARANTIE

Wonderstokken bestaan niet. De snelste weg naar verbetering blijft een goede golfles en de daaropvolgende uurtjes op de oefenbaan om die nieuwe slag te leren. Toch zijn er wel degelijk clubs die het spel voor jou makkelijker kunnen maken. Maar wanneer moet je aan de super game improvement ijzers? Heb je moeite de bal de lucht in te krijgen en heb je afstand verloren, bijvoorbeeld omdat je een jaartje ouder wordt, dan kan dat een teken zijn dat je ander materiaal nodig hebt. “Indelen op handicap kan helaas niet”, zegt ook Theo Erben, expert op het gebied van clubfitting. “Als je moeite hebt de bal constant midden op het clubblad te raken, zou je baat kunnen hebben bij een ijzer met een groter clubhoofd en extra gewicht buiten de sweetspot. Er zijn golfers die er aanzienlijk beter mee spelen, maar het is geen garantie dat iemand met handicap 36 altijd beter speelt met grote clubs. Zien is geloven, en dat kan alleen als je je laat fitten met een launch monitor (een apparaat dat nauwkeurig registreert wat de golfbal en clubhoofd doen, red.). Tijdens een fitting probeer ik de extremen: hoe reageert de speler op een heel groot of klein clubhoofd? Soms komt er iets anders uit dan je verwacht. Een golfer met een hoge handicap die betere ballen slaat met een klein clubhoofd, en vice versa. Dat is het charmante. Er spelen veel factoren mee. Je kunt het vooraf eigenlijk niet zeggen. Echt maatwerk blijft de oplossing.”

 Door het clubhoofd hol te maken, kan meer gewicht achterin geplaatst worden. Het dunne, flexibele clubblad zorgt voor meer balsnelheid.

ALS VIP NAAR HET 100ste KLM OPEN!

Dit jaar vindt de 100ste editie van het KLM Open van 12 - 15 september plaats op The International in Amsterdam. Ook titelsponsor KLM viert haar 100 jarige bestaan. Het belooft in elk opzicht een spectaculaire editie te worden.

Wilt u samen met uw genodigden als VIP naar het KLM Open?

ALS VIP KRIJGT U

- Topgolf met de beste golfers van Europa op een unieke baan in Amsterdam
- Toegang tot de exclusieve TIG Sports Business Lounge in The Village
- Hoge kwaliteit Food & Beverage gedurende de hele dag

KOSTEN

195,- euro

WAAR

Golfbaan The International in Amsterdam

WANNEER

12 - 15 september

Voor het reserveren van VIP kaarten kunt u contact opnemen met Diederick Camphuysen:
diederick@tigsports.nl

KLMOPEN.NL

5

MAKKELIJKE IJZERS

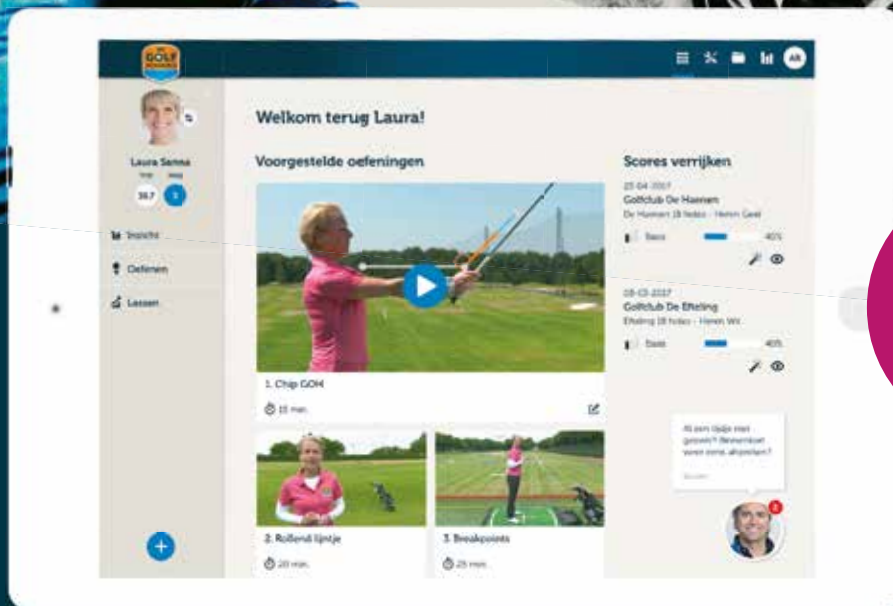
GROTE HOOFDEN, FLINKE CLUBBLADEN EN WIJDE ZOLEN. VEEL GOLFPERS KUNNEN DE HULP VAN EEN 'SUPER GAME IMPROVEMENT' IJZER GOED GEBRUIKEN. GOLF.NL LAAT DE BESTE IJZERS IN DEZE CATEGORIE ZIEN.

COBRA F-MAX SUPERLITE

Iets wat licht is, kan je sneller swingen. Deze F-Max Superlite ijzers van Cobra zetten vol in op dit principe. Niet alleen het clubhoofd is licht, ook de shaft en de grip zijn ontdaan van nutteloos gewicht. Al die besparingen zijn gebruikt om de teen en hiel van het clubblad – de plekken waar golfers *missen* – zwaarder (= stabiel) te maken. De F-MAX Superlite ijzers zijn *progressive*, wat betekent dat je in de lange ijzers meer hulp krijgt dan in de korte. Heb je moeite een ijzer 5 van het gras te slaan, en verlies je elk jaar afstand, dan is de F-MAX Superlite – of een van de andere ijzers uit dit overzicht – zeker een optie.

- ▶ 649 euro (zeven ijzers, staal)
- ▶ 749 euro (zeven ijzers, graphite)

Leer beter golfen met De Golf Academie

Krijg inzicht in je spel
dankzij al je automatisch
ingeladen scorekaarten

Verbeter je vaardigheden
met ruim 180 video-
oefeningen en tests

Til je spel naar een hoger
niveau met tips van je
golfprofessional

www.degolfacademie.nl

CLEVELAND HB LAUNCHER

De HB Launcher van Cleveland staat steevast bovenaan in lijstjes van meest vergevingsgezinde ijzers. Het ontwerp – dat veel weg heeft van een hybride – is er volledig op gericht om golfers te helpen die worstelen met hun ijzerspel. De holle constructie (die groter is in de lange ijzers) zorgt voor een extreem laag en diep zwaartepunt voor een makkelijke en hoge lancering. Als het ietwat stevige uiterlijk je niet afschrikt, is dit een ijzer dat iedere golfer zou moeten proberen. Ook de prijs is aantrekkelijk.

- ▶ 99 euro (per ijzer, staal)
- ▶ 117 euro (per ijzer, graphite)

KOOPTIP
VAN
▶ GOLF.NL

PING G700

Met G700 heeft PING alles uit de kast getrokken om de grootste groep golfers extra afstand te geven. Als een groot clubhoofd en een brede zool (voor een betere interactie met het gras) je vertrouwen geeft, dan is dit een ijzer voor jou. Dankzij het *holle* ontwerp, een primeur voor PING, krijg je een zeer flexibel clubhoofd, en dat is goed voor flink wat extra afstand. Het prijskaartje van de G700 is vergeleken met een cavity back-ijzer iets hoger, maar dan heb je wel een van de mooiste premium ijzers in deze categorie.

- ▶ **185 euro** (per ijzer, staal)
- ▶ **199 euro** (per ijzer, graphite)

CALLAWAY BIG BERTHA 19

Met de iconische Big Bertha was Callaway de eerste met een echt *super game improvement* ijzer. In 2019 heeft het merk een nieuwe versie van de premium ijzer waarmee je je golfbal heel makkelijk de lucht in krijgt. Met een laag zwaartepunt – dankzij extra gewicht van wolfraam achterin het clubhoofd – is het makkelijker om de bal te lanceren, doorgaans een probleem voor golfers. Het clubblad is extra flexibel, ook aan de randen, om meer balsnelheid te genereren. De Smoked PVD Finish geeft de Big Bertha een aardig compacte look voor een ijzer met zoveel technologie.

- ▶ **1.299 euro** (zeven ijzers, staal)
- ▶ **1.399 euro** (zeven ijzers, graphite)

AKASHA

SPA AND FITNESS

HOLISTIC WELLBEING

Wellbeing in the heart
of Amsterdam

CONSERVATORIUM

MUSEUMPLEIN, AMSTERDAM

Contact our Akasha Spa team on +31 20 570 0067 or email: host@akasha.nl
Conservatorium Hotel, Van Baerlestraat 27, 1071 AN Amsterdam
+31 (0)20 570 0000 | contact@conservatoriumhotel.com | conservatoriumhotel.com

---

TITLEIST AP1

Traditioneel heeft Titleist geen ijzer met een heel grote voetafdruk, maar met de AP1 kan het merk zeggen dat ze voor golfers van alle niveaus (en dus niet alleen Tourprofessionals en single handicappers) een ijzer hebben. De lange ijzers (7 en lager) in de AP1-lijn hebben dankzij extra gewicht van wolfraam een lager zwaartepunt voor een hoge lancering. De mid- en korte ijzers hebben een *undercut cavity* (een holte van hiel naar teen onderin de club) voor een betere balvluchtcontrole.

- ▶ 149 euro (per ijzer, staal)
  - ▶ 166 euro (per ijzer, graphite)
-

FJ FURY

Voorzien van de beste eigenschappen in zijn soort, inclusief het geheel nieuwe TruFit Systeem en de geweldig presterende D³ buitenzool.

ULTIEM COMFORT EN OPTIMALE STABILITEIT

www.footjoy.uk

FJ #1
SHOE
IN GOLF

RAFA CABRERA BELLO

WINACTIE!

WIN 1 VAN DE 6
HENGELS! GA NAAR
► GOLF.NL/HENGEL

IGOTCHA

Je kan de beste ijzers hebben en zo lang oefenen als je wilt, maar vroeg of laat ga je het water vinden. Dan zit er niks anders op dan vissen... Dus handig voor in de tas: deze inklapbare hengel (met roestvrijstalen shaft) van IGOTCHA. Hij is niet zo vergevingsgezind als de ijzers in dit overzicht, maar deze XL-versie heeft wel een lengte van meer dan drie meter, dus vrijwel elke bal ligt binnen handbereik. De euro's die je bespaart op ballen, kan je mooi aan een golfles uitgeven. Win-win!

► 44,99 euro
► bagboy.com

*Ware luxe zit niet
in grote dingen.*

*Ware luxe zit
in kleine dingen.*

En in die kleine dingen,
zijn wij heel groot.

L A N D G O E D
Lauswolt

FLORIS VOS,
PGA professional
en mental coach
van Nederlandse
Tourprofessionals en
topamateurs, licht
de 12 tips toe die
hij veel gebruikt om
mentale blokkades
te doorbreken.

12 DRILLS

OM TE DEBLOKKEREN GOLF ZONDER ANGST

ELKE GOLFER WEET HET: HOE MEER ONTSPANNEN JE SWINGT, HOE BETER DE SLAG. MAAR ANGST ZORGT VAAK VOOR ONBEWUSTE SPIERSPANNING WAARDOOR JE DE VLOEIENDE BEWEGING TOTAAL VERLIEST. HET GOEDE NIEUWS: ER ZIJN OEFENINGEN DIE JE HERSENEN VOOR DE GEK TE HOUDEN EN MENTALE BLOKKADES DOORBREKEN.

Bijna iedere golfer worstelt op de baan wel eens met negatieve gedachten:
Ik mag deze korte putt niet missen!
Als ik maar niet in het water sla!
Deze chip wordt weer helemaal niks!
Wat zullen mensen wel niet van me denken...

En zo zijn er nog honderden negatieve en vaak ook onrealistische gedachten die onbewust door je hoofd kunnen schieten terwijl je aan het spelen bent. En die gedachten hebben vaak grote gevolgen voor de prestaties en het plezier in golf. Als het chippen bijvoorbeeld steeds fout gaat, ontwikkel je nega-

tieve associaties die uiteindelijk zelfs tot blokkades kunnen lijden, het fenomeen dat we ook wel de chip-yips noemen. Je kunt en durft nauwelijks de club nog weg te nemen. Ik zie veel (top)golfers bij wie er zoveel angst voor fouten is ontstaan, dat ze geen controle meer hebben over bewegingen. Het lichaam zet zich schrap, een ontspannen en vloeiende beweging wordt onmogelijk. Dat is heel vervelend, maar gelukkig is er wat aan te doen. Met oefeningen kun je negatieve associaties omzetten in positieve, mentale blokkades doorbreken en zelfvertrouwen ontwikkelen. Bekijk de twaalf oefeningen die ik vaak doe met topspelers en golfers van elk niveau. ►

SWING

1

FOTOFINISH

Een goede oefening tegen blokkeren in de swing en te veel de bal slaan, is de fotofinish. Begin de swing vanuit de eindpositie, swing van daaruit naar de backswing en in een vloeiende beweging weer terug naar de ideale eindpositie. Dit helpt om niet tégen de bal te slaan maar door de bal heen; je komt die tijdens de swing als het ware tegen.

2

TEMPO 20% - 100%

In een veel langzamer patroon bewegen zorgt ervoor dat de spieren ontspannen. Maak je swingbeweging op 20% van je gewone snelheid, voer dat op naar 40%, 60%, 80% en maak dan een swing op 100%. Vertraagd de swingbeweging maken, voorkomt die ruk aan de club, de spiercontractie, als we bij de bal komen.

3

HMMM-OEFENING

De hmmm-oefening zorgt altijd voor hilariteit. Een swing maken terwijl je zachtjes *hmmm* neuriet. Zodra mensen bij de bal komen, verandert de *hmmm* in een paniekerig kreetje. Hoe meer je vanuit de techniek swingt zonder een abrupte krachtbeweging, hoe makkelijker het is om rustig *hmmm* te blijven neurieren. Bij kinderen doe ik dit met een chipje tussen de tanden. Als ze een swing maken zonder dat het chipje breekt, mogen ze het opeten.

4

GERICHTE AANDACHT

Richt je aandacht op een heel specifiek punt, bijvoorbeeld een dimple op de bal die je inkleurt. Doordat je heel erg gefocust bent op dat punt, laat je de beweging als vanzelf gebeuren. Louis Oosthuizen won in 2010 het Brits Open met een rode stip op zijn handschoen (zie foto). Die stip was een idee van Karl Morris, een Engelse sportpsycholoog. Het kijken naar die stip hielp Oosthuizen om zich te concentreren op zijn swing en niet bezig te zijn met het resultaat van de slag. Tevens fungeerde de stip als een trigger om het juiste gevoel bij de slag te krijgen. Na elke goede slag keek Oosthuizen expres naar de stip, het brein maakte daarbij een associatie tussen het goede gevoel van de

slag en de stip. Deze techniek wordt ook wel *anchoring* genoemd en werd ontdekt door de Russische fysioloog Ivan Pavlov. Het deed een revolutionair onderzoek met honden waar hij wereldberoemd mee werd. Elke keer als hij honden eten gaf, liet hij een belletje rinkelen. Na een aantal sessies begonnen de honden speeksel te produceren zodra ze het belletje hoorden. De honden waren zo geconditioneerd dat het rinkelen voldoende was de honden exact te laten reageren alsof er daadwerkelijk eten lag. Pas het toe bij jezelf net als Oosthuizen. Kijk elke keer na een goede slag naar de stip en als je vervolgens bij een nieuwe slag naar de stip kijkt, trigger je het goede gevoel dat is gekoppeld aan de stip.

5

TELLEN

In gedachten tellen is een goede manier om dat vervelende duiveltje in ons hoofd dat zegt dat het toch weer niks wordt, te temmen. Tel bijvoorbeeld 30, 29, 28 tijdens de swing als afleidingsmanoeuvre voor je brein. Als je de bal door dat tellen wel goed slaat, krijg je een positieve associatie die je oppept voor de volgende slag.

6

RECHTS/LINKS SWINGEN

Dit doe ik eigenlijk alleen als iemand echt een serieuze blokkade heeft: rechtshandige golfers links laten swingen. Het verwachtingspatroon is dan nul, er is geen enkele negatieve associatie vanwege missers in het verleden en daardoor draaien leerlingen vaak mooi en ontspannen door in de swing. Als ze weer normaal swingen, zie je dat het onbevangen gevoel kan worden overgenomen in de normale slag.

7

POST-IMPACT

De swing beginnen vanuit de positie net na het raken van de bal. De heupen zijn open gedraaid, de druk is al op links en de handen zijn iets voor de bal. Vanuit die positie zwaai je naar de backswing en terug en onderweg kom je de bal tegen. Door de swing vanuit de post-impact-positie te beginnen, programmeer je de juiste houding op het moment van raken.

8

KIJKEN NAAR HET DOEL

Jordan Spieth, winnaar van drie majors, kijkt bij korte putts soms niet naar de bal maar naar de hole. Je ziet dat zelden, maar het idee is op zich wel logisch; een darter kijkt immers ook niet naar zijn pijl, maar naar het doel. Daardoor laat je de handeling meer onbewust gebeuren. Bij oefenswings zie je golfers vaak wel naar het doel kijken, bij de echte swing niet. Toch gebeurt dit wel degelijk. Dustin Johnson (op de foto) bijvoorbeeld, net voor impact volgen zijn ogen al de doellijn en draait zijn gezicht naar het doel. Je ziet het ook bij veel spelers in het korte spel. Verschillende onderzoeken in sport en ook in golf tonen het aan, het lichaam beweegt gericht naar het doel door onze ogen hiervoor te gebruiken. Het

is alleen iets dat we in golf nauwelijks kennen omdat we in de basis van het spel naar de bal kijken. Daarnaast is het ook lastig om naar het doel te kijken en tegelijkertijd een mooie volledige backswing te maken. Maar de manier van Dustin Johnson kan zeker goed werken. Daarnaast kan visualisatie een groot verschil maken. Uit diverse onderzoeken blijkt dat het brein nagenoeg geen onderscheid maakt tussen een visualisatie van het doel of het daadwerkelijk kijken naar het doel. Zo bewijst onder anderen dokter Biasiotto in een bekend basketbalonderzoek. Door een heel scherp beeld van het doel en de vlucht van de bal in gedachten te houden reageert het lichaam efficiënter en herhaalt de beweging zich nauwkeuriger.

ACCELERATE YOUR GAME WITH
SPEEDBACK

THE KING
OF SPEED

A revolutionary advancement in both aerodynamics and CG. SPEEDBACK™ Technology creates the most Aeroefficient™ clubhead lowering the back weighting, resulting in more speed and distance. Combine that with our CNC Precision milled face and we've found the ultimate formula for speed.

COBRAGOLF.COM/KINGF9

cobra
KING F9

BUNKERSLAGEN

9

TEE LAGER EN LAGER

Een oefening waarmee ik goede resultaten boek bij golfers met een bunkerfobie. Tee de bal lekker hoog op in een bunker en sla de bal op de green. Steek de tee dan iets verder in het zand en sla de bal weer op de green. Vervolgens steek je de tee helemaal in het zand, legt de bal erop en slaat de tee weg. Vaak durven mensen dan wel onder de bal door in het zand te slaan. Deze oefening met een steeds lagere tee werkt trouwens ook goed bij chipproblemen.

CHIPPEN

10

LINKERHAND ONDER OF MET ÉÉN HAND

Als door veel slechte chips het vertrouwen tot het nulpunt is gedaald, is het goed de negatieve vicieuze cirkel te doorbreken door iets heel anders te doen, het brein te resetten. Professional Jason Palmer (op de foto) chippte, ook in toernooien van de European Tour, met alleen zijn rechterhand en dat hielp hem enorm. Een bekende oefening is ook crosshanded chippen, dus met de linkerhand onder (voor rechtshandigen). Dit stimuleert de juiste rotatie vanuit het lichaam en vermindert handenactie. Eigenlijk verbaast het me dat er niet vaker zo gechipt wordt in de baan.

11

WEG BAL!

Een oefening voor golfers die grote problemen hebben met chippen. De leerling maakt zijn chipslag en net voor het moment van raken, pak ik de bal weg. Na nog twee keer de bal weghalen, laat ik de bal liggen. Meestal slaan leerlingen dan een mooie chip in een vloeiende beweging omdat de focus niet meer op het raken van de bal ligt. Dat geeft een heel positief gevoel want je ervaart dat je wel degelijk een mooie chip kunt spelen.

PUTTEN

12

OGEN DICHT

Een bekende oefening is putten met je ogen dicht. Het idee erachter is natuurlijk dat je niet gefocust bent op *o, nu moet ik die bal goed raken* maar de beweging ontspannen uitvoert. Zo putte professional op de LPGA Tour Lexi Thompson (op de foto) met haar ogen dicht toen ze in 2016 in een putt-dip raakte. Met je ogen dicht trainen kan ook effectief zijn bij andere slagen, zoals de volle swing. Tourpro Henrik Stenson had een bepaalde periode zoveel problemen met de driver, dat hij zelfs in toernooien afsloeg met de ogen gesloten.

GOLF4ALL

Hoe intimiderend wil je het hebben? De eilandgreen van hole 7 in Harderwijk houdt weinig rekening met angstige golfers. Het is een korte par 4 wat een klein voordeel biedt: je kunt de bal eerst in een paar slagen op een bepaalde afstand van de green slaan. Vervolgens kun je vanaf die plaats de moeilijkste slag doen: over het water naar de vlag. Als het bij herhaling niet lukt, is er maar één oplossing: putten over de houten brug. Er zijn spelers die de hole op deze manier met een redelijke score overwonnen hebben.

PLONS?!

HET HOOFD KOEL HOUDEN ALS JE VOOR EEN WATERHINDERNISSEN STAAT, IS VOOR VEEL GOLFERS LASTIG. EN WE HEBBEN NOGAL WAT BEANGSTIGENDE HOLES IN NEDERLAND. HIER EEN KLEINE SELECTIE IN BEELD. VISUALISEREN SCHIJNT TE HELPEN.

GOLFCLUB DE GENDERSTEYN

Dit is Geel 6 van De Gendersteyn, een middellange par 3, waar je afslaat van een eilandtee. Leuk en avontuurlijk. Het water tussen tee en green is misschien wel intimiderend maar deze hole is ook voor beginners goed te doen. Zij kunnen eerst naar de voorgreen op rechts slaan, dan is de noodzakelijke carry over water het kortst. De betere speler wordt uitgedaagd om de bal meteen op de green te leggen en dat vereist een goede slag en goede afstandscontrole.

EFTELING GOLFPARK

Niemand die Efteling Golfpark heeft gespeeld vergeet de par 5 3de hole. Hier heeft de golfer met een geheel andere soort waterpartij te maken dan op de meeste banen: een beekje (de Moerse Loop) dat de hele hole meekronkelt tot voorbij de green. Je kunt links of rechts blijven van het riviertje maar je moet er af en toe ook overheen en het is een grote kunst om hierbij droog te blijven. Er zijn weinig waterholes in Nederland waar je zo veel gevloek hoort want de Moerse Loop is lastiger te omzeilen dan je denkt.

HET RIJK VAN NIJMEGEN

Hole 15 van de Nijmeegse Baan met water pal voor de green. Je komt het op veel golfbanen tegen en het is zeer intimiderend. Zeker op deze hole, de middellange par 4 15de. De bal moet ruim over het water geslagen worden maar ook weer niet te ver want dan vliegt die over de green heen. De vijver op deze hole is vijfhonderd vierkante meter groot. Je kunt er rechts omheen spelen maar aan die kant wordt de green beschermd door een bunker. Ga er maar aan staan...

DE PEELSE GOLF

Eilandgreens kunnen ook vriendelijker ontworpen worden en de par 3 7de van De Peelse Golf is daar een goed voorbeeld van. Wie nog niet zo bedreven is in het spel, kan kiezen voor de kortste weg naar het eiland (het grasgebied onder de fontein). Dan hoef je – afhankelijk van de kleur tee die je speelt – maar zo’n vijftig tot tachtig meter water te carryen. Wie direct naar de green slaat, moet tien meter meer aan water overbruggen. Sla je de bal in het water? Dan mag je met een strafslag verder spelen vanaf een droppingzone. Hoewel het een vriendelijke versie is van een eilandhole, is het toch een heel lastige omdat de wind vaak tegen is. In het caddieboekje wordt hole 7 kort en krachtig samengevat: *Eilandhole die voor de een simpel en voor de ander dramatisch is.*

BIJ JUMBO GOLF

Daily Sports

SUN MOUNTAIN

Titleist

adidas

GALVIN GREEN®

PUMA
puma.com

Pitchfix®
.com

Wilson W/S Staff

KJUS

MOTOCADDY®

MIZUNO

BIG MAX

NIKE

GOLFINO
Sportswear

UNDER ARMOUR

ELREY
PLAY ELREY. FEEL LIKE ELREY

CHERVÓ

COBRA

ECCO®

J.LINDBERG

BRAX GOLF

SRIXON®

GARMIN

ALBERTO
GOLF

PING®

cligear®

GREG NORMAN

Callaway

FOOTJOY
PERFORMANCE OUTERWEAR

TaylorMade

BagBoy
DETAILS MAKE THE DIFFERENCE

BENROSS

POWAKADDY™

XXIO

RÖHNISCH

FALKE

SKECHERS

VANAF APRIL ZIJN DE SUPERSTORES OOK OP ZONDAG GEOPEND

TIJD VOOR IETS NIEUWS

SLAAG JE ALTIJD!

**ALTIJD 2E HALVE PRIJS
OP ALLE GOLFBALLEN**

**EUROPESE PRIJSCHECK
OP ALLE GOLFCLUBS**

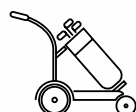
**ALTIJD 2E HALVE PRIJS
OP ALLE BOVENSTUKKEN**

**EEN GIFTCARD CADEAU
BIJ AANKOOP VAN EEN
PAAR GOLFSCHOENEN**

**ALTIJD 2E HALVE PRIJS
OP ALLE GOLFHANDSCHOENEN**

**2 GRATIS ACCESSOIRES
BIJ AANKOOP VAN EEN
GOLFTROLLEY**

KIJK VOOR ALLE OPENINGSTIJDEN OP WWW.JUMBOGOLF.COM

JUMBO GOLF

TRAVEL LIGHT NAAR LISSABON

Penha Longa

Uitvliegen naar Portugal als je toe bent aan een golfbreak is eigenlijk nooit een slecht idee. De regio rond Lissabon leent zich daar prima voor. Kan ook nog eens zonder veel gedoe en gesjouw. Travel light!

De golfer die *vliegend* op golfvakantie gaat, herkent het beeld wel. Je slalomt met je golftravelbag door de vertrekhall (met het risico op een strafslag als je een andere reiziger van zijn sokken rijdt), moet je die reistas met golfclubs na het inchecken vaak ook nog eens bij een ander loket afgeven en ben je écht aan vakantie toe tegen de tijd dat je op stoel 24B zit. Bij aankomst herhaalt een deel van het tafereel zich min of meer. De rapen zijn gaar als de golftravelbag per ongeluk in een ander vliegtuig is gekwakt en je tevergeefs op je dierbare stokken staat te wachten. Het kost je onherroepelijk meer tijd dan de toerist die lekker met zijn handbagage online heeft ingecheckt, fluitend een uurtje voor boarding de vertrekhall binnenstapt en doorwandelt naar de gate. Dat wilde ik als golfer ten minste één keer meemaken. Met niet meer dan tien kilo één stuks handbagage (Transavia is óók heel streng geworden, een laptop tasje is tas twee en niet geoorloofd).

ZONDER CLUBS

Ik ben allesbehalve de lage handicapper die gehecht is aan zijn golfclubs. Niks mis met mijn Cleveland's en hoewel ze in mijn nabijheid de volwassen leeftijd ruimschoots hebben bereikt, is de band tussen ons nog altijd meer zakelijk dan familiair. Ik heb ze ooit aangeschaft op looks en prijs. Niet op fit. Maar je kunt ook op golfvakantie zonder clubs mee te nemen. Je leent (huurt) ze gewoon ter plekke. Dat kon natuurlijk al bij veel golfbanen die het moeten hebben van golftoerisme, maar tegenwoordig kun je ook op steeds meer vliegvelden een setje oppikken of zelfs op je hotelkamer laten bezorgen. Vanaf Rotterdam (/The Hague) vertrekken is een bonus, zeker als je daar op een half uurtje rijden vandaan woont. Letterlijk en figuurlijk is de wandel naar de vliegtuigtrap een stuk korter dan op Schiphol. Moet je wel het *geluk* hebben dat ze vanaf het voormalige Zestienhoven op je bestemming vliegen. Ik heb dat geluk. Ik vlieg naar Lissabon. ▶

Westcliffs

1. Penha Longa
2. Westcliffs

RESERVEREN

Op het vliegveld van de Portugese hoofdstad kom je, op weg naar het rijtje autoverhuurbedrijven, de hub van clubstohire.com tegen. Daar haal ik mijn huurset op. Handig wel om vooraf online te boeken want de voorraad is bepaald niet oneindig en varieert in gebruiksstaat. Wanneer je (te) laat boekt, loop je eerder de kans een *oud* setje mee te krijgen en niet de nieuwe TaylorMade M6 of nieuwe clubs van Callaway. Prijs is hetzelfde, 75 euro per week. Dat tik je ook af als je slechts drie dagen gaat golfen. Met het golftasje op de rug een auto oppikken en op weg naar de eerste bestemming: Praia del Rey Marriott Golf & Beach Resort. Op een uur gasgeven van het vliegveld.

Het vijfsterrenhotel met uitzicht op zee wordt omringd door veel vakantiehuizen en appartementen, die voor golfers als mooie uitvalbasis kunnen dienen voor golfuitjes in de buurt (leuk voor groepen ook). Het resort is kennelijk ook in trek bij voetbalteams, want de gym hangt vol met ingelijste shirts gesigneerd door voltallige elftallen, waaronder die van het Feyenoord van tien jaar geleden, Europees kampioen Portugal en een handvol Engelse clubs.

MENEER WIND

Praia del Rey is natuurlijk het pareltje op een steenworp afstand, maar er is meer. En aangezien dit een kort tripje is (meer dan voor drie dagen kleding en golfschoenen kun je ook weer niet

in één stuk handbagage proppen) moet ik kiezen. Bovendien staat Praia del Rey voor hoge handicappers te boek als een zeer moeilijke baan, of ik nu met mijn eigen Cleverlands dan wel met de geleende M1's van Taylor-Made (ja, ik was laat met boeken) het gevecht aanga. De keuze is op West-cliffs gevallen. Die baan opende pas in juni 2017 en is net als Praia del Rey een links course aan de ruige kust, die ook een grote aantrekkingskracht uitoefent op surfers uit heel Europa. Leuk als je nog een buitenactiviteit naast golf zoekt. Banen aan zee zijn een genot om te spelen. Vind ik. Zelfs als je zonder gezelschap afslaat, in mijn geval om iets over negen in de ochtend, ben je bijna nooit alleen. Doorgaans komt Meneer Wind wel

aanwaaien. Hij geeft je alleen op de eerste tee geen hand noch wenst je succes. Het kost even moeite om niet te denken dat Meneer Wind mijn rondje een stuk onaangename zal maken. Dit is zijn territorium. Ik heb daar eigenlijk niets van te vinden. Op alle verraderlijke valkuilen meen ik bedacht te zijn. Ik heb voor de verandering eens uitgebreid de tijd genomen om in te slaan en op de putting green de snelheid van de *dance floors* in te schatten. Naar de zee toe zijn de greens een stuk sneller dan landinwaarts. Dat wist ik al, maar vandaag word ik er weer fijntjes aan herinnerd. Grrrrrain...

WAKKER LIGGEN

De rust, geen oponthoud van trage flights en evenmin gehijg van opjagende tempobeulen, ik kan er intens van genieten. Hoewel de voorjaarszon me vergezelt, heeft de regio in de voorbije weken veel nattigheid te verduren gehad. Maar hier heeft dat de golfbaan geen pijn gedaan, ook een voordeel van links. De duinbloemetjes staan al in bloei. Meneer Wind plaagt me heviger dan me lief is. Prachtige flopshots en approaches rollen genadeloos van hogere, wind vangende, greens. Van hole 8 ga ik nog wel wakker liggen. Maar verder? Als de caddiemaster met een vragende blik na hole 18 op me komt aflopen, stelt mijn glimlach hem gerust. Trots vertelt hij over de nog jonge baan. Iets minder enthousiast maar eerlijk is hij over het overigens schitterende clubhuis. Mooi gebouw, maar het heeft een terras te weinig. De enige buitenplaats ligt aan de westzijde. Niet geheel onbegrijpelijk

“
Prachtige flopshots
en approaches rollen
genadeloos van hogere,
wind vangende, greens

overigens. Het uitzicht staat niet op de kaart, maar mag gerust voor een *signature dish* doorgaan. Alleen: voor vroege starters is er rond lunchtijd geen tafeltje in de zon. Daarvoor verontschuldigt de caddiemaster zich. Ik probeer hem van dat schuldgevoel af te helpen. Veel tijd om te zonnebaden op een terras is er vandaag toch niet. ►

“ Na 18 holes is het geen straf de benen te strekken op de massagetafel

GOLFBALLENMASSAGE

Bestemming twee wacht: Penha Longa in Sintra, weg van de kust, al ligt het strand op nog geen kwartier rijden en het aantrekkelijke Lissabon op een half uur (kost je wel een golfdag. Keuzes maken!). Andere koek. Het Ritz Carlton hotel telt ook vijf sterren maar heeft overduidelijk meer

historie. Het landgoed behoorde vanaf halverwege de veertiende eeuw een slordige vijfhonderd jaar toe aan de monniken die vanuit het klooster een hele onderneming runden in de prachtige omgeving. Daarna ging het landgoed over in handen van het Portugese koningshuis. Eind vorige eeuw ontfermde een rijke Japanse familie zich over Penha Longa (*lange rots*) en kreeg het domein een luxe hotelbestemming onder de vlag van Ritz Carlton. Het ligt midden in een stuk beschermd werelderfgoed. De Japanse invloeden zijn zichtbaar in het culinaire aanbod (het hotel heeft twee restaurants met een Michelinster waarvan één met de Japanse keuken) en in de weldadige wellness-faciliteiten. Met achttien holes in de tas is het geen straf om daar letterlijk de benen te strekken op de massage-tafel. Op het menu staat de Quiro Golf massage van zestig minuten, waarbij golfballetjes gerold door de handen van de masseuse het werk doen. Het hoe en waarom: met balletjes is de druk op de spieren intenser dan wanneer de vingers die taak uitvoeren. Masseuse Angela voegt er met een glimlach aan toe dat de balletjes op het lichaam je helpen in je volgende ronde de bal beter te slaan. Dat mompel ik tegen mezelf als ik een dag later op de par 4 eerste hole met een flauwe dogleg naar links sla. De Atlantic Championship Course telt achttien holes en werd begin jaren negentig ontworpen door Robert Trent Jones. Twee jaar na de opening werd het Portugal Open hier gespeeld, uitgezonden over de hele wereld met als doel naamsbekend-

heid aan de baan en het resort te geven. Wie de Atlantic Championship speelt of de negen holes Monastery Course, moet wel rekening houden met het feit dat het gefluit van vogels in de weekeinden (en misschien ook wel doordeweeks) kan worden overstemd door racegeluid van het aanpalende circuit Estoril. Vanaf enkele hooggelegen holes heb je ook uitzicht op de racebaan. Voor de een zal het een minpuntje zijn, een ander haalt er zijn schouders over op. Net als Westcliffs is ook de Atlantic Course een pittige wandeling, die de meeste golfers wat verlichten door het gebruik van een buggy (niet

verplicht). Hier heb je overigens wél een terras in de ochtendzon.

GOLFERS

Voor wie na een eerste ronde niet helemaal tevreden is met zijn score, kan zelfs in zijn verblijf nog oefenen op een betere tweede dankzij een ludiek gevouwen papieren hole. Ook vind je op de hotelkamer allerlei golferelateerde extra's waaruit blijkt dat je komst op prijs wordt gesteld. Het hotel heeft een min of meer aparte vleugel waar groepen golfers kamers naast elkaar kunnen boeken. Penha Longa is een hotel waar details belangrijk worden gevonden. Zo doet

het personeel zijn best je tijdens het hele verblijf met je naam aan te spreken. Iets wat me ook al bij het ontbijt in het Marriott was opgevallen. Dat is meer dan een prettige bijkomstigheid. Dus levert *Mister Edwin* na drie dagen Portugal weemoedig weer zijn huurset in op het vliegveld en zwaait hij met een lichte brok in de keel de tien kilo handbagage (misschien een onsje meer) in de bagageruimte boven stoel 4F. Terug in Rotterdam neemt de reis van de vliegtuigtrap tot aan mijn voordeur niet meer dan veertig minuten in beslag. Veertig minuten! Niet gelogen. Op deze manier wil ik zeker nog wel een keer...

Pin High Golftravel is een van de aanbieders van golfreizen naar de regio Lissabon in Portugal.

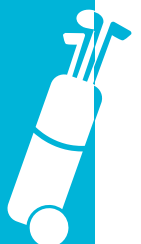
PRAIA D'EL REY MARRIOTT GOLF & BEACH RESORT

- autocategorie C
- 7 nachten tweepersoonskamer tuin-/golfzicht + ontbijt
- 2 greenfees Praia del Rey Golf
- 1 greenfee Westcliffs
- Prijs vanaf € 729 p.p.

PENHA LONGA RESORT

- autocategorie C
- 4 nachten tweepersoonskamer deluxe + ontbijt
- 1 x driegangendiner
- 2 greenfees Penha Longa Atlantic Championship
- Prijs vanaf € 599 p.p.

Meer info: pinhigh.nl of bel 023 5615305

**TWINTIG
MINUTEN
RAMMEN
OP DE
DRIVING-
RANGE EN
IK VOELDE
ME WEER
MEZELF
WORDEN**

Uruzgan-ganger Wouter Hendrikse (29) worstelt jarenlang met een zware posttraumatische stressstoornis. Totdat hij de helende werking van greens en fairways ontdekt. “Door golf kan ik de mooie dingen van het leven weer omarmen. Ik wil lotgenoten dat ook laten ervaren.”

TEKST ANNEMART VAN RHEE | BEELD PHIL NIJHUIS

Zijn streven voor 2019: achttien holes bedwingen zonder buggy. Dat zou het ultieme geluk zijn. En o ja: minimaal handicap 36 halen en geregeld in de buffer spelen. Voor veel afgetrainde twintigers met een beetje balgevoel vormen beide doelen geen enkel probleem. Maar wanneer golf ook een remedie blijkt, ligt dat anders.

30 mei 2010. Die datum staat in het brein van Uruzgan-ganger Wouter Hendrikse gebeiteld. De pantsergenist – gespecialiseerd in het ruimen en opblazen van explosieven – is met zijn eenheid in de buurt van het bloedhete Deh Rawod aan het werk in een bergkeet wanneer vijandelijke troepen plots het vuur openen. Wouter en zijn mannen moeten zich noodgedwongen terugtrekken naar een veilige locatie. Daarna telt maar een ding: zorgen dat de springstoffen niet in hun handen komen. Tijdens die noodgreep waarbij alles de lucht ingaat, loopt het vreselijk mis. Het ontstekingsmechanisme reageert sneller dan verwacht. Daardoor komt de Nederlander niet op een normale manier de berg af. Sterker: wanneer hij beneden een beetje bij zijn positieven komt, ligt zijn been bijna letterlijk naast zijn hoofd, ontdekt hij. Het gevolg: een zware knieblesure – alle banden en pezen zijn opgerekt, ingescheurd en erger – die hem tot op de dag van vandaag chronisch last bezorgt, vertelt hij in de kantine van de Gooise Golfclub in Loosdrecht. De greens en fairways van dat compacte terrein fungeren sinds een paar jaar als een oase van rust voor Hendrikse die soms nog last heeft van kermis in zijn hoofd.

MENTALE AVERIJ

Dat de oud-militair überhaupt die negen-holesbaan wekelijks probeert te bedwingen en op zondagen in alle vroegte de drivingrange test, mag een klein wonder heten: “Ik heb enorm veel littekenweefsel. En mijn knieschijf wappert alle kanten op en vliegt daardoor geregeld uit de kom. Niet handig tijdens een swing.” Zijn harde, aanstekelijke lach klinkt. Met humor en zelfspot verluchtigt hij zijn verhaal dat heftig is omdat hij door het incident naast fysiek letsel ook enorme mentale averij oploopt. “Het was mijn eerste uitzending naar Afghanistan. Al direct na mijn middelbare school maakte ik bewust de keuze om beroepsmilitair met die expertise te worden. Een prachtig mooi vak: de bouwvakker van defensie die iedereen veilig van a naar b loodst. Ik wilde het gewoon fixen met en voor die groep waarmee ik in Uruzgan was. Zo’n ongeluk komt dan keihard aan.”

ALLES KWIJT

In eerste instantie heeft hij dat zelf niet door. De rondrazende adrenaline en zijn plichtsbesef (“je doet alles voor je jongens”) zorgen ervoor dat hij zijn klachten verbijt en letterlijk op de been blijft. Maar als hij twee maanden later in Nederland landt, gaat het lichamelijk en geestelijk bergafwaarts. Als een ballon die leegloopt. De pijn verergert – hij kan op een gegeven moment bijna niet meer lopen – net als zijn psychische misère. “Ik was een sportman in hart en nieren. Krachttraining, hardlopen, fietsen, skeeleren en lange-baanschaatsen. Reed de 1000, 1500, 3000 en 10.000 meter. Zes à zeven keer per week anderhalf uur trainen was eerder gewoon ▶

**OP VROEGE TIJDSTIPPEN DAT BALLETTJE DOOR
HET GRAS ZIEN ROLLEN MET *slierten*
dauw EN WATER ERACHTERAAN, GEWELDIG**

dan een uitzondering. En ineens kon ik dat niet meer. Dan voel je je megasuf. Ook het besef dat ik niet langer als militair door kon, hakte erin: dat was het enige dat ik echt wilde qua werk. Ik was voor mijn gevoel alles kwijt. Daarnaast kwam de posttraumatische stressstoornis (PTSS) er vol uit. Die kreeg ik er gratis bij cadeau. Ik snapte zelf niet wat er met mij aan de hand was.”

VURIG PLEIDOOI

Drie opeenvolgende jaren poekelt hij maar door zoals hij zelf zijn pogingen noemt om zijn leven op de rails te houden. Maar dat lukt hem steeds minder. Stress- en woede-aanvallen, slapeloosheid, complete blackouts – “soms dacht ik dat ik in Afghanistan was” – plus nierstenen en hartproblemen verzwaren zijn bestaan en zorgen ervoor dat hij mentaal aan lager wal raakt. Met medicijnmisbruik als gevolg. Zijn vader, moeder en vriendin maken die heftige tijden mee en weten hoe diep de dalen zijn. “Ik kon totaal niet accepteren dat ik ineens een gewonde militair was. Niet bepaald stoer. Ik bleef maar zeggen dat er eigenlijk niets aan de hand was. Tot mijn ouders het mij voorhielden en ik het ook zelf besepte: ik moest toegeven dat ik wel degelijk iets mankeerde. Ik moest de keuze maken om beter te worden. Om door een heel diep dal te gaan in de hoop op vooruitgang.” Door dat besluit durft hij in 2013 de gewondendag voor oud-militairen te bezoeken. Hij ontmoet er een generaal van zijn oude brigade die een vurig pleidooi voor de golfsport afsteekt. Hendrikse: “Ik kreeg al behandelingen, therapie en me-

dicatie maar had het gevoel dat die niet echt werkten. Ik probeerde golf, en direct de nacht daarna heb ik voor het eerst sinds tijden fatsoenlijk geslapen. Een openbaring.”

RAMMEN OP DE DRIVINGRANGE

Zeker omdat hij vóór die tijd op z’n zachtst gezegd niet bepaald onbevooroordeeld over de sport praat. Lachend: “Ik dacht: kakgebeuren, ballensport, de hele mikmak aan clichés kwam altijd voorbij. Ik was eerst automonteur, daarna militair en dan zie je golf niet als de ultieme activiteit, kan ik je vertellen. Maar tot mijn verbazing kwam ik erachter dat heel verschillende mensen de sport beoefenen. En het allerbelangrijkste: door golf kon ik al heel snel mijn hoofd leegmaken. Twintig minuten rammen op de drivingrange en ik was kapot waardoor ik me weer mezelf voelde worden, durfde te zeggen wat er met mij aan de hand was.”

REVALIDATIEGOLF

Op weg naar een betere swing en putts krijgt hij begeleiding van José Loomans, pro en oprichter van de Stichting Revalidatiegolf die zich inzet voor gehandicapten. Loomans: “Ik kijk vooral naar wat mensen fysiek nog wél kunnen in plaats van te focussen op de onmogelijkheden. Het komt zelden voor dat ik tegen mensen zeg: *ga jij maar bridgen*. Bijna iedereen kan meedoen. Om Wouters knieën te ontlasten zorgde ik voor minder spanning op zijn benen door een aanpassing in de swing en ik heb hem een brace aangeraden. En hij moest op

HET KLINT STOM MAAR VOOR DIE EERSTE HOLES HEB IK NOG ALTIJD *onwijs veel stress*, DIE VERPEST IK ZO

een gegeven moment durven toegeven dat hij op was en een karretje nodig had. Daarnaast spelen veel van zijn problemen in zijn hoofd, daar heb ik mij ook op gericht.”

WANTROUWEN

Met zijn ijzer 7 beukt hij zo 150, 160 meter en verder. Maar de eerste drie holes goed lopen is een compleet ander verhaal. Wouter: “Het klinkt stom maar voor die eerste holes heb ik nog altijd onwijs veel stress, die verpest ik zo. Helemaal als ik samen met anderen loop vliegen de ballen in het begin alle kanten op. Door die PTSS wantrouw ik in eerste instantie iedereen, honderd procent. Moet ik enorm wennen: hoe staat iemand, waar loopt hij of zij, hoe bewegen ze. Als ik eenmaal vertrouwen heb, speel ik kaarsrecht. Soms zegt José gewoon: *doe normaal*. En ook daar leer ik van.” Loomans: “Wouter kan niet tegen oneerlijkheid. Als sommigen sjoemelen, zeggen de meeste golfers: *sorry, je echte score is anders* en ze schrijven die op. Wouter blijft maar malen. Vindt dat het niet klopt en daar lijdt zijn eigen spel onder. Aan die zaken werken we en daarom vind ik het belangrijk dat hij met lotgenoten speelt en praat.” Hendrikse: “Tijdens een wedstrijd kwam ik Roy tegen met wie ik in Afghanistan was. Ik was al jaren doodsbang voor die ontmoeting; zijn voertuig was de lucht ingegaan omdat ik een explosief had gemist. Mijn schuld, het zou me niet verbazen als hij me op mijn bek zou slaan. Maar hij zei: *jij kon daar niets aan doen*.” Loomans: “Het was alsof er twee molenstenen van Wouters schouders vielen. Hij kan zich sindsdien ook buiten de baan beter weren.”

NORMALE OMGANG

De oud-militair ziet golf als reddingsboei en vluchtheuvel: “Ik heb mijn zelfvertrouwen en zelfrespect voor een groot deel terug en zie doelen die ik wil bereiken. Een lagere handicap, beter swingen, langer lopen. Dat geeft een goed gevoel. Net als de rust die ik heb hervonden. Daarnaast zie ik door het golf letterlijk weer mooie dingen. Groen, prachtige bomen, vogels. Op vroege tijdstippen dat balletje door het gras zien rollen met slierten dauw en water erachteraan, geweldig. Maar het allermooist dat golf mij heeft gebracht: ik kan weer normaal met mensen omgaan, functioneren in het dagelijks leven.”

MOOIE REACTIES

Hij wil lotgenoten dat ook laten ervaren en daarom zoekt hij oud-militairen die mee willen doen met zijn golfteam, dat misschien gaat deelnemen aan grote evenementen. Wouter, inmiddels aan het werk op kantoor bij defensie en getrouwd: “Zeven jaar heb ik er bijna niks over gezegd. Het is toch niet stoer, zo’n PTSS-verhaal en ik was bang voor de reacties. Zat te zweten en te stressen toen ik er voor het eerst in het magazine van de landmacht mee naar buiten kwam. Ik ben toch gewoon maar Wouter, niet de meest speciale. Maar ik kreeg alleen maar mooie reacties en die raakten mij.”

Oud-militairen kunnen zich aanmelden via Woutergolft@gmail.com.

Joe Merino is er voor de stijlvolle man met oog voor detail die kiest voor gemak.

Bij Joe vind je zorgvuldig ontworpen truien, vesten en shirts in meer dan 50 kleuren. Alles gemaakt van 100% extra fine en super fine merinowol. Materiaal dat al eeuwenlang geroemd wordt om zijn perfecte warmte- en vochtregulerende eigenschappen: uitermate geschikt om in te golfen en er daarna ook nog goed uit te zien.

Eenmaal overtuigd van de kwaliteit hoef je nooit meer na te denken over je nieuwe truien en polo's. Die koop je bij Joe! Bezoek één van onze winkels in Amsterdam, Antwerpen of Düsseldorf of ga naar onze webshop. De verzending is gratis en als de trui toch niet bevalt, kun je 'm gratis retourneren. Any time, any reason!

AMSTERDAM
Kerkstraat 167-171

ANTWERPEN
Kloosterstraat 28

DÜSSELDORF
Kasernenstrasse 14

Shirt-Polo Long Sleeve

Stijlvolle polo met lange mouw. 100% ultra fine merinowol.

12 kleuren. € 89,-

Sweathoodie

Je favoriete hoodie gemaakt van revolutionaire "corespun" merinowol.

6 kleuren. € 120,-

Joe V-Neck

De klassieker, fijn gebreid van 100% extra fine merinowol.

50 kleuren. € 97,-

Joe Jacket

Gevoerd Jack, waterafstotend en winddicht. Voor alle seizoenen.

5 kleuren. € 240,-

Joe Classic Crew

De ideale fijn gebreide trui met klassieke ronde hals.

16 kleuren. € 97,-

Joe Zip

Iets dikkere trui met rits. Slank en stoer. 100% extra fine merinowol.

40 kleuren. € 130,-

MONTE REI

GOLF & COUNTRY CLUB

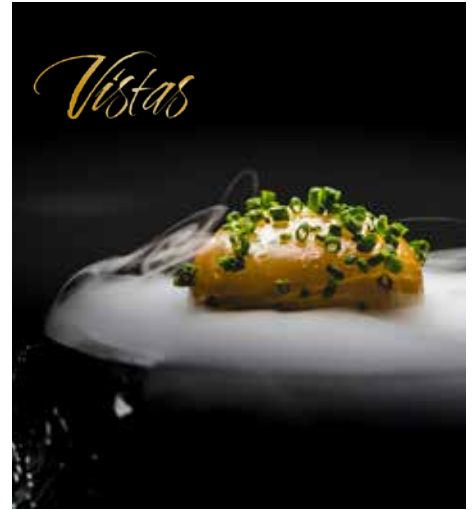
ELEGANT ACCOMMODATION

Monte Rei offers a wide range of villa accommodation options for holiday and short-stay rentals, from one-bedroom villas to three and four-bedroom villas. Villa sizes range from 300m² up to 400m² with the latter having its own private swimming pool and garden. The resort operation offers all of its guest's a five-star hotel level service, including housekeeping and turndown service, in-villa dining, and a dedicated 24/7 concierge team.

PORTUGAL'S N.1 GOLF COURSE

The golf offering at Monte Rei is unrivaled in the region with its Jack Nicklaus Signatures course considered, for the past 10 years, as the best golf course in Portugal and nr 1 by Leadingcourses. The breathtaking course together with highest levels of service make for an experience like no other.. Each hole is an individual design triumph, blending effortlessly into the natural canvas and intervals between tee times are always a generous 12 minutes, so play is never rushed and there is always time to fully appreciate this world-class course.

GASTRONOMIC DELIGHTS

Gastronomy is another element of the resort experience that is taken very seriously at Monte Rei. The cuisine at Monte Rei's four restaurants is now overseen by Chef Rui Silvestre, the youngest chef in Portugal to earn the Michelin Star. You can choose from having a light lunch / dinner at The Grill or Veranda, our poolside restaurant, or to have an amazing gastronomic experience at our fine dining restaurant - Vistas, overlooking the amazing 18th hole and lake.

Travel Partner in the Netherlands

Golfarrangementtje.nl
Voor al uw golfreizen

Dennis van Leuwen
Tel. nr: + 31 (0) 614811141
Email: info@golfarrangementtje.nl
www.golfarrangementtje.nl

JACK'S ESSENTIAL

It's Essential to Experience

FROM
€ 1.052,00*

This bespoke experience offers an amazing opportunity to enjoy the best golf course in Portugal whilst staying in a world-class resort:

- 4 Nights Accommodation;
- 3 Rounds of Golf;
- Daily Breakfast in the Grill;
- Welcome Drinks;
- 1 Vistas' Degustation Dinner

For further information and rates, please contact Golfarrangementtje

* Prices are per person based on occupancy chosen

EXAMINEER JEZELF!

SINDS BEGIN DIT JAAR GELDEN ER NIEUWE GOLFREGLS. GOLFERS KRIJGEN NATUURLIJK GEEN NIEUW EXAMEN MAAR HET IS WEL DE BEDOELING DAT JE DIE REGELS KENT. TEST DAAROM HIER JE KENNIS. BEANTWOORD DEZE 18 VRAGEN EN KIJK OP PAGINA 87 HOEVEEL JE ER GOED HEBT BEANTWOORD.

NIEUWE REGELS

IN JE BROEKZAK

DE TWINTIG BELANGRIJKSTE
GOLFREGELWIJZIGINGEN,
ALTIJD BIJ DE HAND.

OP DE GREEN

- 1 • Bij een putt vanaf de green mag de vlag in de hole blijven; er volgt geen straf als de bal de vlaggenstok raakt.
- 2 • Een bal die klem zit tussen de vlaggenstok en de rand van de hole, is uitgeholed.
- 3 • Geen straf als je de bal of marker op de green per ongeluk beweegt. Je moet de bal terugplaatsen.
- 4 • Beweegt de bal op de green uit zichzelf (bijvoorbeeld door wind), dan moet je hem spelen zoals hij ligt nadat hij is uitgerold. Maar als de bal beweegt nadat hij is gemarkeerd, opgenomen en teruggeplaatst, moet je hem terugplaatsen.
- 5 • Je mag op je speellijn op de green bijna alle mogelijke schade herstellen.

ZOEKEN

- 6 • Geen straf als je je bal beweegt bij het zoeken of identificeren. Je moet de bal terugplaatsen.
- 7 • Je hoeft niet te melden dat je de bal gaat identificeren. Je moet de bal wel markeren.
- 8 • Je mag maximaal 3 minuten zoeken naar je bal. Dat was voorheen 5 minuten.

BAL IN BEWEGING

- 9 • Geen straf als je bal per ongeluk jezelf of je uitrusting raakt.
- 10 • Geen straf bij een double hit (als je de bal per ongeluk twee keer of vaker raakt). Speel de bal hierna zoals die ligt.

DROPPEN

- 11 • Droppen moet vanaf kniehoogte (de hoogte van je knie als je staat) en niet hoger of lager.
- 12 • Afhankelijk van de regel is een dropzone (waar je moet droppen) één of twee stoklengtes groot.
- 13 • De dropzone mag je meten met de langste club in je tas maar niet met je putter.
- 14 • Bij het droppen moet de bal in de dropzone landen en tot stilstand komen.
- 15 • Als je de bal opneemt om te droppen, mag je een andere bal uit je tas pakken.

HINDERNISSEN

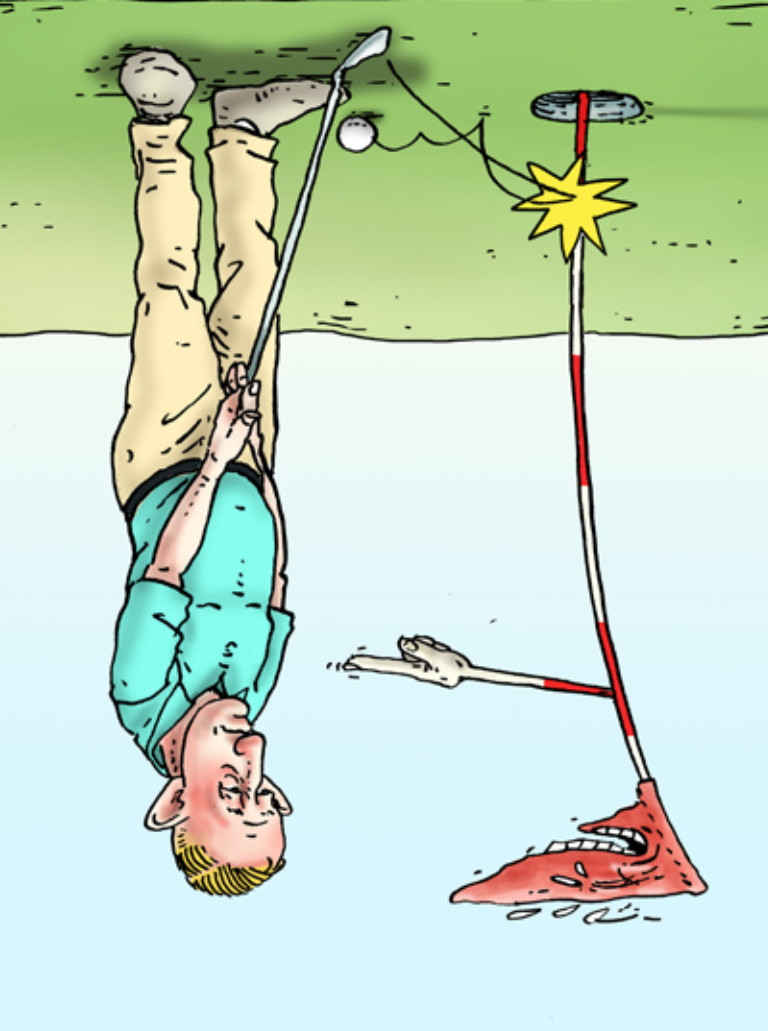
- 16 • In een hindernis (rode of gele palen) mag je zonder straf het water of de grond aanraken. Je mag ook losse natuurlijke voorwerpen verwijderen (blaadjes, takjes) en een oefenswing maken.

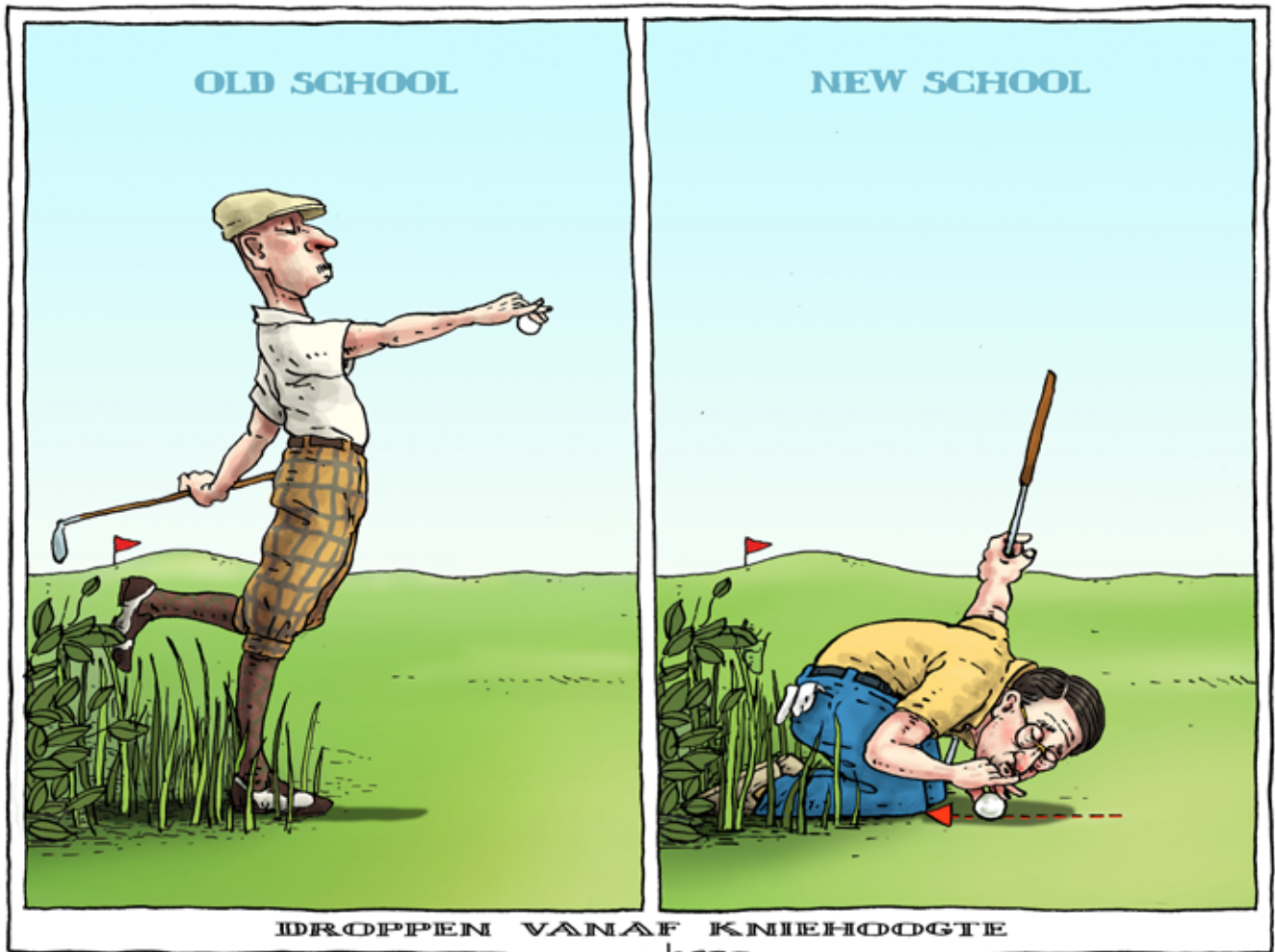
BUNKERS

- 17 • In een bunker mag je losse natuurlijke voorwerpen verwijderen en je mag het zand aanraken met je club, maar je mag de bunker niet 'testen'. Je mag niet in de zand vlak voor of achter je bal aanraken, ook niet in de backswing van je slag of bij een oefenswing.
- 18 • Bij een lastige positie in een bunker is er een extra optie: de bal onspeelbaar verklaren en met twee strafslagen droppen buiten de bunker in een rechte lijn naar achteren.

BAL INGEBED, VERLOREN OF OUT OF BOUNDS

- 19 • Je mag de bal zonder straf droppen als hij is ingebed (behalve als hij is ingebed in zand).
- 20 • Banen kunnen een local rule laten gelden die toestaat dat je een bal droppt, met bijtelling van twee strafslagen, in de buurt van de plaats waar de bal verloren is of out of bounds is geraakt. Check de local rules op de baan waar je gaat spelen.

1 Een speler mag zonder straf droppen als een bal ingebed is in de rough.

A Waar B Niet waar

2 Bij een bunkerslag raakt de bal de bunkerrand en daarna de speler. Wat nu?

A De speler moet de bal spelen zoals hij ligt, er volgt geen straf.

B De speler moet de bal spelen zoals hij ligt en krijgt een strafslag.

3 Als het 75 procent zeker is dat een bal in een hindernis ligt, dan mag je de hindernis ontwijken met één strafslag.

A Waar B Niet waar

4 Voordat een speler kans heeft gehad om zijn bal op de green te markeren, wordt de bal door de wind richting de hole geblazen. Wat is waar?

A De speler moet de bal terugplaatsen op de oorspronkelijke plaats.

B De speler moet de bal spelen zoals hij nu ligt.

5 Een speler leunt op zijn club in de bunker waar zijn bal ligt terwijl hij wacht. Mag dat?

A Nee, één strafslag.

B Ja, geen straf.

6 Een speler verwijdert een takje in de bunker vlakbij zijn bal. Daarbij beweegt de bal. De speler plaatst de bal terug. Wat zeggen de regels?

A De speler krijgt twee strafslagen.

B De speler krijgt één strafslag.

C Er is juist gehandeld en er is geen straf.

7 Bij een chip uit hoog gras raakt een speler de bal per ongeluk drie keer. Wat zeggen de regels?

A De speler moet een strafslag bij de slag optellen en de bal spelen waar hij ligt.

B De speler heeft drie slagen gedaan en moet de bal spelen waar hij ligt.

C De speler krijgt geen straf en moet de bal spelen waar hij ligt.

8 Strokeplay. Een speler dropt de bal per ongeluk vanaf schouderhoogte in plaats van kniehoogte en speelt de bal. De bal is wel op de juiste plaats gedropt, namelijk in de dropzone. Wat zeggen de regels?

- A Geen straf.
B Eén strafslag.
C Twee strafslagen.

9 Bij het maken van een oefenswing raakt een speler per ongeluk zijn bal op de fairway. Wat zeggen de regels?

- A Geen straf, de bal moet worden teruggeplaatst.
B De speler krijgt één strafslag, de bal moet worden teruggeplaatst.

10 Bij het zoeken naar zijn bal schopt de speler per ongeluk tegen zijn bal. Wat zeggen de regels?

- A Geen straf.
B Eén strafslag. De bal moet worden teruggeplaatst.

11 Een hond heeft voetafdrukken achtergelaten op de green. Voordat de speler putt, repareert hij de schadeporen van de hond. Mag dit?

- A Ja B Nee

12 In een foursome raakt je partner de green aan met de vlaggenstok om zo aan te geven waarop je moet mikken. Is dit toegestaan?

- A Ja B Nee

13 Een speler ontwijkt een hindernis en mag droppen binnen één stoklengte van het referentiepunt. De speler meet de dropzone met zijn putter. Toegestaan?

- A Ja B Nee

14 Je mag tegenwoordig bij een lost ball of een bal out of bounds altijd kiezen voor het droppen van een bal, met bijtelling van twee strafslagen, in de buurt van de plaats waar de bal verloren is of out of bounds is geraakt.

- A Waar B Niet waar

15 In de nieuwe regels is er geen straf als je putt vanaf de green met de vlaggenstok in de hole en hierbij de stok raakt. Maar wat zeggen de regels als de vlaggenstok op de green is gelegd en als je bij een putt de liggende vlaggenstok per ongeluk raakt?

- A Geen straf.
B Twee strafslagen.

16 De bal van een speler ligt in gebied met water en riet dat met rode palen is gemarkeerd. De speler maakt in deze hindernis een oefenswing. Mag dit?

- A Ja B Nee

17 Op de green beweeg je per ongeluk de marker waarmee je de plaats van jouw bal

hebt gemarkeerd. Wat zeggen de regels?

- A Geen straf maar je moet de marker terugplaatsen.
B Een strafslag en je moet de marker terugplaatsen.

18 Een bal die klem zit tussen de vlaggenstok en de rand van de hole is uitgeholed.

- A Waar B Niet waar

ANTWOORDEN

1.A

In de nieuwe regels mag dit. Vroeger mocht dit alleen als er op de baan een local rule was die het toestond.

2.A

In de nieuwe regels is er geen straf meer als je bij een slag jezelf of je equipment per ongeluk raakt.

3.B

Niet waar. In de nieuwe regels moet er 95 procent zekerheid zijn.

4.B

In de nieuwe regels moet de bal gespeeld worden van de nieuwe plaats. Maar als de bal al gemarkeerd, opgepakt en teruggeplaatst is en daarna door de wind verrolt, dan moet de bal wel teruggeplaatst worden op de oorspronkelijke plaats.

5.B

Er is geen straf als je in de bunker op je club leunt. Maar je mag in bunkers niet het zand vlak voor of achter je bal aanraken, ook niet in de backswing van je slag of bij een oefenswing. En je mag in bunkers niet het zand testen.

6.B

In de nieuwe regels mag je wel losse natuurlijke voorwerpen in de bunker weghalen maar als de bal daarbij beweegt volgt er een strafslag.

7.C

In de nieuwe regels is er geen straf meer als je de bal bij een slag per ongeluk twee keer of vaker raakt.

8.B

Als je de bal op de foute manier hebt gedropt en vervolgens hebt gespeeld, maar de bal is wel gespeeld vanuit de dropzone, dan krijg je één strafslag. Als je de bal op de foute manier hebt gedropt en vervolgens hebt gespeeld, en de bal is gespeeld vanaf de verkeerde plaats (niet vanuit de dropzone), dan krijg je in strokeplay twee strafslagen en in matchplay verlies je de hole. Omdat je van de verkeerde plaats hebt gespeeld.

9.B

Als je de bal per ongeluk beweegt, wordt dat bestraft met één strafslag.

10.A

Er is geen straf meer voor het per ongeluk bewegen van de bal bij het zoeken. Indien de bal wordt bewogen, plaats de bal dan terug op de oorspronkelijke plek.

11.A

Ja, op de green mag je schade veroorzaakt door dieren repareren.

12.A

Je mag in dit geval de green aanraken met je hand, voet, club of de vlaggenstok.

13.B

Nee, de dropzone mag je meten met de langste club in je tas maar het mag niet je putter zijn.

14.B

Nee, het is een local rule die dit toestaat. Dus je moet, voordat je ergens gaat spelen, eerst uitzoeken of de plaatselijke regel geldig is.

15.A

Er is ook geen straf meer als je per ongeluk de vlaggenstok raakt die op de green ligt. Je krijgt wel twee strafslagen als je de vlaggenstok expres raakt en er voordeel van zou kunnen hebben.

16.A

Ja, in een hindernis mag je losse natuurlijke voorwerpen verwijderen en oefenswings maken. In een bunker mag je wel losse natuurlijke voorwerpen verwijderen maar geen oefenswings maken.

17.A

In de nieuwe regels is er geen straf meer voor het per ongeluk bewegen van de bal op de green of het per ongeluk bewegen van de balmerker. Je moet de bal of marker terugplaatsen op de oorspronkelijke plek.

18.A

ONDER DE PANNEN

De golfwereld mag door sommigen conservatief worden genoemd, daar blijkt niets van als je deze vier nieuwe golfclubhuizen bekijkt. Prachtige projecten die in vele opzichten duurzaam en toekomstbestendig zijn.

GOLFPARK DE KROONPRINS VIANEN

OPENING: SEPTEMBER 2018

Zonder de familie Kool was er geen prachtig golfpark in Vianen. Moeder Anneke is eigenaar, haar twee zoons hebben de grond voor de golfbaan geheid en bewerkt, schoondochter Gerda is de baanmanager en haar twee dochters, die golfpark Wilnis (35 kilometer verderop) van hun ouders hebben overgenomen, springen in indien nodig. "Wilnis was ons voorbeeld", legt Anneke Kool uit. "We hebben de architect Peter van Noort uit Breda dat laten zien en verteld wat we precies zo en een beetje anders wilden op het nieuwe park." Duurzaamheid speelde een belangrijke rol. Baanmanager Gerda Kool-Straathof voegt toe: "En dat het clubhuis mooi in de omgeving zou passen. Daarom hebben we gekozen voor sedum op het dak, een soort mos dat goed isoleert en een heel natuurlijke look geeft. Verder hebben we vijftig zonnepanelen op het dak weggewerkt. Het ligt verzonken zodat je er niets van ziet."

Binnen in het gebouw moest er heel wat gepuzzeld worden om alle technische installaties weg te werken. Anneke Kool: "Zo hebben we een geavanceerd beluchtingssysteem door het hele gebouw en we gebruiken aardwarmte. We hebben twintig boringen van negentig meter gedaan, halen via leidingen warm water omhoog en voeren het weer af naar de grond. Het is een gesloten circuit zodat we geen water onttrekken." Daarnaast is het golfpark toegerust met de al bijna reguliere groene voorzieningen zoals elektrische laadpalen voor auto's en fietsen, ledverlichting met bewegingssensoren, inductie kookplaten en duurzame materialen voor het interieur.

Gerda Kool-Straathof: "Het is nog niet helemaal af. De parkeerplaats moet nog definitief aangelegd worden, er komen bomen langs de drivingrange en de laatste hand wordt aan de par-3-baan gelegd. Maar we zijn al sinds de opening druk in bedrijf; ons ledenaantal is verdubbeld. Het is mooi om te zien hoe ons enthousiasme over dit project is overgeslagen naar de golfers."

“

DE NATUURLIJKE VEGETATIE LOOPT DOOR TOT DE GEVELS. ALSOF HET GEBOUW HIER IS GELAND.

THE LINKS VALLEY, ERMELO

OPENING: MEI 2018

The Links Valley op Landgoed Ullerberg is niet zomaar een baan; het is eerst 9-holesbaan in Europa die twee kanten op gespeeld kan worden. De ene dag speel je met de klok mee, de volgende dag tegen de klok in. Een ingenieus en duurzaam idee omdat je op een terrein voor negen achttien verschillende holes creëert. Daar hoort natuurlijk ook een duurzaam clubgebouw bij hoewel een van de exploitanten en baanmanager Rianet van der Ven liever van de brasserie spreekt.

Het gebouw is ontworpen door Henk de Velde, die de positie ervan niet zomaar bepaalde. "Het ligt dicht bij de toegangsweg, parkeerplaatsen en het begin van de baan, het terras is op het zuidwesten met uitzicht over de bijna spectaculaire vallei. Door de vormgeving en toegepaste materialen laten we het gebouw zoveel mogelijk opgaan in de mooie, omringende Veluwe natuur. De natuurlijke vegetatie loopt dan ook door tot de gevels. Alsof het gebouw hier is geland. De overwegend horizontale vormgeving, het flauw hellende dak en gebogen terrasbalustrade doen mee met de glooiingen van het landschap."

Het gebruikte materiaal geeft een natuurlijke sfeer. "De binnenwanden, het dak en deels ook de vloeren, zijn van massief vurenhout. Spanten van hetzelfde hout dragen het dak en die lopen door de glazen gevel naar buiten waardoor een deel van het terras wordt overdekt. Zo komt de hoogstaande zomerzon niet op de glazen gevel, terwijl de lage winterzon de ruimte juist verwarmt." Het gebouw heeft een warmtepomp, waarvan de energie wordt opgewekt door zonnepanelen die op de drivingrange liggen. Ventileren gebeurt door een warmte-terugwin-systeem waarbij verse buitenlucht wordt opgewarmd door de uitgaande en gebruikte binnenlucht.

Een mooie brasserie met een bijzondere baan op een prachtige plek. Baanmanager Rianet van der Ven wil er zoveel mogelijk mensen van laten genieten. "Iedereen is welkom, ook niet-golfers. Het is een *duurzaam* plekje om te ontdekken."

GOLFCLUB OCKENBURGH, DEN HAAG

OPENING: SEPTEMBER 2018

Het ontwerp is een splitlevel", legt Eric Hofstede, Bouwheer Stichting Golf Ockenburgh, uit, "met halve verdiepingen waardoor de ruimtes in elkaar overgaan. Het heeft een souterrain met kleedkamers en lockerruimte. Opvallend is het verhoogde terras met rondom het duinbos als decor en een grote serre in de stijl van een Westlandse plantenkas. De clubruimte bevat een restaurant met professionele voorzieningen. Aankleding en inrichting zijn zorgvuldig in overleg met leden en architect samengesteld."

Hans Tomassen van ASWA architecten heeft het gebouw ontworpen en bouwkundige clubleden hebben het hele proces begeleid. Vooraf maakten zij een programma van eisen waarbij duurzaamheid en de sfeer van het oude clubhuis, een voormalig strandpaviljoen, voorop stonden.

Duurzaamheid is direct afleesbaar omdat het hele dak bestaat uit zonnepanelen. "Hiermee halen we minimaal een reductie van dertig procent op de energiekosten. Daarnaast is gekozen voor vloerverwarming, extra isolatie, houtskeletbouw en ledverlichting. Een speciaal systeem zorgt voor een intelligente regeling van het binnenklimaat en veiligheid. Omdat Golf Ockenburgh

in Kijkduin vlak bij zee ligt, is volstaan met een plaatfundering op het duinzand. Kostenbesparend en duurzaam omdat het de bodem ongemoeid laat. Met het nieuwe clubhuis is ook de omgeving opnieuw ingericht met een nieuwe buggyloods, parkeerplaatsen en een vergrote fietsenstalling. Omdat de helft van de leden nu over een locker beschikt, komen veel meer golfers op de fiets."

En fietsers en wandelaars die in de buurt zijn en graag een kop koffie, lunch of diner willen, zijn ook van harte welkom. Als het nog niet zo warm is maar wel zonnig, is de serre een heel aangename rustplek. En bij mooi weer lokt het terras, met uitzicht op de drivingrange.

“

OMDAT DE HELFT VAN DE LEDEN NU OVER EEN LOCKER
BESCHIKT, KOMEN VEEL MEER GOLFPERS OP DE FIETS

“

EEN TYPISCHE AANPASSING AAN ONZE TIJD IS DAT VEEL
RUITES MAKKELIJK VAN FUNCTIE KUNNEN WISSELEN

HILVERSUMSCHE GOLF CLUB

OPENING: MAART 2019

Het enthousiasme van Mikée Westerling, lid van de bouwcommissie, over het nieuwe clubhuis van de Hilversumsche werkt aanstekelijk. Je ziet jezelf zo zitten in de nieuwe haardkamer of een praatje aanknopen op het plein tussen clubhuis en karrenloods dat bewust met die functie is aangelegd. Een clubhuis met zoveel golfergoed vervang je niet zomaar, dat moet zorgvuldig gebeuren. "Daarom hebben we drie verschillende architecten in de arm genomen, Kees Doornenbal van Rappange&Partners, Bastiaan Jongerius en Sanne Oomen. Het ontwerp is geïnspireerd op oude, teruggevonden tekeningen van Jan Baanders, de architect die het in de jaren dertig gebouwde clubhuis ontwierp. In 1965 werd het door brand verwoest en nu staat het er weer, in aangepaste en gemoderniseerde vorm. In het historisch aandoende gebouw zijn de clubzaal, haard- en commissiekamer ondergebracht, de functionele ruimtes zoals keuken, secretariaat en kleedkamers vind je in de aanbouw. Eenmaal binnen ervaar je echter een eenheid en heel vanzelfsprekende sfeer."

Het clubhuis is met veel oog voor duurzaamheid ontworpen. Zo is er een pelletkachel die brandt op geperste houtkorrels en zorgt voor de warmwatervoorziening en de verwarming. Doel is de pellets te vervangen door versnipperd hout van eigen boomkap zodat de houtverbranding volledig CO₂-neutraal wordt. Er staan negen zonneboilers op het platte dak die zorgen voor warm douchewater, er liggen ruim tweehonderd zonnepanelen op de karrenloods, er is een warmte-terugwinstelsysteem en de ledverlichting is aangesloten op bewegingsmelders. Met al deze punten komt de EPC (coëfficiënt voor de energetische efficiëntie van nieuwbouw) flink lager uit dan de norm. Met vlag en wimpel geslaagd dus.

Westerling: "Het mooie is dat we het oude wat goed was, hebben behouden. Zoals de routing, het uitzicht op de baan en de locatie van het terras dat vrijwel aan de 18de green grenst. Een typische aanpassing aan onze tijd is dat veel ruimtes makkelijk van functie kunnen wisselen. Dineren in de commissiekamer of werken op je laptop op de verdieping aan een lange tafel of een bureau, het kan. Met dit nieuwe clubhuis is onze golfclub helemaal klaar voor de toekomst en daar zijn we als bouwcommissie erg trots op."

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

BALLEN DIE OPVALLEN

Het is geen regel, maar wel een goed gebruik: het markeren van je golfbal. Dat kan natuurlijk op vele manieren. Soms zit er ook nog een mooi verhaal aan vast.

1 | "Naast dat ik golf, maak ik ook graag legpuzzels van de Italiaanse tekenaar Mordillo. Ik heb zijn figuurtjes gebruikt om mijn golfballen te merken en het doet haast pijn om ermee te spelen. Dan kun je ze namelijk kwijtraken en natuurlijk gebeurt dat bij mij ook. Ik vraag me vaak af wat de vinder van mijn ballen denkt. En wat hij of zij ermee doet. Bewaren of spelen?"

WIJKA OLDENBURGER

2 | "Ik werd op mijn 45ste weduwe, een klap die je denkt nooit te boven te komen. Op mijn 50ste ging ik golfen en ontmoette op de baan mijn nieuwe liefde. Ik had toen ook twee Jack Russels: Pip en Chubby. Mijn nieuwe liefde schonk mij een geweldig cadeau: mijn unieke, persoonlijke golfballen met een portretje van Pip en Chubby. Hoe bijzonder en origineel."

RIA VAN DER PEET

3 | "Ik heb golfballen laten bedrukken met een deel van het logo van de nieuwe website Hallo Dordrecht. In plaats van Dordrecht is mijn voornaam, Hans, onder de afbeelding gezet. In de dubbele l is de toren van de Grote Kerk en de Groothoofdspoort verwerkt, twee iconische plekken in Dordrecht. Het leuke is dat ik nu tenminste met een *Hallo Hans* word begroet als ik mijn golfballen terugvind. Nadeel is dat er opvallend veel leden van Crayestein ook Hans heten, zodat er links en rechts weleens een Dordts balletje verdwijnt. Maar dat geeft niet. Het vergroot ook een beetje het golffamiliegevoel."

HANS GROEN

4 | "Ik zocht in 1985 een naam voor mijn drukkerij die ik toen begon. In dat jaar lanceerde Rusland een raket met de naam MIR dat vrede betekent. Mijn achternaam is Van de Vreede, en daarom werd de naam van de drukkerij MirPrint. Op het briefpapier én mijn golfbal kwam een vredesduif. Ik verlies nog weleens een bal op mijn home course De Batouwe (elders ook natuurlijk) waar de meesten nu wel weten dat het een bal van mij is."

HENK VAN DE VREEDE

5 | "Al jaren heb ik een vijver in mijn tuin. Begonnen met een klein kuipje en steeds een beetje groter, tot de vijver nu niet meer verder kan groeien. Vanaf het begin zaten er kikkers in. Ik vind het erg leuke beestjes en mag er graag naar kijken als ze zitten te zonnen of een duik nemen. Daarom wilde ik een kikkertje op mijn golfballen. Ik teken ze met een permanent marker."

MARJAN KÜPPERS

6 | "Mijn zoon Mathijs (9 jaar) en ik golfen veel en vaak. En als je maar genoeg golft, sla je vanzelf een hoop ballen het bos in. Dus zat ik halve zondagavonden met stiften ballen te markeren. Ik dacht: *dat kan anders* en kwam op het idee ballen te laten bedrukken. Maar wat zet je erop? Wat delen mijn zoon en ik nog meer dan ons fanatisme voor golf? Nou, blauwe ogen dus! Vandaar dat we voor onze Titleist TruSoft ballen ons eigen Blue Eyes logo hebben gemaakt. Ondertussen zijn we al aan ons derde dozijn bezig."

WILLEM-JAN VAN GENDT

“Sinds ik golf, markeert mijn moeder voor goed geluk mijn wedstrijdballen

7 | "In 2013 bevroop mij het gevoel dat iedereen op de golfbaan er hetzelfde bij liep en ben ik knickerbockers gaan dragen. Ik werd steeds begroet als *Mister Stewart* of *Payne*. Ik wist niet wat daarmee werd bedoeld, totdat ik op internet het verhaal van Payne Stewart las. Hij is om exact dezelfde reden knickerbockers gaan dragen. Ik maakte mijn eigen label The NewYorkDutch Knickerbocker Company met bijbehorend logo, niet commercieel maar alleen voor eigen gebruik. Natuurlijk leuk voor op een golfbal. Die zijn inmiddels terug te vinden op golfbanen op Curaçao tot op Mauritius en alles daartussen. Hopelijk hebben andere golfers er, net als ik, lekker mee gespeeld. Op mijn club de Stippelberg worden ze overigens altijd netjes bij me terugbezorgd."

JEROEN MANDERS

8 | "Op mijn golfballen prijkt Sjefke, de jolige zwerfkat die op Amstedijk rondstruint en heeft ontdekt dat mensen grappig zijn en aaien uitdelen, zodat er naast de muizenjacht nog ander vertier is."

LUCY PRIJS

9 | "Mijn naam alleen is een beetje saai en omdat ik al jaren voor de Koninklijke mag vliegen, heb ik het logo stiekem gebruikt. Helaas verlies ik nog

wel eens een balletje en ligt er dus geregeld een kroontje her en der op de baan."

LUCAS WOUT

10 | "Ik ben twee jaar geleden met een golfmaat naar Portugal op golfvakantie geweest, vandaar *on tour*. En we kennen elkaar uit Soesterberg, waar we in het plaatselijke café graag een paar biertjes drinken."

JAN WILLEM HOVESTAD

11 | "Een aantal goede vrienden heeft voor een speciale verjaardag, nu ruim twee jaar geleden, 144 golfballen met mijn naam erop gegeven. Een prachtig logo, aangezien mijn achternaam Vos is. De o in mijn voornaam is een vossenkopje. Natuurlijk heb ik ze vaak gebruikt en zijn er niet zoveel meer over. Je eigen bal, met je eigen logo, gegeven door goede vrienden is een cadeau om nooit te vergeten."

SONJA VOS

12 | "Sinds ik golf, markeert mijn moeder voor goed geluk mijn wedstrijdballen. Daarop zet ze mijn Chinese naam en een dikke lijn voor het putten. Het nadeel is wel dat ze precies weet hoeveel ballen ik kwijtraak."

KAYDEN CHANG

DE APP GOLF.NL IN CIJFERS

Sinds de introductie van de app GOLF.NL in 2016 is het hard gegaan met het aantal downloads en gebruikers. Inmiddels is de app al meer dan 100.000 keer gedownload en gaat dat aantal rap naar 125.000. Ruim 50.000 golfers gebruiken de app regelmatig om scorekaarten in te voeren. Het zal niemand verbazen dat juni, augustus en september in 2018 de topmaanden waren wat betreft het gebruik van de app. Met het digitaliseren van de NGF-pas in de app GOLF.NL zullen de aantallen in 2019 nog harder stijgen. Gemiddeld werden per actieve app-gebruiker in 2018 4,4 qualifying kaarten ingevoerd. In 2017 lag dat gemiddelde nog op 3,3.

DOWNLOADS

AANTAL APP-GEBRUIKERS IS IN EEN JAAR TIJD MET 70% GEGROEID NAAR 102.000

Begin 2018 **60.000** | Begin 2019 **102.000**

TOP-5 GOLFBANEN 2018

SCOREKAART MET DE APP

Golfclub Het Rijk van Nijmegen	1794
Golfvereniging Regthuys	1468
Vereniging Golfclub Landgoed Bergvliet	1410
Golfbaan Delfland	1142
Golf Club Prise d'Eau	1132

AANTAL Q-KAARTEN 9 HOLES	150.070	IN 2017 43.198
AANTAL Q-KAARTEN 18 HOLES	70.490	IN 2017 20.893

PRESTATIES

BIRDIES

30.889

EAGLES

783

HOLE-IN-ONES

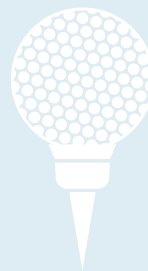
877

ALBATROSSEN

109

DE PROVINCIE MET GEMIDDELD DE BESTE GOLFGERS (HCP)

Zeeland	31,2
Limburg	31,3
Friesland	32,4
Noord-Holland	32,8
Drenthe	32,8
Gelderland	33,2
Overijssel	33,3
Groningen	33,7
Noord-Brabant	34,1
Flevoland	34,2
Utrecht	34,6
Zuid-Holland	34,6

PROVINCIES MET MEESTE Q-KAARTEN VIA DE APP

Noord-Brabant • 20.547
Zuid-Holland • 20.220
Noord-Holland • 18.750

LANDELIJK GEMIDDELDE APP GOLF.NL: 33,2

LANDELIJK GEMIDDELDE ALLE 380.000 GOLFGERS: 36

*bruto

NGF-PAS IN DE APP!

De app van GOLF.NL was al een fijne tool waarmee je onder meer digitaal je scorekaarten kunt invoeren, dit jaar komt er nog een handige functionaliteit bij. Jouw NGF-pas wordt digitaal en wordt aan de app toegevoegd.

Nooit meer zoeken dus naar je pasje als je ergens wilt gaan golfen. Die zit voortaan in de app van GOLF.NL. Je hoeft dan alleen nog je mobiele telefoon bij de hand te hebben. En als je jouw digitale pas hebt laten zien, kun je in één zucht je scorekaart voor de baan die je gaat spelen open. Handig toch?

Het digitaliseren van de NGF-pas maakt het voor de golfer dus nog een stukje makkelijker en is bovendien ook uit milieuoogpunt een maatregel die past bij deze tijd. Of de plastic pas volledig gaat verdwijnen, is afhankelijk van jouw golfclub. Zij kunnen beslissen deze in afzienbare tijd overbodig te maken of deze alsnog te blijven gebruiken.

De digitale pas vind je ook terug in mijn.golf.nl, de online portal van jouw registratie waar je ook een mooi overzicht van jouw golfprestaties kunt bekijken.

RICHARD VAN DEN WILDENBERG (70) “MIJN AMBITIE? OP ELKE HOLE EEN BIRDIE MAKEN”

Hij zegt het niet om zichzelf op de borst te kloppen, maar maakt de opmerking terloops, tot zijn eigen verbazing. “Ik ben misschien wel de Nederlander die de meeste qualifying kaarten loopt.” Hoeveel dan? “Gemiddeld vier per week”, schat Richard van den Wildenberg in. Nodeloos om te zeggen dat hij verslingerd is aan golf.

De oorzaak was een zwarte bladzijde in zijn leven. Om gezondheidsredenen moest hij zo’n twintig jaar geleden zijn werk als advocaat opgeven. Een zwart gat doemde op. “Golf heeft me gered”, zegt hij onomwonden. De golfsport was hem op dat moment al niet vreemd meer. “Clandestien”, zoals hij het zelf omschrijft, speelde hij al weleens met vrienden op de baan in Wijchen. Maar toen hij noodgedwongen thuis zat, redde golf vervolgens zijn bestaan. “Het zorgde ervoor dat ik niet dieper dat zwarte gat werd ingetrokken en alle energie uit mij werd gezogen. Zonder zou ik knettergek zijn geworden.”

De laatste tien jaar maakt hij bijna dagelijks de gang naar de golfbaan in Nijmegen. Voor een paar uurtjes op zijn minst. Hij zet er niet zijn wekker voor, maar “ik ben een ochtendmens dus meestal wel op tijd op de teebox.” Op zondag slaat de nu zeventigjarige Nijmegenaar meestal over. Zo heeft hij dat met zijn partner afgesproken. En als zij op andere dagen plannen heeft waarin hij voorkomt, slaat hij golf over. “Jammer, maar daar heb ik rekening mee te houden.” Dankzij een grote vriendenkring met veel

golfers vindt hij bijna altijd wel iemand om mee te golfen. “Maar ik vind het ook niet erg om alleen door de baan te gaan.”

De score gaat dan alleen niet op de stapel q-kaarten. “Ik ben een door-weer-en-wind-golfer. Ik heb bepaald geen hekel aan regen.” Met een handicap van 13 is Van den Wildenberg meer dan tevreden. Single handicapper worden is geen doel op zich. “Mijn ambitie is om op elke hole een birdie te maken, maar er zit een beetje dwaasheid in mijn wens.” Elke dag op de golfbaan is een voorrecht, vindt de advocaat. “Ik ben gegrepen door het spelletje. Je kunt er lekker de hang naar perfectie in botvieren. Je wordt keer op keer teleurgesteld maar er is ook steeds weer hoop dat het een volgende keer wel lukt. Golf speel je zelf, er is niemand anders die invloed heeft op de ligging van jouw bal of jouw balvlucht. Die strijd tegen jezelf maakt het mooi.”

PROGRAMMA OP MAAT

Dag 01 Amsterdam - Hong Kong, China
Dag 02-04 Hong Kong
Dag 05-07 Natuurpark Blue Mountains, Sydney, Australië
Dag 08-13 Sydney + golfen op New South Wales Golfclub
Dag 14-19 Tasmanië + golfen op Barnbougle Golf
Dag 20-24 Hamilton Island + golfen Hamilton Island GC
Dag 25-27 Hong Kong
Dag 28 Hong Kong - Amsterdam

DROOMREIS DOWN UNDER

Je eigen droomreis samenstellen... Wat dacht je van mondain Sydney, ongerept Tasmanië en paradijselijk Hamilton Island, met als extraatje een tussenstop in Hong Kong? En natuurlijk moet daar nog het bezoek aan een paar spectaculaire golfbanen aan worden toegevoegd. Geniet mee.

TEKST EN BEELD: KARIN BARNHOORN

Klopt, Australië is ver vliegen. Talisman travel design, de reis-specialist die deze reis op maat *Down Under* heeft samengesteld, komt met een goede suggestie: vliegen met Cathay Pacific van Amsterdam naar Hong Kong voor een tussenstop van een paar dagen in het New York van Azië. En pas daarna door naar Sydney. Dit blijkt zowel op de heen- als terugweg dé manier om alvast een deel van de jetlag weg te werken.

HONG KONG

We genieten van deze toegankelijke en tegelijk fascinerende stad waar oud en nieuw – of eigenlijk Oost en West – naadloos in elkaar overlopen. Hong Kong is voor het gemak in twee te delen: Kowloon aan het vaste land en Hong Kong Island. Met daartussen Victoria Harbour waar het dag en nacht een drukte van belang is op het water. De beroemde Star Ferry verbindt beide stadsdelen en vaart onafgebroken stoïcijns heen en weer. Sinds 1880.

We bezoeken het eerste hoogtepunt: The Peak, het hoogste punt vanaf waar de enormiteit van de stad met

de meeste wolkenkrabbers ter wereld, inzichtelijk(er) wordt. Heen met de Peak tram (erg toeristisch) of met de rode taxi (10 euro) en voor het contrast teruglopen naar de stad via de Pok Fu Lam trail, door het tropische groen. Je kunt de stad sowieso goed lopend verkennen, heel efficiënt vanwege het netwerk van wandelpaden boven straatniveau. Aan te raden stop voor de lunch: Mak's Noodle in Wellington street, in de authentieke buurt Central met z'n tempels en straatstalletjes. De karakteristieke gezichten van zowel obers als soepmakers in de stomende etalages dragen net zoveel bij aan de sfeer als de overheerlijke dimsumsoep zelf. Als je Hong Kong ten volle wilt beleven, overnacht dan zoals in de film, in een hotelkamer met ramen van plafond tot vloer met zicht op skyline en haven waar de bedrijvigheid 24/7 uur doorgaat. Optimaal te volgen vanaf de hoogste verdiepingen in het luxe Four Seasons hotel op Hong Kong Island.

BLUE MOUNTAINS

Vanaf Hong Kong vliegt Cathay Pacific drie keer per dag naar Sydney, in circa negen uur. Neem je de avondvlucht, ►

© Hole 14 van Hamilton
Island ligt bovenop de klif.
Een par 3 met een view.

1. New South Wales Golfclub
2. Barnbougle Golf
3. Hamilton Island Golfclub

“
Overnacht zoals in de film,
in een hotelkamer met ramen
van plafond tot vloer

dan zet je de volgende ochtend de eerste stappen op Australische bodem en heb je nog de hele dag voor je. Omdat we net uit een drukke stad komen, laten we Sydney nog even links liggen en beginnen onze eerste kennis-making met dit continent in het natuurpark Blue Mountains, Unesco Werelderfgoed op 2,5 uur rijden van de luchthaven. Midden in dit enorme gebied met diepe valleien, steile kliffen en ontelbare eucalyptussen ligt Wolgan Valley. Een luxe One & Only resort met houten lodges als hotelkamers. Met kangoeroes in de tuin en mountainbikes voor de deur. De fietsen zijn niet alleen handig om via een van de vele trails de omgeving te verkennen, maar ook om naar de hoofdlodge te fietsen voor een overheerlijk vers ontbijt met uitzicht over de vallei. Er zijn dagelijks verschillende activiteiten (nog los van de spa) met ervaren gidsen inbegrepen. Tip: de avondsafari. Met infrarode zaklampen zoeken naar wombats, kangoeroefamilies, uilen en andere dieren die in het donker actief worden.

SYDNEY

Waarom over de grond naar Sydney als de helikopter ook een optie is? Na een magische vlucht laag over het natuurpark, doemen de stadscontouren op, eerst de buitenwijken aan de rivier, dan de wolkenkrabbers, Harbour bridge en het iconische Opera House. Vlak voor de landing zien we nog net een deel van de New South Wales Golfclub, boven de kliffen aan de oceaan. Spannend, daar gaan we spelen! In Sydney wonen bijna vijf miljoen mensen, een kwart van de totale bevolking van Australië. De mensen zijn vriendelijk, de sfeer is relaxt en het eten geweldig. Dat laatste ontdekken we tijdens een exclusieve lunch-boat-trip: sightseeing plus eten bij verschillende restaurants aan het water. In Watsons Bay genieten we van het voorrecht, dertig vaarminuten verder wordt bij Balmoral Beach het hoofdgerecht – verse vis, natuurlijk – geserveerd. Captain CJ vertelt tussendoor aan boord zo levendig over de historie van Australië, dat we James Cook en zijn Endeavour elk moment langszij verwachten. Ook weten we nu waar Kylie Minogue en Nicole Kidman wonen. Nu is het tijd om te voet verder te gaan. Op naar Surry

📷 Wolkenkrabbers en boten, uitzicht over Kowloon vanaf het Four Seasons hotel in Hong Kong.

📍 Wolgan Valley, Blue Mountains

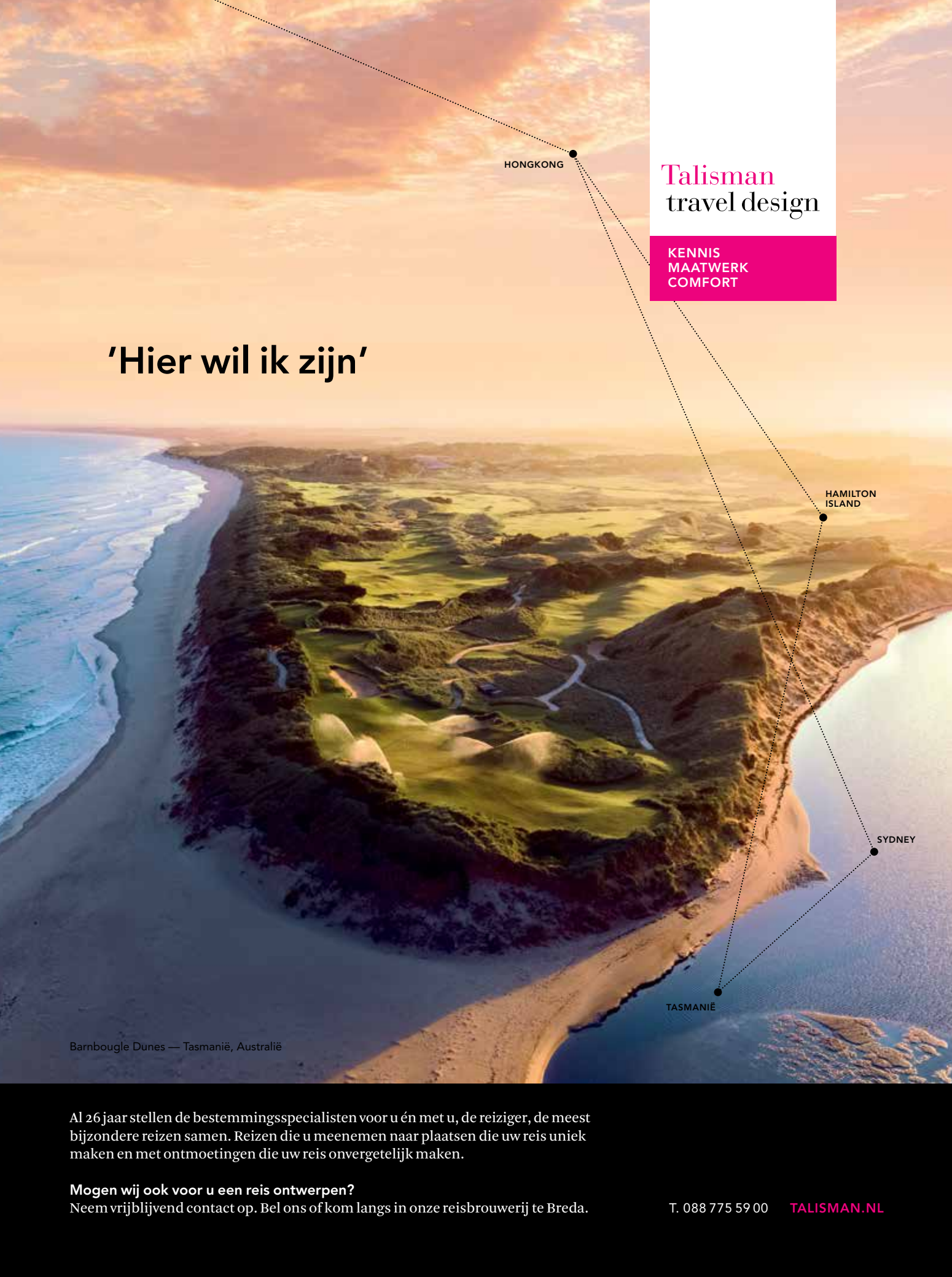
Hills. Deze artistieke wijk kenmerkt zich door Victori-aanse huizen met gietijzeren veranda's en grote tropi-sche bomen. Kleine winkels, galleries, veel barbiers en hippe (vega)restaurants; het is duidelijk dat hier trends worden gezet. Een uitgebreid ontbijt of lunch bij Bills op Crown Street mag zeker niet ontbreken. Al dan niet op de stoep. Circular Quay is de levendige, drukbezochte kade met aanlegsteigers voor veerboten die naar tal van bestemmingen gaan. Tussen de wolkenkrabbers zie je grote zandstenen huizen van de aangrenzende historisch wijk The Rocks met zijn architectuur van eind achttiende eeuw, behoorlijk oud voor de Aussies.

Genoeg stad, tijd voor surfcultuur. Op naar Bondi Beach aan de Stille Oceaan, een van de beroemde stadsstranden van Sydney. We wandelen de Bondi-to-Coogee kust-wandeling, met een lunchstop in Bronte Beach. De paden zijn goed aangelegd en net zo populair onder bewoners als toeristen. We lopen langs kliffen, natuurbaden in de rotsen – zogenaamde rockpools – en grillige zandstenen muren met om elke hoek weer een adembenemend ver-gezicht met surfers als miniaturen op de hoge golven. ►

📍 Kangoeroe voor de lodge van Wolgan Valley.

HONGKONG

Talisman
travel design

KENNIS
MAATWERK
COMFORT

'Hier wil ik zijn'

HAMILTON
ISLAND

SYDNEY

TASMANIË

Barnbougle Dunes — Tasmanië, Australië

Al 26 jaar stellen de bestemmingsspecialisten voor u én met u, de reiziger, de meest bijzondere reizen samen. Reizen die u meenemen naar plaatsen die uw reis uniek maken en met ontmoetingen die uw reis onvergetelijk maken.

Mogen wij ook voor u een reis ontwerpen?

Neem vrijblijvend contact op. Bel ons of kom langs in onze reisbrouwerij te Breda.

T. 088 775 59 00

TALISMAN.NL

NEW SOUTH WALES GOLFCLUB

Eindelijk is het zover, ons eerste ronde golf in Australië is daar. Voor de *next tee time* klinkt onze naam door de luidsprekers in de shop, kleedkamers én clubhuis van de New South Wales Golfclub. Niet om je op te jagen, dat zit niet in de Australische natuur, maar als reminder dat het tijd wordt om naar de eerste tee te gaan en de driver van z'n cover te ontdoen. Die heb je wel nodig; hole 1 vraagt niet alleen om een behoorlijke carry maar ook om een landing midden op de smalle fairway. NSW is een privé-golfclub aan de zuidkant van Sydney, waar bezoekers welkom zijn. Voor Australische begrippen een oude club, uit 1926 en daar zijn ze trots op. De linksachtige baan heeft verschillende blinde holes, de greens zijn snel en geonduleerd. Meer dan eens zien wij onze chip op de green landen, naar de vlag rollen, er voorbijgaan om aan de andere kant ver naar beneden te rollen... De signature hole 6 is helaas gesloten voor een grondige verbouwing en de aanleg van een wandelpad langs de zee. Voor deze par 3 moet je normaal gesproken een bruggetje over naar de teebox op de klifpunt om vanaf daar over de oceaan de green – proberen – te bereiken. Met de wind als grootste handicap. Naast wind en supersnelle greens zijn er ook nog de vele potachtige bunkers. Onmiskenbare links-bunkers die in Schotland niet zouden misstaan, steile wanden waar je soms nauwelijks bovenuit kunt kijken. Dit vraagt om een precisieschot, zeker op de prachtige par 4 18de waar ze recht in het zicht van het clubhuis liggen. Elke gast ontvangt een blauwfluwelen zakje met tees, stalen logomarker en one-size-fits-all sokken met het blauwe NSW-logo. Een souvenir dat we graag meenemen als herinnering aan een indrukwekkende ronde golf.

TASMANIË

Het eiland Tasmanië voor de zuidoostkust van Australië stond niet alleen op de bucketlist vanwege de prachtige natuur. Net zoveel aantrekkingskracht hebben de twee beroemde linksbanen van Barnbougle in het uiterste noorden. Maar voordat we de golfschoenen aantrekken, rijden we eerst van hoofdstad Hobart naar Saffire Lodge gelegen aan de oostkust, in het Freycinet National Park. ►

📍 New South Wales Golfclub

“

Tussen het groen staren we vanaf ons terrasje over de zee naar het roze graniet van de Hazard Mountains aan de overkant

📍 Saffire Lodge, Tasmanië

“

*Dit vraagt om precisie, rekening
houdend met de wind die van alle
kanten lijkt te komen*

Dit luxe toevluchtsoord heeft een verrassend ontwerp, het lijkt een futuristische waaier van hout en glas waar je van alle kanten uitzicht hebt op de ruige natuur en de Tasmaanse Zee. Deze lodge is net als Wolgan Valley in Blue Mountains meer dan een slaapplek alleen, hier wordt een verhaal verteld over het land en zijn inwoners. Er zijn twintig grote suites met een scala aan heerlijkheden in de minibar, inbegrepen en dagelijks ververs. Tussen het groen staren we vanaf ons terrasje over de zee naar het roze graniet van de Hazard Mountains aan de overkant. Elke avond ligt het nieuwe activiteitschema voor de volgende dag op ons kussen. Van in lieslaarzen oesters openen in Oyster Farm Bay tot een bezoek aan een populatie Tasmaanse duivels, het uit z'n krachten gegroeide ratachtige buideldier dat alleen op Tasmanië voorkomt.

Wat niet mag ontbreken is de populaire Wineglass Bay Lookout Hike. Drie kilometer lopen met een gids door de ruige natuur langs een granieten bergrug waarbij je op het hoogste punt een fenomenaal uitzicht zou moeten hebben over een azuurblauwe baai met parel-wit strand in de vorm van een wijnglas. Zou moeten, want toen wij bovenkwamen bleek er laaghangende bewolking en stonden we op het uitkijkplateau vooral naar het grijs te staren. Wel een goed verhaal tijdens het dagelijkse vijfgangendiner – op sterrenniveau – met de andere gasten. Die van alle kanten foto's tonen van de klim een dag eerder. Met glashelder zicht, ja.

BARNBOUGLE GOLF

Na drie dagen ontspannen en genieten van alle luxe in Saffire Lodge, rijden we met onze huurauto langs de oostkust langzaam omhoog via de enige weg. Barnbougles, here we come! Sinds de opening in 2004, tot dan een enorme aardappelboerderij, is dit golfparadijs een bestemming op zich. En wij snappen waarom, wat een pracht en wat een uitdaging. Juist omdat er twee banen zijn, is dit een perfect golfbestemming voor een paar dagen. Lost Farm en The Dunes liggen in elkaars verlengde over een stretch van drie kilometer duin. Ontworpen door golfarchitect Tom Doak, bekend van

beroemde linksachtige banen als Cape Kidnappers in Nieuw-Zeeland en Pacific Dunes in Oregon.

Als we naar hole 1 lopen van The Dunes schieten de kangoeroes links en rechts de rough in. Om ons op gepaste afstand aan te staren. Dit gaan we vaker zien de komende golfdagen. Net als de ondoordringbare rough van helmgras en adembenemende vergezichten over zee. Course management is altijd een goed idee maar op deze linksbaan inclusief steeds veranderende wind een must. We hadden geluk met een briesje. Sommige holes liggen hoog boven het witte, lege strand en dat zorgt voor een echt linksgevoel. Op dag twee spelen we Lost Farm en zien, ►

“ Over twee uur worden we weer opgehaald, en weg vaart de schipper

tot onze verrassing, twee extra holes op de scorekaart staan. Omdat de smalle green van hole 14 pal achter de duinrand ligt, stuift het zand er tijdens een sterke wind overheen en bedekt de green volledig. Het kost de greenkeepers ongeveer drie dagen om dit op te ruimen. Vandaar dat na hole 13 een bordje richting 13A opdoemt. Die moet natuurlijk gespeeld worden. Een korte, maar venijnige par 3. De green ligt in een dal en lijkt makkelijk bereikbaar. Maar vanaf de teebox zie je voornamelijk struikgewas met bunkers erachter. Dit vraagt om precisie, rekening houdend met de wind die van alle kanten lijkt te komen. Door naar 14 (tijdens ons bezoek was de green zandvrij) en daarna genieten van het pad dat langs de zee richting hole 15 loopt. Als we van de 18de green lopen, blijken we gelijk geëindigd. Dat komt goed uit want juist om die reden is als grapje hole 18A gemaakt, de play-off hole. Waar niemand aan voorbijgaat. De 20 holes van Lost Farm slingeren zich om het verhoogde clubhuis

---

met panoramarestaurant heen. Dit is waar we na een uitdagende dag op de baan de zon in de zee zien zakken over de fairway van de 16de hole. Onder het genot van een lokale gerookte zalm nemen we de score van de dag nog eens door en willen eigenlijk meteen weer de baan in. Het is ongelooflijk dat deze banen pas vijftien jaar oud zijn. Omdat fairways en greens volledig geïntegreerd zijn in het natuurlijke duinlandschap, heeft het iets oers. Je kunt overigens alleen te voet de baan in, dat is met licht klimwerk hier en daar, goed te doen. De opvallend lichte rickshaw trolleys met grote wielen (te huur voor zes euro) doen het zware werk. En anders zijn er altijd nog vriendelijke caddies die niet alleen de baan op hun duimpje kennen (“pas op voor giftige tijgerslangen tussen het helmgras”) maar ook leuke anekdotes vertellen over de streek en beroemde golfers. Zoals Adam Scott die elk jaar zijn vrienden uitnodigt voor twee dagen golf en lekker eten. Met privévliegtuig.

HAMILTON ISLAND

Via een detour van een paar dagen in de uitgestrekte Tasmaanse *outback* – geen golf maar absoluut een bezoek waard – eindigen we onze reis in het noordoosten van Australië. Op Hamilton Island, onderdeel van het eilandparadijs Whitsundays. Vanuit het vliegtuig zien we een setting van turquoise blauwe zee, witte stranden en tropische regenwoud. Na de landing worden we op de kleine luchthaven verwelkomd door de staf van het luxueuze Qualia, een afgelegen resort aan het uiterst noordelijke puntje van Hamilton Island. Qualia betekent in het Latijn een verzameling van diepe, zintuiglijke ervaringen. Hier valt niets tegenin te brengen, dit is een luxe oasis van rust, ontspanning en heerlijk eten. En een meer dan prachtig zwembad met uitzicht over de Coral Sea. Het vervoer op Hamilton Island is verrassend: *golfbuggies only*. Het eiland is zes vierkante kilometer groot en bestaat voor zeventig procent uit beschermd natuurgebied. Rond de haven in Marina Village zijn restaurants, winkeltjes en een supermarkt. Binnen de poorten van Qualia-resort staat de tijd stil. In de prachtig onderhouden tropische tuin liggen de luxe lodges – met buggyparkeerplaats

---

De mooiste live topduels

Kijk live op Ziggo Sport:

**Majors • European Tour • PGA Tour • World
Golf Championship (WGC) • KLM Open**

**Gratis
voor Ziggo
klanten**

**Nog geen Ziggo klant?
Kijk op ziggosport.nl/kijken**

Voor gratis Ziggo Sport heb je digitale televisie nodig.

Ziggo

en privézwembad – verscholen tussen het groen. We hebben een waanzinnig uitzicht vanuit de woon-, slaap- en badkamer. Alsof we alleen op de wereld zijn. Ook hier weer dagelijks een lijst met activiteiten, een aantal inbegrepen en andere tegen extra betaling. Wij laten ons de eerste dag met een rubberboot afzetten op het strand van een van de verlaten eilanden in de buurt waar twee strandstoelen, een parasol en picknickmand klaarstaan. Over twee uur worden we weer opgehaald, en weg vaart de schipper. Een grote schildpad zwemt langzaam voorbij en lijkt ons aan te kijken. Expeditie Robinson de luxe.

HAMILTON ISLAND GOLF CLUB

Voordat we van de volgende spectaculaire golflocatie kunnen genieten, moeten we eerst met het pontje naar Dent Island. Dent Island is de golfbaan. We rijden met onze Qualia-buggy in een kwartiertje naar de haven en stappen aan boord voor een korte overtocht van tien minuten. De baan is een cadeautje van Moeder Natuur, geholpen door vijfvoudig Brits Open-winnaar Peter Thomson. Wat een lay-out. Het is onmogelijk om níet afgeleid te worden door de adembenemende uitzichten over blauwe zee en groene eilandjes. Buggies (met gps, fijn) zijn verplicht en nodig, de afstanden tussen de holes zijn soms lang. Een fotomoment is de teebox van hole 14, verhoogd en op de hoek van het eiland. Een uitdagende par 3, die overzichtelijk lijkt maar dat was buiten de wind om gerekend. Een club meer is nodig. Het clubhuis-met-uitzicht is ook populair bij bezoekers van Hamilton Island, ze nemen graag de ferry om er te lunchen of dineren. De baan is openbaar en voor iedereen toegankelijk en helemaal niet druk. Moe maar meer dan voldaan keren we met de ferry terug naar de overkant waar we even moeten zoeken welke buggy ook alweer van ons is.

Golf in Australië

Op de website van Great Golf of Australia vind je alles onder één dak voor de echte golffijnproever. De site is een gezamenlijk initiatief van Australische golfbanen en toeristenbureaus van de verschillende staten. Hier vind je informatie over de mooiste en meest unieke golfbanen inclusief een planner en routesuggesties. Ook handig is de interactieve kaart. Voorproeven kan via @greatgolfaus (Instagram) en greatgolfaustralia.com

OP JOUW MAAT

Deze reis is op maat samengesteld Talisman travel design en is een voorbeeld van wat onder meer mogelijk is. Wil jij meer cultuur, meer stad, meer natuur, meer golf? De specialisten van Talisman kunnen jouw wensen perfect vertalen naar een passend reisvoorstel met exclusieve accommodaties en boeiende belevingen. Niet alleen in Oceanië maar ook in Azië, Afrika, Amerika en Europa. Je reist altijd op privébasis. **Benieuwd geworden? Kijk op talisman.nl of bel voor vrijblijvende inspiratie: 088-7755900**

SWING OF STIJL?

Waarmee maak je op de golfbaan de meeste indruk? Met je swing of met wat je aan hebt? Daar branden we onze vingers maar niet aan. Suit yourself; wij kunnen niet kiezen. Doe maar allebei, want er is niks op tegen om een leuke outfit aan te hebben tijdens je perfecte swing.

Waar kun je niet meer mee aankomen in 2019? De rooie plooibroek en ruitjesbroek. Echt, mannen, als je een beetje wil meedoen met de modetrends van dit jaar, dan laat je die in de kast. Niet weggooien, want dat retrospul wordt vast wel weer een keer helemaal hip. Maar niet anno 2019. De kleur rood is evenwel niet taboe. Felle kleuren (zelfs de fluorescerende) zijn dit (voor)jaar in en streepjes doen het ook goed. Voor vrouwen geldt de code pink (wanneer niet?), paars, appelgroen en turquoise. Opvallend is dat veel mode-merken de print laten terugkomen in designs en Hawaii was op de ontwerptafel ook een bron van inspiratie. Kortom, leef je lekker uit op de fairways en greens. En wees geen grijze muis.

Tour Cool
18 euro

Storm Midlayer
74,95 euro

Performance polo
54,95 euro

Tour Tips Drive Polo
74,95 euro

**Performance
Slim Taper Pant**
79,95 euro

Webbing
20 euro

Play-off 2.0
69,95 euro

Spieth 2E
200 euro

underarmour.nl

📷 Rickie Fowler

Verdant polo
74,95 euro

Jackpot shorts
64,95 euro

Prismatic polo
74,95 euro

Burst into polo Bloom
64,95 euro

Jackpot broek
94,95 euro

Blossom rokje
74,95 euro

On Repleat rokje
74,95 euro

Blossom mouwloze polo
54,95 euro

Smooth Pique polo
109 euro

Royal with White and Bluefish
89 euro

Spectrum glove
26,90 euro

Blue Marlinr
139 euro

Stasof glove
29,90 euro

Lightweight Woven Skort
129 euro

Fury
199 euro

Pro SL
169 euro

Voorjaarsactie van ANWB Golf

lidmaatschap
tot 1-1-2020

35,-*

ANWB Golf biedt:

- NGF- handicapregistratie
- € 25,- korting per boeking bij Pin High
- Meerdere gezellige ledendagen per jaar
- Greenfee korting bij circa 100 golfbanen
- Korting op golfcursussen en -lessen
- Deelname aan ruim 100 wedstrijden
- Samenwerking met Jumbo Golfwereld

* Let op, deze actie is geldig tot en met 30 april 2019.
Klanten van Pin High betalen het eerste jaar slechts € 25,-.

Voor meer voordelen en aanbiedingen
bezoek je onze site anwbgolf.nl

J.Lindeberg Visor
39,99 euro

Adidas beyond 18
Oxford shirt
74,99 euro

Callaway Dames
92 euro

Pitchfork
19,99 euro

Alberto riem
39,99 euro

Swarovski ball marker
19,99 euro

Callaway Heren
167 euro

PING Travelbag
met wieltjes
300 euro

2UNDR
29,99 euro

REKENINGGOLFEN?

Op verreweg de meeste golfclubs betalen alle leden hetzelfde bedrag aan contributie, of ze nu tien rondjes per jaar spelen of honderd. Is die situatie houdbaar of moeten de veel-spelers zich zorgen gaan maken?

Het zou heel goed kunnen dat dit soort gesprekken binnen niet al te lange tijd op Nederlandse golfclubs gaan plaatsvinden:

"Goedemiddag Van Veelen, weer lekker een rondje gespeeld, neem ik aan?"

"Dag voorzitter. Ja, heerlijk 18 hole-tjes. Ging minder goed dan gisteren, slechts 28 stabelfordpuntjes. Maar niet getreurd, morgen is er weer een dag."

"Dat bedoel ik dus Van Veelen, je speelt te veel."

"Pardon? Dit is toch een golfclub, dan is het toch de bedoeling dat je golft?"

"Ja, maar niet zo vaak als jij en die pakweg honderd leden die hier altijd en eeuwig zijn en de baan bezet houden voor greenfeespelers en onze andere leden die veel minder tijd hebben om te golfen. Jullie zijn een gevaar voor het voortbestaan van de club."

"Een gevaar voor de club? Hou nou even op zeg!"

"Jazeker. Hoeveel rondjes speel jij per jaar, Van Veelen?"

"Honderd misschien."

"Kom op, Van Veelen..."

"Oké dan, laten het 150 rondjes zijn."

"Dat bedoel ik. Sommige andere leden die ook duizend euro contributie betalen, spelen maar tien keer, dat kunnen wij als bestuur niet meer verkopen. Veel van die leden lopen ook weg omdat ze duizend euro voor die tien rondjes veel te veel geld vinden en gelijk hebben ze. Om de exploitatie sluitend te krijgen moet er ook meer ruimte komen voor greenfeespelers."

"Dus?"

"Beduidend minder spelen of beduidend meer betalen, Van Veelen."

"Meer betalen?! Dat kan ik niet, mijn pensioen is al twee keer gekort. Ik heb jaren geleden toch niet voor niets een duur aandeel van deze club gekocht! Hoeveel keer kan ik straks nog spelen voor die duizend euro contributie?"

"Vijftig keer lijkt me heel schappelijk, zit je op twintig euro per rondje."

"En wat ga ik in vredesnaam doen als ik niet meer vijf keer per week kan golfen?"

"Vijf keer per week, dat zijn dus 250 rondjes per jaar, dat vermoedde ik al. Wat dacht je van de tuincommissie, daar kunnen we heel goed een mannetje gebruiken."

"En dan gaan die vrije golfers, die profiteurs die nul bijdragen aan deze club, hier zeker golfen terwijl ik de plantjes voor het clubhuis sta te sproeien."

"Heel flauw, Van Veelen, typisch een opmerking van een veel-speler. Ga toch de rozen bij de green van hole 6 snoeien."

PER KILOMETER

Er wordt in Nederland al sinds de jaren tachtig gesproken over rekeningrijden, weggebruikers betalen naar het aantal gereden kilometers. Keer op keer duikt de discussie over rekeningrijden op, maar de *autopartijen* VVD en CDA houden het steeds tegen uit angst voor onvrede onder hun achterban. Onlangs publiceerde *De Volkskrant* opmerkelijke uitkomsten van een grootschalig onderzoek: een ruime meerderheid van de Nederlanders wil de huidige wegenbelasting inruilen voor een vorm van rekeningrijden. Zelfs een groot deel van de veelrijders (meer dan dertigduizend kilometer per jaar) en de rechtse kiezers bleken overtuigd voorstander. Betalen per gereden kilometer wordt veel eerlijker gevonden dan het huidige vaste tarief waarbij iedereen evenveel betaalt voor het gebruik van de Nederlandse wegen.

Wat zouden de uitkomsten zijn van een onderzoek onder leden van Nederlandse golfclubs naar *rekening-golfen*, dus niet meer hetzelfde bedrag aan contributie betalen ongeacht het aantal gespeelde rondjes per jaar, maar betalen naar gebruik van de baan? Zullen de veel-spelers die gewend – en vaak ook verwend – zijn een groot aantal rondjes te spelen tegen een verhoudingsgewijs lage prijs, dat voorrecht willen opgeven? Dat is twijfelachtig en de vraag is in eerste instantie natuurlijk ook: is rekeninggolfen nodig?

TE GOEDKOOP

Volgens Alfred Levi, lid van het NGF-bestuur met de portefeuille marketing & communicatie, is het onvermijdelijk. Levi, een bekende marketeer die werkzaam is bij Ahold Delhaize, liet zich vijf jaar geleden al in niet mis te verstane woorden uit in het blad ►

30 JAAR PIN HIGH

PIN HIGH PAKKERS

VOORDELIJGE GOLFBREAKS

Aa Saint Omer

Warm onthaal door Vlaams echtpaar

Eigentijds hotel-restaurant, niet ver van de Five Nations GC en Durbuy GC. 3 nachten, 3 diners, 2 greenfees.

La Passerelle

VA. € 239,-

Waaninnige introductieprijs in Duitsland

NIEUW! Mooi gerenoveerd hotel op wedge shot afstand van de Artland GC! 2 nachten, 2 diners, 2 lunchpakketten, 2 greenfees.

See & Sporthotel Ankum VA. € 249,-

Ongekende prijs-kwaliteit in Frankrijk

Comfortabel hotel op het hoogste punt van de 'Challenge Tour' Aa Saint Omer golfbaan. 2 nachten, 2 greenfees.

Hotel du Golf Saint Omer VA. € 159,-

023 - 556 96 93
www.pinhigh.nl/pakkers

TRUSTPILOT
★★★★★
TRUSTSCORE 8.7

Prijzen zijn per persoon, exclusief € 25,- administratiekosten en € 2,50 bijdrage Calamiteitenfonds per boeking. Kijk voor exacte prijzen per vertrekdatum op pinhigh.nl.

Golfmarkt, een uitgave van de NGF. In een interview met als kop *Laat de wekker maar rinkelen*, zei Levi dit over de veel-spelers: ‘Op elke club zijn dat er vijftig tot honderd. Ze zijn meestal rap van de tongriem gesneden, goed opgeleid en het gewend om waar dan ook hun zin te krijgen. Ze vinden van zichzelf dat zij *de club zijn*. Vaak zijn ze zeer invloedrijk (...) Het zijn de mensen die zes keer per week spelen en dan op zondag met hun vaste clubje ook nog eens de mooie starttijden hebben geregeld. De mensen die weinig komen, bijvoorbeeld omdat ze doordeweeks werken en zaterdag bij hun gezin zijn, komen zo op zondag ook niet meer aan bod. Dat maakt hun beperkte komst naar de baan nog beperkter. En de veel-spelers hebben eigenlijk maar één belang: alles houden zoals het is. Maar dat kan niet meer. Dan loopt de boel echt vast.’

Jeroen Stevens, directeur van de NGF, ziet dat ook zo. Maar Stevens benadrukt vooral dat hij heel blij is met veel-spelers. “Het is natuurlijk supergoed als iemand heel vaak golft, dan vind je golf kennelijk prachtig en daar word ik alleen maar blij van. Veel-spelers zijn vaak het fundament van de club. Ze zorgen voor een goede baanbezetting en sfeer op een club en ze geven doorgaans geld uit in de horeca. Veel-spelers golfen niet te veel, je kunt wat mij betreft nooit genoeg golfen, ze betalen in veel gevallen alleen te weinig.” En daardoor komen golfclubs in de problemen. Stevens: “Zolang de andere leden die veel minder vaak spelen er geen probleem mee hebben, is het natuurlijk prima. Maar je ziet op veel clubs dat die leden juist hun lidmaatschap opzeggen. Als zo’n club erin slaagt nieuwe leden te vinden zijn dat bijna altijd veel-spelers. Het gevolg is dat de baan te vol wordt op tijdstippen dat veel mensen willen spelen. Dat leidt tot ergernis en er is geen ruimte voor greenfeespelers die vaak wel nodig zijn om de exploitatie rond te krijgen.”

SCHAARSTE

Stevens maakt een simpele rekensom. “Ik laat voor het gemak de kosten van de aanleg van de baan en het clubhuis nog even buiten beschouwing, maar

“

VEEL-SPELERS GOLFEN NIET TE VEEL, JE KUNT WAT MIJ BETREFT NOOIT GENOEG GOLFEN, ze betalen alleen te weinig

stel een club heeft een exploitatie van 1,2 miljoen euro en er worden 40.000 rondjes gespeeld. Dan is de kostprijs voor een rondje 30 euro. Als een lid zeventig rondjes per jaar speelt, dan zou hij of zij in basis 2100 euro moeten betalen. Maar de jaarcontributie op die club bedraagt 1200 euro. Dat gat moet ergens gecompenseerd worden, door zestig euro voor een greenfee te vragen bijvoorbeeld. Dat is prima, maar zijn er genoeg aantrekkelijke starttijden voor die greenfeespelers en willen ze ook op die baan spelen en dat bedrag betalen? De concurrentie van andere banen is op veel plekken in Nederland groot.”

Het klassieke clubmodel, alle kosten worden evenredig uitgesmeerd over alle leden, werkte prima in tijden van schaarste, je was blij als je überhaupt ergens kon golfen. Stevens: “Je had tot tien, vijftien jaar terug als consument eigenlijk maar één keuze: volwaardig lid worden van een club, anders kon je niet spelen.” Die tijd is al lang voorbij en komt naar alle waarschijnlijkheid nooit meer terug. En dat betekent dat clubs zich moeten aanpassen. Maar dat is verdraaid lastig, merkt Stevens. “Er zijn zat clubs waar het probleem helemaal niet speelt, oude banen als De Kennemer, De Pan en de Haagsche hebben geen probleem

G O L D F I N

The shorts you can swim in

The Classic van Goldfin is een prachtig gesneden zwemshort met de perfecte lengte van hoogwaardig sneldrogend materiaal. Handgemaakt in Portugal en voorzien van luxe details. Uitermate geschikt om mee te zwemmen of te sporten, maar ook in combinatie met overhemd of poloshirt zeer stijlvol.

www.goldfin.nl

om voldoende leden te vinden. Maar ik spreek ook geregeld bestuurders van clubs die worstelen en zich grote zorgen maken. Ze moeten het model aanpassen omdat het financieel anders onhoudbaar wordt, maar ze durven niet uit angst dat de veel-spelers in opstand komen of weglopen naar een concurrent. Ik zie dat niet zo snel gebeuren, je hebt ook te maken met de sociale component, mensen hebben binding met een club, die gaan echt niet zomaar weg.”

Wat er volgens Stevens moet gebeuren is open het gesprek aangaan met de veel-spelers. “Ik weet dat het geen populaire boodschap is, als je dit onderwerp aansnijdt, wordt het snel gezien als *golfertjes pesten*, maar we moeten er niet voor weglopen anders is het voor bepaalde clubs straks te laat. Als je met elkaar om de tafel gaat met de vraag *hoe zorgen we er met z’n allen voor dat deze club over vijftien jaar ook nog bestaat*, dan denk ik dat er begrip is bij de veel-spelers.” Dat de veel-spelers op die clubs wat meer moeten gaan betalen voor hun rondjes, dat is volgens Stevens onvermijdelijk. De NGF-directeur grijpt nog even terug naar de eerdere rekenom waarbij de kostprijs van een rondje 30 euro was. “Als een lid zeventig keer per jaar speelt, hoef je niet zeventig keer 30 euro dus 2100 euro te rekenen. Maar 1200 euro is gewoon niet reëel, maak daar bijvoorbeeld 1800 euro van. Prima dat een veel-speler naar verhouding minder betaalt, maar een factor drie, vier, of vijf, dat klopt gewoon niet.”

DIFFERENTIATIE

Een deel van de oplossing kan ook zijn om leden die weinig spelen minder te laten betalen of meerwaarde te bieden voor hun lidmaatschap door bijvoorbeeld tien golflessen inclusief aan te bieden of een aantal greenfees, in de hoop dat ze behouden blijven voor de club. En zorg er daarnaast vooral ook voor dat de weinig-spelers terecht kunnen op de momenten dat ze willen en kunnen spelen. Stevens: “Door de week is het vaak geen enkel probleem dat de veel-spelers op de baan zijn, dan is er ruimte genoeg. Als leden die een drukke baan

“

VAAK ZIJN DAT RELATIEF JONGE LEDEN EN DE KANS DAT JE DIE VOOR ALTIJD KWIJT BENT IS GROOT, dat is doodzonde

hebben en jonge kinderen een keer willen spelen en de baan is bezet door leden die altijd al spelen, dan gaat het irriteren en ontstaat het gevoel dat de veel-spelers voor een dubbeltje op de eerste rang zitten. Een lid dat in verhouding veel betaalt en regelmatig geen starttijd kan krijgen omdat de baan vol is, zegt op een gegeven moment op. Vaak zijn ook dat relatief jonge leden en de kans dat je die voor altijd kwijt bent is groot, dat is doodzonde.”

Differentiatie van contributie is de bijl aan de wortel van het verenigingsleven, dat gevoel leeft nog altijd op flink wat golfclubs. Maar een structureel tekort aan leden en greenfee-inkomsten is uiteindelijk de bijl aan de wortel van het bestaansrecht van een club. Stevens wil daarom de discussie over rekening-golfen niet uit de weg gaan. “Nogmaals, op flink wat banen werkt het oude model nog prima. Maar het is een gegeven dat we meer en meer te maken hebben met de calculerende golfer, die gaat rekenen hoeveel hij kan en wil betalen voor zijn rondjes.” En dus is het op bepaalde clubs waarschijnlijk onvermijdelijk dat een veel-speler als Van Veelen uit het begin van dit artikel wat water bij de wijn gaat doen. En met plezier de rozen gaat snoeien op zijn geliefde club.

WEGDROMEN IN LUXE MET VLEUGJE FRIESE NUCHTERHEID

Midden in Friesland nodigt Landgoed Lauswolt uit tot ontsnappen aan de dagelijkse drukte. In deze serene en stijlvolle omgeving is golf de kers op de taart. “Uitgroeien tot het Gleneagles van Friesland, dat is onze droom.”

Marc van Gulick ziet met enige regelmaat *het type hotelgast* op vrijdag inchecken. Soms wat gestrest na een hectische werkweek en een ritje vanuit het westen van het land. De directeur van het vijfsterrenhotel Landgoed Lauswolt weet dan vaak ook al in welke mood ze op zondagmiddag weer vertrekken. “Een beetje zen, misschien wel met een vleugje Friese nuchterheid”, zegt hij met een glimlach. Onthaasten en genieten, die boodschap staat niet met grote letters op de gevel van het negentiende-eeuwse landhuis geschreven, maar de gast krijgt ’m snel genoeg mee. De gastheren en -vrouwen, *de ziel van het hotel*, laten je de ware luxe voelen.

Intensieve samenwerking

Het ietwat in de bossen verscholen Lauswolt is een begrip in Friesland en ver daarbuiten. Meer en meer heeft golf daar de afgelopen jaren ook aan bijgedragen. Aangrenzend huist Golf & Country Club Lauswolt, een prachtige 18-holesbaan midden in de natuur. “Je hoort er geen auto, trein of vliegtuig en je ziet bijna geen huizen”, aldus Van Gulick, die als Brabander heel snel wende aan de relaxte, ontspannende sfeer en de Friezen in de omgang. “De eerste stugge Fries moet ik nog tegenkomen. De Fries kijkt eerst lang de kat uit de boom, maar als je eenmaal zijn of haar vertrouwen hebt gewonnen,

moet je het wel heel bont maken om dat te beschamen." Een toonbeeld van Friese gastvrijheid ervaart Van Gulick zeker ook bij de *buren*. "Dat is een compliment aan de golfclub. De leden begroeten en knopen het gesprek aan met onze hotelgasten, die soms wel moeten wennen aan het feit dat er niet met starttijden wordt gewerkt maar met starttijden bij benadering, maar je hoeft nooit lang te wachten om de baan in te kunnen." De laatste jaren is de samenwerking tussen het hotel en de golfclub geïntensiveerd. Van Gulick: "De club heeft veel geïnvesteerd in de baan en de faciliteiten. De ruimte op de overdekte drivingrange is verdubbeld, verlichting is aangebracht. Er zit een bestuur dat heel goed het belang van de samenwerking ziet. Het ambitieniveau van de club sluit aan bij dat van ons."

Allure

Van Gulick zet zelf graag een stip aan de horizon. Golfbanen met een statig hotel in de luxe-categorie in combinatie met culinair genot zijn er niet veel in Nederland. In Engeland en Duitsland zie je dit concept meer, benadrukt hij. "Inmiddels zijn we al zover dat golfers in Nederland bij golf in Friesland denken aan Lauswolt, maar we willen ook over de grens een stukje van de markt veroveren." Een mooi voorbeeld vindt hij Gleneagles in Schotland. Een golfbaan met allure en dito hotel. Lauswolt werd twee jaar terug aan de hand van beoordelingen op Leadingcourses.com verkozen tot beste golfresort van Nederland. Maar dat inspireert Van Gulick juist tot nog meer daadkracht. "We staan sinds vorig jaar weer op eigen benen en varen onder de vlag van een Friese stichting. Dat geeft veel nieuwe energie en ook ruimte voor dingen die we tot nu toe niet konden doen." Buiten een flinke dosis extra Friese gastvrijheid vertaalt zich dat in extra investeringen, bijvoorbeeld in de wellnessfaciliteiten. "Ook die willen we naar het niveau krijgen dat we met alles willen uitstralen: ware luxe."

Culinair

Met twee restaurants, een met Michelin-ster (Heeren van Harinxma) en de andere met een Bib Gourmand-vermelding (Bistro Nijeholt), heeft Lauswolt op culinair vlak al genoeg te kiezen. En ook de golfers komen op Lauswolt aan hun trekken. Bovendien zijn de contacten met andere golfbanen in de regio zo goed, dat golfende logées op het landgoed uitstapjes kunnen maken naar bijvoorbeeld Burggolf Sint Nicolaasga, de Noord-Nederlandse, de Drentsche en Golfclub Havelte. "Het aanbieden van golf blijft voor ons heel belangrijk en past heel goed bij wie we willen zijn."

OVER LAUSWOLT

Het landgoed is genoemd naar de oorspronkelijke bezitters, de familie Lauswolt in Beetsterzwaag, die hier enkele boerderijen bezat. In 1867 liet de nieuwe eigenaar Lycklama à Nijeholt, zoon van de burgemeester, op het landgoed een herenhuis bouwen. Hij verkocht het landgoed tien jaar later aan Reinhard baron van Harinxma thoe Slooten. Nu is het in handen van de Stichting FB Oranjewoud, nadat het van 1990 tot 2018 behoorde tot de Bilderberg Groep. Lauswolt was in 2007 het toneel van de kabinetsformatie. Er vonden belangrijke gesprekken plaats tussen informateur Herman Wijffels en onderhandelaars Jan Peter Balkenende, Wouter Bos en André Rouvoet. Later zou Balkenende zeggen dat in Beetsterzwaag de basis was gelegd voor het kabinet Balkenende IV, met CDA, PvdA en ChristenUnie.

MEEDOGENLOOS GOLF IN MYTHISCHE WERELD

In juli zal Noord-Ierland in de schijnwerpers staan dankzij het Brits Open, volgens velen de belangrijkste major van het jaar. Met de baan van Royal Portrush in de hoofdrol, in een decor van ruwe kust (voor perfect linksgolf) en pittoreske dorpen met talloze pubs waar de pints met Guinness en glazen oude whisky op de toog staan.

TEKST HANS BOTMAN

Zelfs op de dag dat een van de zwaarste stormen van de laatste jaren de kustlijn van Noord-Ierland teistert, maken vier leden van de Royal County Down Golf Club zich op voor een ronde golf. De wind giert over de Ierse Zee, de schuimkoppen, goed te zien vanaf de hoge duintoppen, maken het geheel tot een angst-aanjagend schouwspel. Golven op linksbanen, waar de elementen vrij spel hebben, is rauw en meedogenloos. Hoge ballen worden zonder pardon een prooi voor de wind, altijd aanwezig in Newcastle. Een typisch Noord-Iers kustplaatsje, een stief uurtje ten zuiden van de hoofdstad Belfast, waar het in de zomermaanden wemelt van de toeristen en waar de

bewoners in de winter, wanneer de lagedrukgebieden vanaf de Atlantische Oceaan onophoudelijk langstrekken, een veilig heenkomen zoeken in hun huizen. Of in een van de vele pubs om zich te laven aan een pint Guinness met de ogen gericht op het tv-scherm met Gaelic football.

THE OPEN

In de zomer van 2019 krijgt niet Newcastle, waar volgens Golfer's Digest de mooiste baan in de wereld is gevestigd, maar het noordelijker gelegen Portrush alle aandacht. Voor het eerst sinds 1951 wordt de major The Open Championship buiten Engeland of Schotland gespeeld. Levensgrote billboards op het vliegveld van Belfast vestigen al maanden de aandacht op het prestigieuze golfevenement, dat van

14 tot en met 21 juli op Royal Portrush wordt afgewerkt. Uiteraard met de beeltenis van Rory McIlroy, het Noord-Ierse wonderkind dat al vier majors achter zijn naam heeft staan en de wereldranglijst aanvoerde.

THUISWEDSTRIJD

De leden van Royal Portrush, slechts de bejaarde leden weten nog dat daar in 1951 ook een Brits Open werd gespeeld, spreken nog altijd vol bewondering over het rondje van 61 slagen waarmee McIlroy als zestienjarige triomfantelijk het clubhuis binnenkwam. Het moet op een van de spaarzame dagen zijn geweest dat er weinig wind kwam van de Atlantische Oceaan. "En nu kan ik voor het oog van de mensen die mij altijd hebben gesteund, een Open spelen in eigen land", zei McIlroy, die ►

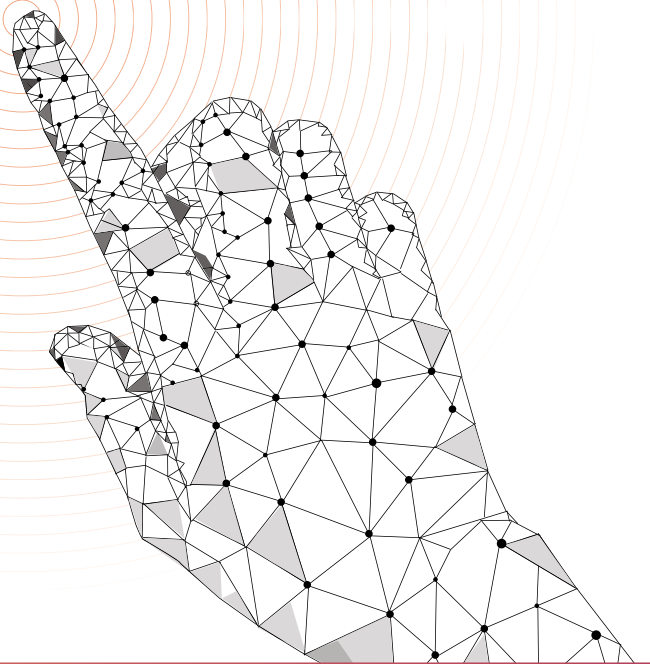

Numa

Digitale strategie & implementatie

De juiste digitale keuzes maken in een snel veranderende wereld.

NUMA.NL

Digitale strategie & implementatie

“

De makers van de hitserie Game of Thrones hoefden er niet lang over na te denken om hier de beelden op te nemen

de Claret Jug in 2014 in handen had op Royal Liverpool, onlangs in een interview. “Dat had ik nooit verwacht en ik kijk er enorm naar uit.”

Inmiddels is de Dunluce-course van Royal Portrush, genoemd naar het kasteel uit de dertiende eeuw dat aan de baan staat, behoorlijk aangepakt. Er werd onder meer een monster van een par 5 aangelegd met een lengte van 539 meter, geopend door Darren Clarke, een andere succesvolle Noord-Ierse golfer die een huis heeft aan de baan. Door de heftige storm had hij die dag een driver, 3-wood én een ijzer 5 nodig om de green van de nieuwe hole te bereiken.

MYTHISCHE WERELD

Royal Portrush ligt dicht tegen de Causeway Coastal Route, een prachtige kustweg met onvergetelijke beelden van de Atlantische Oceaan, vervallen kastelen en indrukwekkende rotspartijen. De makers van de Amerikaanse hitserie Game of Thrones hoefden er niet lang over na te denken om in dit gebied de beelden op te nemen. De mythische wereld, die zij tot leven wilden laten komen, lag daar direct aan hun voeten. De rondleidingen

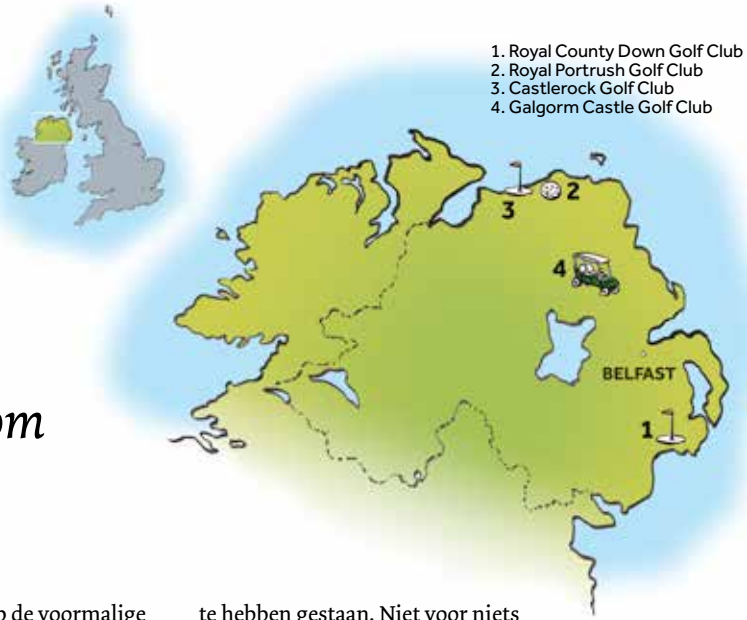
die tegenwoordig op de voormalige filmsets worden gegeven, zijn vaak volgeboekt. Andere bezienswaardigheden zijn ook in trek bij toeristen, zoals de Old Bushmills distilleerderij, waar al vierhonderd jaar op dezelfde plek whisky wordt gestookt. “We zijn niet de beste omdat we de oudste zijn, maar de oudste omdat we de beste zijn”, is de bekende slogan van het bedrijf, dat gebruikmaakt van het zuivere water uit de rivier Bush. Of de Bushmills Inn, waar de tijd stil lijkt

te hebben gestaan. Niet voor niets riep Lonely Planet Noord-Ierland uit tot dé bestemming van 2018.

TROUBLES

De toeristenbranche floreert derhalve de laatste decennia en dat is tevens te danken aan het vredesakkoord tussen de protestanten en katholieken uit 1998. De tientallen jaren daarvoor kwam Noord-Ierland voornamelijk in het nieuws door de Troubles, waarvan zo’n 3500 Noord-Ieren

1. Royal County Down Golf Club
2. Royal Portrush Golf Club
3. Castlerock Golf Club
4. Galgorm Castle Golf Club

Martijn Cornelissen

“WINNEN DOEN WE SAMEN”

Waarom TeamNL ons trots maakt

Nederland is een klein land, maar het oranje gevoel zit diep. Die nationale trots en verbondenheid voelen we bijna nergens zo sterk als in de sport. Voor zo'n klein landje doen we het daarin dan ook aardig goed, al zeggen we het zelf. Dat is bijzonder. Dat voelen we allemaal.

Onze topsporters dragen de kleur oranje met trots. En wat zijn we op onze beurt trots op hen. Leveren onze sporters een prestatie, dan vieren we met heel Nederland het succes. Want als TeamNL wint, dan winnen we allemaal.

Ga naar TeamNL.org of volg onze social media en ontdek op welke sporters we samen trots zijn.

 TeamNL Tweets

 Echt TeamNL

 @TeamNLinsta

“

Voor de economie betekent The Open ongetwijfeld een opsteker. “En niet alleen in de dagen rondom het evenement, ook op de lange termijn.”

het slachtoffer werden. Het Britse leger moest zelfs ingrijpen om de gewapende strijd, waarin aanslagen en moordpartijen voorkwamen, niet helemaal uit de hand te laten lopen.

LUXE VOOR DE SPELERS

Noord-Ierland lijkt aan de oppervlakte nu een oase van rust, die in juli alleen verstoord gaat worden door The Open. Uiteraard zijn er talrijke bed-and-breakfasts in en rond Portrush die goede zaken gaan doen, maar een groot deel van de bijna 200.000 toeschouwers van buitenaf (alle kaarten waren binnen enkele uren uitverkocht, behalve op de oefendagen) moet uitwijken naar de hoofdstad Belfast op ruim een uur rijden. Of naar een van de andere kustplaatsen zoals Londonderry en Ballycastle. In het binnenland zijn ook enkele parels, zoals het Calgorm Resort & Spa met 122 kamers. De Royal & Ancient, organisator van The Open, blokte het hele hotel enkele jaren geleden, net voor de golfwereld de plaats van handeling te horen kreeg. Het zal de officials en een deel van de spelers aan niets ontbreken in het luxe Galgorm, waar een gemiddelde kamer rond de 320 Ierse Pond, ruim 400 euro per nacht kost. Voor gefortuneerde Amerikanen maakt

het allemaal niet zo veel uit. Zo verwelkomde Galgorm een van de zoons van golflegende Jack Nicklaus, die met wat vrienden enkele banen in Noord-Ierland wilde spelen. Ze verplaatsten zich niet in een van de twee Rolls Royces die voor de deur geparkeerd staan, maar gaven de voorkeur aan een helikopter.

AANTREKKELIJK LINKSGOLF

Voor de economie in Noord-Ierland betekent The Open ongetwijfeld een opsteker. “En niet alleen in de dagen rondom het evenement, ook

op de lange termijn”, zegt Greame McDowell, Noord-Iers topgolfer op zijn retour. Het golftoerisme zal alleen maar vermeerderen en de lokale hoteliers, die hun kamers in juli voor soms het driedubbele aan de man hebben gebracht, profiteren hiervan. Momenteel zijn er al jaarlijks zo’n 123.000 golfers uit het buitenland die de banen in Noord-Ierland weten te vinden. Het kan inderdaad haast niet anders dan dat dat aantal zal stijgen, met de een na de andere mooie linksbaan voorhanden. ►

Galgorm Castle Golf Club

VIER TOPBANEN IN NOORD-IERLAND

Noord-Ierland telt zo'n negentig golfbanen, waarvan ongeveer een derde direct aan de kust. In het binnenland liggen fraaie parkbanen, de meeste zijn gesitueerd rond de hoofdstad Belfast. Hier de vier bekendste.

"Mensen met een hoge handicap hebben hier eigenlijk niets te zoeken", waarschuwt PGA-professional Kevan Whitson. "Ze zullen er weinig plezier aan beleven." Toch ontvangt Royal County Down zo'n 11.000 greenfeespelers per jaar, voor tachtig procent afkomstig uit de Verenigde Staten. Ze betalen allemaal zo'n 315 euro voor een ronde. Een caddie, er zijn er zo'n honderd in de aanbieding, kost tussen 60 en 80 euro. Geld speelt kennelijk geen rol voor de golfanaten, want het is lastig om aan een tee time te komen. Op zaterdag en woensdag is de baan alleen voor de 250 leden beschikbaar. In oktober gaat de baan helemaal dicht voor onderhoud. "De lokale middenstand vindt dat niet leuk", aldus Whitson. "Maar we willen de baan in topconditie houden." Aan de baan ligt het luxe Slieve Donard hotel, waar ooit Charlie Chaplin enige tijd tot rust kwam.

› royalcountyclubdown.org

Volop in de belangstelling door The Open in 2019. De club beschikt over twee championship courses, Dunluce (voor The Open) en Valley. Op die laatste baan werd Tourspeler Graeme McDowell de eerste beginselen van het spel bijgebracht. Wie de eerste hole van Dunluce heeft gespeeld, denkt met een makkelijke baan van doen te hebben, maar dan volgen er nog genoeg moeilijke en uitdagende holes, met intimiderende namen als Himalayas (10, par 4) en Calamity Corner (16, par 3) waar een carry van 186 meter nodig is om het ravijn aan de rechterkant te ontwijken. De greenfeeprijs is tussen 260 en 280 euro, afhankelijk van de tijd van het jaar. Na de aanleg van twee nieuwe holes telt de baan 62 bunkers. En dat waren er nog nooit zo weinig in de 148-jarige geschiedenis van The Open.

› royalportrushgolfclub.com

Wie een parkbaan prefereert, zal zich niet bekocht voelen op Galgorm Golf Club. Al jaren is de vrij jonge baan (1997) de thuisbasis van het Noord-Iers Open, een toernooi voor de Challenge Tour. Er komt wel water in het spel door vijf meertjes en de twee riviertjes Maine en Braid, die door de baan heen slingeren. Gasten zijn iedere dag welkom en betalen 60-80 euro voor een ronde.

› galgormcastle.com

Ook een prachtige links course, maar met aanzienlijk minder pretenties. En dat is direct in de prijs terug te zien: 100 euro voor een ronde. En ook daar zijn mooie, hoge duintoppen en prachtige vergezichten over de Atlantische Oceaan. Op een heldere dag is zelfs de kust van Schotland te zien. Castlerock GC profiteert eveneens van The Open. Het nabijgelegen Portrush is uiteraard gesloten, in juli is er al geen tee time meer te boeken op Castlerock. Alles is vol.

› castlerockgc.co.uk

Castlerock Golf Club

Royal County Down Golf Club

VOOR ALGEMENE INFORMATIE

- › discovernorthernireland.com
- › visitbelfast.com
- › visitcausewaycoastlandglens.com

VLIEGEN

Noord-Ierland is makkelijk te bereiken met het vliegtuig. Internationale vluchthavens zijn er in Belfast en Dublin (Ierland). Low-budgetmaatschappijen als Easyjet en Ryanair hebben rechtstreekse verbindingen vanuit Amsterdam en/of Eindhoven voor aantrekkelijke prijzen.

Galgorm Castle Golf Club

Royal Portrush Golf Club

📷 Stacey (9 jaar) heeft een héél goed idee tegen verveling bij haar vriendinnetjes en vriendjes in de buurt. Ze neemt hen mee voor een rondje golfen in de straat. Streetgolfen kan namelijk overal.

HET BESTE IDEE VOOR DE WOENSDAGMIDDAG

 STREETGOLF!

VOOR EEN KINDERFEESTJE OP WOENSDAGMIDDAG HOEFT ER NIET EENS IEMAND JARIG TE ZIJN. ALS DE VERVELING DREIGT TOE TE SLAAN, KUN JE MET WEINIG SPULLEN AL EEN HEEL LEUKE GOLFMIDDAG ORGANISEREN. STACEY BRACHT DE REDACTIE OP DE HOOGTE VAN HAAR GOEDE IDEE. TOEN DE BROODJES KNAKWORST SOLDAAT WAREN GEMAAKT, WERD ALLES UIT DE KAST GETROKKEN VOOR EEN POTJE STREETGOLF!

📷 Met hoepels, emmers, springtouwen en een frisbee kom je een heel eind. Stacey golft al twee jaar en toverde haar eerste (oude) clubje uit het stof met gele plastic balletjes. Klaar om te gaan!

“

HET IS MAKKELIJKER DAN IK DACHT! IK GA GEWOON VEEL OEFENEN, DAN LEER IK HET VAST HEEL SNEL!

📷 “Kijk een trap!” De kinderen zijn het er gelijk over eens dat dit wel een uitdagende hole is. “In de hoepel krijg je 5 punten en in de emmer is 10 punten waard.”

📷 Een tip voor iedereen die gaat streetgolven: Pas op de poep! Hier zie je een drol-in-one.

“
**WE WILLEN ALLEMAAL EEN KEER
MEE GOLFEN!**”

📷 Bruggetjes hebben een waterhindernis aan beide kanten dus dat lijkt wel veel op een echte golfbaan. De frisbee ligt midden op de brug waardoor een klein tikje voldoende is.

📷 De volgende bestemming is het voetbalveldje onderaan de dijk. “Hier kunnen we wel een échte afslagplaats maken”, roept Stacey als ervaren toernooirectrice!

WIE IS STACEY?

Ze is met golfles begonnen toen zij zeven jaar was. Tot die tijd ging ze vaak met papa mee naar de golfbaan om te helpen met de vlag uit de hole halen, de bunkers te harken en lekker zelf te golfen op de oefengreens en drivingrange. Sinds 2018 golft Stacey bij Golfbaan Bergvliet én heeft zij een puttmatje op haar slaapkamer liggen waar ze iedere avond tegen papa speelt voor het slapen gaan tot ze zijn uitgeput(t).

 Het resultaat na een middagje streetgolf: alle kinderen willen een keer met Stacey mee naar de golfbaan. Laat het seizoen maar beginnen!

PUZZEL MAA

RAAK! DE TEL NIET KWIJT!

MET GOLVEN IS HET SUPER BELANGRIJK DAT JE GOED KUNT TELLEN EN REKENEN. SPOT IS AAN HET OEFENEN GESLAGEN MET DEZE REKENPUZZEL. HELP JIJ HEM EEN HANDJE?

YEAH!

#

WIST JE DAT... DE NAAM GOLF AFKOMSTIG IS VAN HET OUD-NEDERLANDSE WOORD COLF, DAT STOK OF KNUPEL BETEKEN?

#

WIST JE DAT... DE HOLE WAAR DE GOLFBAL TEGENWOORDIG IN MOET, VROEGER WERD GEMAAKT VAN EEN OUD JAMPOTJE? DAT KUN JE DUS OOK IN DE TUIN MAKEN :-)?

#

WIST JE DAT... HET MALIEVELD IN DEN HAAG ZIJN NAAM TE DANKEN HEEFT AAN HET SPEL 'MALIE' DAT ERG VEEL LIJKT OP GOLF.

REBUS

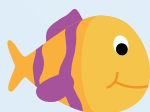
R=S

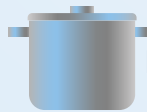
-A +EN

+EN

-V

N=S

-D

**

Ben je 12 of jonger, en lijkt golfen jou helemaal tof? Word dan golfvriendje van RAAK! en ontvang GRATIS jouw eigen RAAK!-golfpas. Met deze pas kun je bij de deelnemende golfbanen kennismaken met het échte golf, krijg je korting op RAAK!-spullen én kunnen we je op de hoogte brengen van nóg meer fun! GOLFRAAK.NL/AANMELDEN

RAAK!

Ik heb een boodschap verborgen in de golfballetjes.
Als je alle woorden hebt gevonden, kun je van boven naar beneden lezen wat ik te zeggen heb. Weet jij het?
Mail je antwoord (vóór 12 april), samen met je naam en geboortedatum naar info@golfraak.nl en maak kans op één van de vijf golfsetjes!

**KRAAK DE BOODSCHAP
VAN SPOT EN WIN!**

1. Zo noem je het stukje kort gemaaid gras waar de vlag staat
2. Deze club gebruik je om een laatste tikje te geven aan de bal voordat hij in de hole valt
3. Als je 1 slag minder speelt dan PAR, noem je dit in het Engels...
4. Golfen doe je het liefst niet alleen, maar ...
5. Dit krijgen golfvriendjes van RAAK! thuisgestuurd
6. Op dit stukje papier vul je de scores van jezelf en je medespeler in
7. Het opblaasbare golfcircus van RAAK! noemen we het ...
8. Golf is ..... RAAK!
9. De langste club in de golftas van jezelf, je vader of moeder
10. Zo noemen ze in golf het getal waarmee de speelsterkte wordt aangegeven
11. Dit voorwerp staat in 'de hole' en kun je van veraf zien wapperen
12. Uit zoveel holes bestaat vaak een golfbaan
13. Hoe noemen ze een zandbak op een golfbaan?
14. Het speelveld van golf is gemaakt van dit groene spul
15. Hoe heet de mascotte van GOLF RAAK!?
16. Golfstokken noemen ze met een chique woord ...
17. Het stuk gras tussen de afslagplaats en de hole is de ...
18. Zo noemen ze een slootje of meertje dat is aangelegd op een golfbaan

* Het antwoord voor de rekenopdracht = 64.
** Samen golfen is pas écht RAAK!

GOLFRAAK! IS EEN INITIATIEF VAN:

KONINKLIJKE
NEDERLANDSE
GOLF FEDERATIE

OPEN GOLFDAGEN

19 T/M 22 APRIL IN HEEL NEDERLAND

Win een uitgebreide golfstart met 2 vrienden

Ontdek met je vrienden de golfsport

Ga samen de baan in

Leer golfen van de golfprofessional

Beleef jouw ideale Open Golfdag

- 1 Ga naar www.opengolfdag.nl en kies een golfbaan uit.
- 2 Vul je gegevens in en reserveer jouw eerste kennismaking met golf.
- 3 Ervaar hoe leuk golf is.
- 4 En.. maak kans op de perfecte golfstart voor jezelf en 2 vrienden.

RESERVEER JOUW KENNISMAKING MET GOLF OP
WWW.OPENGOLFDAG.NL

TEE TALK

De vroege lentezon doet bij veel golfers het hart sneller kloppen. En de gang naar de golfbaan maken. GOLF.NL stond op de tee bij Golf4All, Sint Nicolaasga en Heidemeer en was onder meer nieuwsgierig naar de verschillende golfdelen voor het nieuwe seizoen.

” INTERVIEW IN-DE-BAAN

RONAN VAN ESSEN

Leeftijd 16
Beroep Havo 4
Handicap 8,4
Golft al 8,5 jaar
Lid bij Almeerderhout en Harderwold

WAAROM GOLF JE?

“Mijn vader golfde en hij heeft mij en mijn broer meegenomen naar de golfbaan toen ik zeven was. Ik heb vroeger ook geskied.”

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS UIT AAN GOLF?

“We geven vooral veel geld uit aan lessen en ik ben bij twee verenigingen lid. Dit jaar heb ik mijn clubs voor 300 euro op maat laten maken, nieuwe grips en clubs verlengd. Vader Edwin: “Aan lessen bij beide verenigingen zijn we ongeveer 500 euro kwijt, aan extra privéles 200 euro per jaar. Met lidmaatschappen, materiaal en horeca komt het totaal boven de 1500 euro per jaar.”

WAT IS JE GOLFD OEL VOOR 2019?

“Handicap 5! Dan kan ik wellicht bij het team van Almeerderhout binnenkomen. Ik ben nu begonnen met zelf trainen, buiten de lessen om. Dat deed ik eerder niet. Verder chip in onze tuin en in de zomer les ik drie keer per week.”

WAAROM GOLF JE?

“Na onze verhuizing wilde ik schaatsen, maar mijn man ging golfen. Uiteindelijk ben ik mijn man gevolgd, met schaatsen ben ik gestopt.”

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS UIT AAN GOLF?

“We zijn ook lid in Portugal, dus aan lidmaatschappen zal het snel 2500 euro zijn. Dan les ik sinds vorig jaar regelmatig, dat tikt aan. Plus horeca wat rond de 1000 euro uitkomt als je vaak speelt. En dan komt er nog kleding bij, tel maar op! Maar we spelen wel heel veel. Ik denk 35 ronden in Portugal en in Nederland nog wel meer, dus 75 tot 100 ronden per jaar.”

WAT IS JE GOLFD OEL VOOR 2019?

“Die handicap moet naar beneden! Ik ben vorig jaar begonnen met lessen, maar nu ga ik vooral veel trainen, onder meer met de schema's van De Golf Academie. Ook ga ik instructiefilmpjes bekijken. Ik ben wel wat ongeduldig en heb al regelmatig gedacht de stokken aan de wilgen te hangen, maar dit jaar gaat het goed komen met die handicap!”

ANJE VAN DER HEIDE

Leeftijd 63
Beroep Directeur-eigenaar kinderopvang
Handicap 28
Golft al ongeveer 18 jaar
Lid bij Sint Nyk

HANS FRANCHIMON

Leeftijd 72
Beroep Gepensioneerd (PostNL)
Handicap 16,1
Golft al sinds 2000
Lid bij Harderwold

WAAROM GOLF JE?

“Ik moest clinics organiseren voor PostNL en we kozen voor golf. Ik vond dat zo leuk, dat ik het zelf ben gaan doen. Naast golf tennis ik ook, jarenlang competitie gespeeld. Maar golf is toch leuker. Het golfvirus krijgt je echt te pakken.”

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS UIT AAN GOLF?

“Buiten een lidmaatschap betaal je, als je regelmatig golft, gemiddeld 1200 euro aan horeca en aan lessen betalen we 200 tot 250 euro per jaar. Drie tot vier keer per jaar gaan we een paar dagen met een groepje op golfvakantie, dat zal bij elkaar 1200 euro zijn. De competitie is ook een aardige post. Alleen met eten, drinken en gezelligheid moet je al rekenen op 350 euro. Dan komen voorspelen en teamkleding er nog bij.”

WAT IS JE GOLFD OEL VOOR 2019?

“Plezierig spelen en mijn handicap proberen te handhaven. Door je leeftijd lever je toch wat lengte in. Dus ik blijf lessen!”

RIA KOPPEJAN

Leeftijd 67
Beroep Gepensioneerd
(directeur
gezondheids-
instelling)
Handicap 15,2
Golft al sinds 1990
Lid bij Harderwold

WAAROM GOLF JE?

"Ik ben gaan golfen omdat mijn man het deed. Ik zag dat hij het heel leuk vond, al snapte ik niet echt waarom.

Uiteindelijk heb ik toch maar een clinic gevolgd en ben ik later gewoon gestart. Al snel werd ik ook gegrepen door het virus."

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS UIT AAN GOLF?

"Een lidmaatschap is ongeveer 1000 euro, golflessen 200 tot 300 euro en de horeca zal daar ook ongeveer op uitkomen. Dan heb je de competitie nog; dat kost zo'n 300 euro per

jaar met kleding en horeca. Verder golfen we wel eens op vakantie, dus dan betaal je wat aan greenfees, maar we gaan niet op een golfreis."

WAT IS JE GOLFDOEL VOOR 2019?

"Mijn doel is stabiel te blijven spelen en mijn handicap te houden. Dus zo af en toe zal ik een les nemen en qualifying spelen. Echte grote golfambities heb ik niet."

MORTEN THORSBY

Leeftijd 22
Beroep Professioneel voetballer
 SC Heerenveen
Handicap 15
Golft al vanaf zijn dertiende, is nu 4,5 jaar in Nederland
Lid bij geen club

WAAROM GOLF JE?

"Mijn vader nam me als kind mee naar de golfbaan in Noorwegen, zo heb ik het geleerd. Later heb ik gewoon een set gekocht en ben ik begonnen. Golf is goed te combineren met voetbal. Het is fysiek niet zwaar en het balgevoel dat ik als voetballer ontwikkel, helpt ook bij golf. Ik denk dat het een mooie sport is voor voetballers; veel van hen golfen. Ik ben hier nu met drie van mijn teammaten."

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS UIT AAN GOLF?

"Misschien alles bij elkaar aan materiaal en kleding zo'n 2000 euro per jaar? Misschien zelfs wel minder. Onze voetbalclub heeft een overeenkomst met BurgGolf Sint Nicolaasga waardoor wij hier gratis mogen spelen, dus we hoeven zelf geen lidmaatschap te betalen. Ook bij Heidemeer in Heerenveen spelen we regelmatig."

WAT IS JE GOLFD OEL VOOR 2019?

"Ik wil eigenlijk dit jaar onder de handicap 10 komen. Gewoon veel oefenen en spelen, dan moet dat wel lukken!"

WAAROM GOLF JE?

"Vooral om lekker buiten te zijn. Ik werd eens op Texel uitgenodigd voor een clinic en daar ben ik enthousiast geworden. Ik heb altijd gesport: basketbal, karate, kickboxen, voetbal. Vanwege rugklachten kon ik die sporten niet meer doen."

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS UIT AAN GOLF?

"Ik denk al gauw 3500 euro per jaar. Het meeste aan lidmaatschap en uitjes, maar ook de competitie is een aardige kostenpost, tenminste zoals wij dat doen. Als we ver weg moeten spelen, overnachten we daar. Het voorspelen is ook niet gratis en dan is er nog de clubkleding, het trainen, het eten. Alles bij elkaar kost de competitie toch al snel 600 à 700 euro. Verder gaan we met het team naar Frankrijk of Spanje, dat tikt ook aan."

WAT IS JE GOLFD OEL VOOR 2019?

"Mijn handicap handhaven en het liefst verbeteren. Maar ik les nooit. Golf gaat wel of het gaat niet. Ik kijk wel naar instructiefilmpjes op YouTube en daar probeer ik soms eens wat van uit."

BERT BREED

Leeftijd 54
Beroep Projectleider
 technische installaties
Handicap 5,7
Golft al ongeveer 10 jaar
Lid bij Zeewolde

ROBIN OTTER

Leeftijd 25
Beroep Assistent leidinggevende
 orderverzameling Lidl
Handicap 6,3
Golft al ongeveer 6 jaar
Lid bij Heidemeer

WAAROM GOLF JE?

"Ik heb met voetbal mijn kruisbanden gescheurd. Mijn vader golfde al en toen ik twaalf was, ben ik hier een jaar jeugdlid geweest. Vanaf mijn 19de heb ik de draad weer opgepakt. Heerlijk, veel beter dan voetbal eigenlijk. Lekker rustig, zelf plannen wanneer je wil spelen, ideaal!"

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS UIT AAN GOLF?

"Lidmaatschap is 800 euro. Vorig jaar heb ik een nieuwe set gekocht. Laten we zeggen gemiddeld 300 euro per jaar aan materiaal en ook voor kleding denk ik ongeveer 300 euro. Ik gebruik de betere lakeballs voor 1,50 per stuk. In een seizoen raak ik, ruim genomen, rond 30 ballen per maand kwijt, dan zit je tussen de 300 en 400 euro. Aan horeca bij wedstrijden ben ik denk ik 40 euro per maand kwijt."

WAT IS JE GOLFD OEL VOOR 2019?

"Richting handicap 4,5 en bij de clubkampioenschappen wil ik in de top 5 eindigen. Ik les in Leeuwarden bij Martin Wedema, oefen veel op de drivingrange en ik wil dit jaar veel de baan in"

WAAROM GOLF JE?

"Mijn zus en zwager golfen veel. Zij hadden me verteld over een pro die was gespecialiseerd in golflessen voor gehandicapten (Ruud heeft een beenprothese, red.) dus die heb ik bezocht. Ik heb het eerste jaar vooral les gehad, het laatste halfjaar ben ik juist meer in de baan. Net even de par-3-baan gespeeld bij Golf4All omdat ik in de buurt was."

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS**UIT AAN GOLF?**

"Aan lidmaatschap bijna 1100 euro. Mijn golfset is nog nieuw maar ik heb wel net een golfhorloge gekocht. Ik denk dat je met kleding op ongeveer 400 tot 500 euro per jaar aan materiaal moet rekenen. Lessen doe ik nu niet veel meer. Verder nog wat kosten voor horeca."

WAT IS JE GOLFD OEL VOOR 2019?

"Ik ben niet zo fanatiek dat ik per se mijn handicap wil verlagen, maar ik wil wel beter worden. Mijn doel is met wat minder kracht te spelen op de grote baan, rust te krijgen."

TINEKE OENEMA

Leeftijd	70
Beroep	Gepensioneerd
Handicap	11,1
Golft al	ongeveer 23 jaar
Lid bij	Heidemeer en Texelse

WAAROM GOLF JE?

"Vooral voor de gezelligheid samen, lekker buiten. We konden golf proberen via de personeelsvereniging van mijn moeder en dat beviel. In het begin heb ik veel geleest en nu ga ik af en toe oefenen en vooral lekker spelen. Vroeger heb ik getennist, maar dat kan niet meer vanwege een blessure."

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS**UIT AAN GOLF?**

"Niet zo heel veel. Het abonnement van ANWB Golf is 66 euro per jaar. Aan materiaal geef je niet veel uit als je eenmaal een goede set en schoenen hebt. Ik koop geen speciale golfkleding, gewone sportshirts. Verder speel ik zo'n vijf tot zes keer per jaar, soms vaker, dus daar moet een greenfee voor betaald worden. Lekker aanbiedingen scoren natuurlijk!"

WAT IS JE GOLFD OEL VOOR 2019?

"Ik wil meer trainen. Misschien een keer een les, maar als ik zelf wat meer oefen, word ik vanzelf constanter in de baan."

RUUD SUTERS

Leeftijd	56
Beroep	Rijksambtenaar ministerie van Financiën
Handicap	42
Golft al	1,5 jaar
Lid bij	Wilnis

WAAROM GOLF JE?

"Omdat een vriend van ons, oud-voorzitter van SC Heerenveen Riemer van der Velde, vond dat wij ook moesten gaan golfen. Ik aarzelde omdat ik dacht dat ik geen tijd had en dat ik het niet leuk zou vinden, maar mijn man is wel gelijk begonnen. Toen hij het echt leuk begon te vinden, heb ik toch maar les genomen. Het leuke van golf is dat je het overal ter wereld kunt doen."

HOEVEEL GEEF JE JAARLIJKS**UIT AAN GOLF?**

"Dat kan ik niet zo even zeggen, maar we besteden geen kapitalen aan golf. Zo nu en dan eens een nieuw stokje erbij, meer niet. We maken geen golfreizen meer, maar als we in het buitenland zijn, golfen we daar wel regelmatig."

WAT IS JE GOLFD OEL VOOR 2019?

"Gewoon lekker golfen en buiten zijn. Ik speel geen competitie meer."

ALEXANDER HEIJNIS

Leeftijd	23
Beroep	Student Chemie in Utrecht
Handicap	25
Golft al	3 jaar
Lid bij	ANWB Golf

Robert Meeuwsen (31 jaar, hcp 25,6) was wereldkampioen beachvolleybal in 2013 en won brons tijdens de Olympische Spelen in 2016 (beide met Alexander Brouwer).

GOEDE TIP

“Mijn eerste kennismaking met golf was vier jaar terug toen ik met Beachteam Nederland op trainingsstage in Florida was. We zaten in een resort met golfbaan. Daar konden we op de drivingrange gratis ballen slaan en dat liep een beetje uit de hand. Wat verslavend is die sport! Niet veel later gingen we de baan in maar dat was niet echt een succes. Van links naar rechts, van rechts naar links over de fairway. Een jaar later waren we op dezelfde plek en herhaalde alles zich. Maar we waren in voorbereiding op de Olympische Spelen van Rio de Janeiro en golf paste daar niet echt in.

Na Rio heb ik een paar lessen genomen bij Ockenburgh. Ik had van de pro vijf clubs en een putter gekregen. Die stokken waren provisorisch tien centimeter verlengd. Ik ben 2,07 meter maar dit was iets te veel van het goede. Ik voelde de clubs knikken als ik er hard mee

swingde. Via een relatie kwam ik bij Titleist terecht voor clubs op maat, slechts één inch verlengd. Eigenlijk zijn de stokken nog iets te goed voor mijn niveau, maar ik hoop daar snel naartoe te werken.

Dankzij mijn lengte haal ik best aardige afstanden. Met een ijzer kan ik 190 meter slaan. Ik speel pas sinds een half jaar met woods en een driver maar op Ockenburgh kun je die laatste wel in je tas laten. Met het korte werk heb ik meer moeite; misschien is lengte dan juist een nadeel. In de bunker voel ik me aardig thuis maar op mijn niveau ben ik al blij als ik eruit kom. Soms is de verleiding groot de sandwedge mee te nemen naar mijn beachvolleybaltrainingen maar dat heb ik nog niet gedaan. Ons beachvolleybalseizoen valt helaas samen met de mooiste tijd om te golfen. Golf schiet er de komende maanden dus bij in, maar ik probeer het toch in te

plannen. Daarnaast verslind ik golf op tv. De bewondering voor de spelers en wat zij kunnen neemt daardoor alleen maar toe.

Mijn volleybalmaatje Alexander golft niet. Als je er in Florida bij zou zijn geweest en zijn techniek had gezien, begrijp je waarom. Daarentegen staat oud-collega Reinder Nummerdor wél geregeld op de golfbaan. Hij golfde al voordat wij het ontdekten in Florida. Ik weet nog dat hij daar een goede tip voor mij had: “Als je last hebt van spanning in de handen, sla dan op de drivingrange een paar ballen met je ogen dicht.” Toen ik dat deed, raakte ik met de club iets wat je niet moet raken en het clubhoofd vloog veertig meter ver. De bal bleef roerloos liggen op de tee... Reinder reageerde met: “Maar goed dat ik je coach niet ben want je zou nooit meer iets van me aannemen.” En raad eens wie nu onze coach is...?!

Handicap omlaag, spelplezier omhoog

Als hoofdsponsor van het Nederlandse golf stimuleert ING Private Banking de sport in de volle breedte. Daarnaast willen we van iedere liefhebber een betere golfer maken. Kortom: handicap omlaag, spelplezier omhoog.

Kijk hoe jij meer plezier uit het spel kunt halen op [ING.nl/golf](https://www.ing.nl/golf)

Hoofdsponsor van het Nederlandse golf

ING
Private Banking

12 - 15 SEPTEMBER
THE INTERNATIONAL

KLMOPEN.NL

